

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کتاب نام..... در آمد

نہشتہ کار..... البرٹ کامیو

رجا کار..... شرف شاد

سال..... 2012

کس اس..... 500

کمپوزر..... نذر محمد بنگلانی

ڈیزائننگ..... غلام نبی محمد حسنی

چاپ جاہ..... ہائی ٹیک پرنٹرز

قیمت..... 150 کھدار

ISBN :

در آمد

نہشتہ :- البرٹ کامیو

رجا تک :- شرف شاد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

درآمد

منیر احمد بادینیء نامء

کہ آئیء بلوچی لہزائیک اولی رندء وجودیتء آژناگ کت

نہشتہ :- البرٹ کامیو

رجائیک :- شرف شاد

(1)

درآمد یک گونڈی پتارے

نامداریں شاہزانت گدار نویس، تارکار البرٹ کامیو 1913ء فرانس
گونڈی چنگ پے نی المہیزرے، ودی بوت۔ آئی پت کہ سپاہیگ پے ات،
۱۹۱۴ء جنگ، کامیو ودی بیگ یک سالے رند جنگ بوت۔ ودی جود
مرگ رند کامیو مات ودی سیاد وارثانی گورا، ملی یاں کورنی اتک۔
ہما کامیو وانگ غزانگ و ہدات بوت۔

آئی ودی عمر گیشتریں بہر روتا کانی تارکاری غشوکاری غکوازینت۔
اے بابت غژین پال سارترے غشت ”اگاں کامیو بڑا تیں من مزنیں چنکس
مزنیں ازگرے آں، آئی ودی عمر پھر پت تارکاری غباز وانگ ات۔“ 1932ء
کامیو ودی اولی سانگ کت کہ بس یک سالے منت غ ہے سال آئی غ نام

(2)

در آونگیں بشتانک ”دسی فس و کشہ“ دیماتک کہ آونان و کوہنیں لیکہانی
بابت غانت۔

کامیو لبرانک و پڑ گدار، آزماتک، غکسانک و میداناں ودی بور
گون جوانی غ تاتنگ۔ فرانسیسی لبرانک و آیک گوار، شیتان، غچہ کسانیں
کت پے، مزنیں گپے ودی کنو کے و بتار غ نامدار ات۔ ۱۹۵۷ء آئی
لبرانک و نوبل دادرس ات۔ ۱۹۶۰ء پانچ ناٹیں جابی غ کاڑی غ حادثہ سبب
اے نامداریں لبرانک و کواس و زندگی آسر بوت۔ The Plague , The
Outsider , A Happy Death , The Fall , The First
Man, کامیو غشتہ لنگیں گدار انت۔

درآمدنی کامیو اولی جہاں نمیں فرانسیسی گدار L , Etranger
بلوچی بدل انت کہ انگریزی The Stranger غ The Outsider
اردو غچہ بیگانہ فی و دو تیں ناماں رجانک بوتگ۔ البرٹ کامیو اے گدار
1940ء سرجم کت غ 1943ء چاپ غ شک بوت۔ ودی جتا نیں فکر، خیال غ
کالوار سبب پت و لبرانک و دنیا یک جتا نیں ہند غ جا ہے ٹہینت۔

کامیو یک وجودی لیکہ دار وکیں شاہزانت پے ات۔ بل کہ آئی اے
گپ چہرہ من اتک۔ ”نا من وجودی شاہزانت (فلاسفرے) نیاں۔ من غ
سارترہ و ہد حیران ہاں کہ مے نام پرچا یک جاہ بندوک انت“ بلے آئی اے

(3)

دکھ گدارانی وڑا در آمدنی و تھا آئی و وجودی لیکہ پڑرائیں وڑی و سہرا انت۔ گوں
کامیو و لیکہ و فکر و اختلاف دارگ بوت کنت کسے مٹییت کسے نہ مٹییت بلے ہما
منمائی کہ گدار و وانگ و وید و مردم و سراتالان بیت چہ آئی و اناں کنگ نہ بیت۔
من و چہ ”در آمد“ و وجودی بتیک و گیش آئی و اسلوب، دیدن، لیزانی گچین و وقی
ازم و سہرا کامیو و کا طیں دزرس گیشتر ملہ کت۔

کامیو و بابت و گشک بیت کہ آئی و شاہزانی فکر و لیکہ گوں نطشی و آئی و ہم
مکتہانی حیاں و فکر اں وڑیکی کن انت و لیزانک و بابت و گشک بیت کہ آئی و چہ
کا کا و دستو و سکی و رنگ و اثر و رنگ، چو گشک کہ چہ کئی و رنگ و رنگ چہ کئے
رنگ نہ و رنگ بلکیں ارزش داریت بلے اے کپ و چہ کئے نیست کہ در آمدنی و را
یک گداری و بتار و پیش کنگ و داب و در و شم سک و ش و وانا ک انت۔ لیزانی
گچین، در شان داب و بیان و لکش انت۔

اے کتاب و رجا نک کنگ و منی مستریں واپگ ہمیش انت کہ بلوچی
لیرانک میان استمانی لیرانک و رنگ و در و شماں بگندیت، آئی و تب و سر پد بہ
بیت۔ ہما راہانی پد گیر بہ بیت کہ ہما آپ بند و میان استمانی لیرانک روان
انت۔ من آندرے وید و اے لیکہ و مٹوکاں کہ ”پہ ہمک لیزانت و لازم انت کہ
چہ میاں استمانی لیرانک و اگاں بازناں، یک ”شاہکارے“ و وقی زبان و آما بہ
رجینیت۔“

(4)

گلد سرائیش کہ اے کتاب و جہا اگاں رسا نک و زبان و بیان و لیزانی
کم و گیشی یے گندگ و کتیت گڈا اے منی کوتائی و غزا و نکاری زانگ بہ بیت۔ گوں
کامیو و گراں مہز بنیں نام و ہمسگر و کنگ مد بیت۔ چونا ئی و ہم رجا نک و بابت و
بلوچی زبان و نامداریں آزماکارنا گمان و گشک انت کہ ہر وڑیں رجا نکے بہ بیت
، آئی و شیرگ راہ و رچنت۔ اگاں من و انوکانی دپ و کسانیں شیر کنی۔ یے و دی کتہ کا
سو بنیں بوتان گڈا بزاں منادتی کار و عوض رستگ۔

اے کتاب و رجا نک کنگ و اگاں منی دوست و سگت و اکثر نا گمان،
حبیب شاد، قاسم فراز، محمد زاہد، ایوب الیاس و منی کماش عید محمد عید و دلہڈی و ملک و
پہ چاپ و گشک و کاراں بلوچی اکیڈمی و سگت و حاصل و اکثر عبدالصبور و مہر و واہگ
گون مد بوتین انت اے کار چہر آسر و ندرستگ ات۔

شرف شاد

10 فروری 2012

(بلنگور)

(1)

مرہجی مات ہیران بوتنگ ات۔

یا بوت کنت ذی۔ پگائی ء ٹشت نہ کناں۔ چہ کماش کس نی ء کہ ہاتار
 اٹک ات۔ آئی ء ہشتہ چوش ات۔ ”تئی مات ء دُنیا سفر کنگ۔۔۔ جنازہ۔۔۔
 باندا۔۔۔ گماں شریدار می۔“۔ بوت کنت اے کار ء چندز یکیں روج ء بوتنگ۔
 کماشانی ہاترا جوڑ پتگیں ”کس“ چہ الجھیز رء پنجاہ میل دور جا ہے، مرا نکو، ء
 ات۔ اکاں من دو بج ء بس ء سوار بہ بوتیناں۔ شپ کپک ء باز پیر اودا رستگ
 اتاں۔ رسم دودوانی رد ء شپ حدامری ء سرین ء گوازیٹنگ ات ء باندا تیں بیگاہ ء
 وائر ہم بوت کنگت۔ من ہمارد ء گورا کار ء اتاں۔ چہ آئی ء دور روج ء موکل لوٹ
 ات۔ پذیریں گپ ات۔ اے وڑیں جاوراں آئی ء افاں کت نہ کت۔ بلے من ء
 انجو سما بیت۔ کشے آئی ء منی موکل لوٹگ سک تورات۔ ابید فکر ء بیچار ء گشت۔
 ”من ء اپوزانت بلے تو زانے، من ء ہج میا رنیمست۔“

رند ء حیاں اٹک کہ من ء اے گپ کٹگ نہ لوٹ اٹک ات۔ من پہلی چیا
 لوٹ ات۔ منی بدل ء آئی ء باند میں وتی دردواری درشان بہ کتیں۔ نواں پوشیگیں
 روج ء من ء گوں سیاہیں گداں گندیت۔ گڈا پرس دانی کنت۔ انگتہ وامنی چند ء ہم

اولی بہر

(7)

ہے سائیکہ ات کشتے مات نہ مرتگ۔ بیت کنت گور و کفن و رند اے مارشت
ودی بہ بیت۔ بزاں اے کار و سرکاری منگ نامہ بہ رسیت۔

من دو بج و بس و سوار بوتناں۔ گرم و ایر داتگ ات۔ سہارگ یک
کش و وڑا سلیست و ہوٹل و کت۔ درائیں مردم چو در دوار و مہروان و پیش
اتکنت۔ سلیست و کشت ”مات و بدل رست نہ کنت“۔ من کہ رہ پگپاں گڈا
آ درست داں دروازگ و منی اجازت کنگ و اتکنت۔ روگ و دہد و مزنیں جچ و
تاگے کنگ کہت۔ پر چا کہ من و چہ ایمان و نل و گورا سیاہیں ثانی و موتگی پیت و
زیرگ و روگی ات۔ چندے ماہ پیش آئی و نا کویران بیتگ ات۔

بس و گوں کپک و ہاترا من چانی و شتاں۔ یکے اشتانی و سرگپنگ اتاں۔
پدا چہ آسمان و ایر رچوکیں رژن، دگ و شہم، پٹرول و بدیں بو، چمپ و جول، اے
درست ہو بیت انت۔ نیموایی و جاور اش و دی کت۔ خیر، راہ و داں دیراں
و پتاں۔ و ہدے من و بست بیت گنداں کہ یک سپاہنگی و سرا امیراں۔ آئی و
ہو ادگ ہو ادگ و کندات۔ پرس ات۔ ”تو چہ دوریں جائی و پیدا کئے“ حبر و
ہلاں کنگ نے ہاترا من پہ ہو و سر سرینت۔ گپ کنگ تہنبل بیتگ و نذات۔

کماش گس چہ بازار و کساس یک میل پے دیرات۔ من، رسک و
شرط و میت و چارگ و اجازت لوٹ ات۔ دربان و کشت کہ پیرا کماش گس و
سرپانک و گوں دپ کپک الی انت۔ آ دزگٹ ات۔ من و کے و دار کنگ کپت

(8)

اے میان و دربان گپ کنان ات۔ پدا آئی و من و کار گس و سرکت۔ سرپانک
پنکیں مردے ات۔ سہریں مود، گاج و مزن شرف مندی و نشان، اول و آئی و گوں
آ پنکیں چھاں من و داں دیراں چارات۔ پدا ما دست و دروہ بیتیں۔ آئی و منی
دست دیراں داشت۔ کمک ٹکیگ بیتاں۔ پدا آئی و دپترے چارات و کشت۔
”بیکو مرسو سنے سال پیش کماش گس و اتکنگ۔ و ت و چ آ مدنی نہ
بیتگ پے۔ تو آئی و چار و گزار کنگ۔“

اچو مارات کہ آ منی سرا بہتاے جنک و انت۔ من گپ کیشینگ لوٹ
ات۔ آئی و من و وارندات۔ ”پہلی مہ لوٹ۔ من کا گد چار اتک انت و سرپداں ترا
اچو منجائیش نہ بیتگ کہ سرچی و آئی و آرام و تاہیر و خیال و بدارے۔ آئی و را انجیں
مردی و حاجت ات کہ مدام آئی و نزدیک و گوراں بہ بیت۔ بلے چشیں کارے کہ
منینگ انت۔ باز پکار نہ رسیت۔ خیر، آ کماش گس و سک و ش ات۔“

”جی ہو، من و باور انت۔“

”ادا آئی و بازیں ہمنگل اتنت۔ ہمانی و وڑا کماشیں۔ ظاہر انت مردم
و قی ہم عمریں مردمانی تہا و شتر بیت۔ تو کسان اتنے۔ آئی و ہراہی و ڈبہ پیلو کنگ
قی و س نے کار نذات۔“

اے گپ راست ات۔ و ہدے مایک جاہ اتیں گڈا مات و ہر و دہد و منی
نیکا چارات۔ بلے مئے میان و گپ و تران باز کم بیت۔ ماں کماش گس و یک و

(9)

دوہنگ آئی باز گزیت۔ ہے واسطہ کہ آنوکیں چا گردہ رنگ غریب نہ کپتنگ
ات۔ دو سنے ماہ رند جاور انجش بیت انت کہ اگاں کسے آ ترا چہ کماش کسے
روگ بگشتیں گریک ات یے۔ اے گپ آئی باز تور انگ ات۔ ہے سبب
ات کہ سالے بیت من آئی چارگ نہ شتاں۔ منی یک شمشہ موکل ہم بیران
پتنگ ات۔ بس کلٹ کرگ، سفر غجبال غ دوکلاک بیران بتنگ و تورشت
بے نہ انت۔

کماش کسے سر پانک گپ جنان ات۔ من گیشیں دلکوش ندات۔
گڈسرا آئی گشت ”منی خیال نون تو دتی مات و میت و چارگ لوٹے ترا
مہتل نہ داریں۔“ من بے ترک غ توار و پادانک غ اوشتاں۔ سر پر رند بیتیں۔
وہدے پداکاں ایر کپان اتیں۔ آئی گشت۔ ”میت کسانیں میت جاہ ایر
کنان پتنگ۔ اے واسطہ کہ اے دگہ کماش بے تاہیری و آماج مہ بنت۔ وہدے
کے بیران بیت گڈا داں دو سنے روج و ملو و موغجا بنت۔ آسرایش بیت کہ
منے کار دارانی کار گیش بنت۔ اے دگہ سردردی بے نہ انت۔“

ما کسانیں پیر گامی و گوتیں۔ لہتے کماش کساں کسانیں ٹولیاں تنگ و
گپ غرپ و انت۔ مانز یک و رس اتیں آ بے توار بیت انت۔ منے گلوزگ و
رند پدا شک شک و لگ انت۔ آبانی آواز و اش کنگ و گوں من دراج
دہلیسکیں مٹھوانی ترا نگ و کپتاں۔ تپاوت جہنا ہمیش ات کہ آیانی توار چو مٹھوانی

(10)

وڈا برزندات۔ سر پانک کسانیں ماڑی یے دپ و رس ات اوشتاں۔
” واجہ مرسو، نون من چہ ترا موکل لوٹاں۔ اگاں ترا پے من کارے کپت گڈا
کار کسے ہاں۔ جنازہ و بابت و منے خیال انت باندا چست بہ بیت۔ داں کہ
توشپ و میت و سرین و نشت بکن نے۔ لازم تی داہگ ہم ہمیش بیت۔ دگہ گپے
اے کہ، قتی مات و داہگ پتنگ آنیکرای دود و رسانی رد و کفن غ کسارت بہ بیت۔
اے کار ہم ٹہینگ پتنگ انت۔ من خیال کت ترا حال بدیاں۔ شر تر انت۔“

من آئی و منت گپت۔ انچک و کہ من سر پداں منی مات و کافر بتنگ و
گپ چہر نہ جنگ بے دراہیں عمر و کون نیکرای و چ و ڈریں سیادی ندا تنگ۔
میت جاہ و جہا پترتاں۔ اے کسان غ ساپ غ سلہیں اوتا کہ یے ات۔
اکہتیں دیوال و برز و روشن ان یے۔ چتے کری و مکرار داہیں ٹمیل ایر ات۔
اوتا کہ و توک توک و دوہلائی سرا تاہوت ایر ات۔ دیگ بند ات۔ بے نہ
مہر بند کنگ نہ پتنگ انت۔ یک عربیں جنین یے کہ چوزس نمونگ ات۔ سہریں
جلمنگ یے گور ات۔ رگی نیں رومالے سرا بتنگ ات۔ تاہوت و کش و تنگ ات۔
دربان ہم منی بچی و جہا اتک۔ انچو سما بیت تچانی و اتنگ۔ پرچے کہ آئی و
گین پادا تنگ ات۔ ”ماد پیگ بند کنگ بے حکم انت۔ وہدے تو کائے گڈا
تچ چ کنگ بہ بنت و میت و دیدار و کت بکن نے۔“ وہدے آپ تاہوت و
شت من آ ترا دیگ و چست کنگ و بکن کت۔

"پرچا؟ تو نے لوٹے کہ من۔۔۔۔۔" آئی ء کشک بدعات کت۔

"اناں" من پسہ دات۔

آئی ء پچکش کیسگ ء مان جت ء من ء روک روک ء چارات۔ ہے
وہد ء من مارات کہ باندیں مکن مکھیں۔ بہہ ء ہلڑ ء کپتاں۔ کے دیراں منی نیمکا
چارگ ء رند ء آئی ء جست کت۔

"پرچا، اناں۔"

آئی ء گالوار ء جہانری مان نہ ات۔ جہنا سبب زانگ لوٹ ات یے۔ "چو
وت نہ اناں" من پودات۔ آئی اسہتیں بروتاں گول لٹیہ ء لگ ات۔ پدامنی
نیمگانہ چارات گول مہروانی ء گشت یے۔ "من سر پدیتاں۔"

آگندگ ء شریں مردے ات۔ سبز سبز چم ء گلابی نیں مٹن۔ پہ من ء
کری یے کشان کت، تابوت ء کش ء جت۔ وت منی پشت ء نشت۔ نرس پاد
اتک دروازگ ء نیمگاشت۔ وہدے آروگ ء ات دربان ء گول نرمی ء گشت۔
'بزرگ ریش انت۔' شری سرا چارات۔ دیست کہ آئی ء جہاں کے جہل تر پٹی
نے ہٹک۔ ریش گوات گپنگ ء پونز ء نزدیک ء رستگ ات۔ سرجیں دیم پٹی ء
چیر ٹوینگ ات۔

آئی ء روگ ء رند دربان ہم پاد اتک۔ "من نوں رواں" تو بہ رند۔
پکائی ء گشت نہ کناں۔ پسو ء من چیزے گشت کہ اشار ہے کت یا اناں۔ بلے

آروگ ء بدل ء کری ء پشت ء اوشتاں۔ اے مارات کہ کسی ء منی پشت ء سگر
ہٹک ء اوشتاں کت۔ من ء تورینگ ء ات۔

روح نرم نرم ء جہل کپان ات۔ کوئی ء تھا سبک ء وشیں زڑنے تالان
ات۔ برز ء روشندان ء سرا دو گونز ٹینگ ٹینگ کنگ ء ات۔ چہ داب ء ہم
کانڈیل انت۔ من گول بے جہنلی ء چہ دربان ء پدس ات۔ کہ چنچو مدت بیت آ
اے جاہ ء کار ء انت۔

"فج سال انت۔" آئی ء پخت ء پودات۔ کشے منی جست ء ودارینگ
ات۔ ہے جست ء گول گپ ء پد ء بدعات بیت۔ اگاں دہ سال پیش کسی ء آ ترا
بگشتیں کہ تو وئی زندہ ہٹکیں بہراں مرا گلو ء یک کماش کس بی ء گوازیں نے
آئی ء ہادر نہ پینگ ات۔ عمر شست ء چار سال ء نزدیک ء ات ء پیرس ء مندوک یے
ات۔ وہدے آئی ء چو گشت من گپ گڈات۔ "گڈا بزاں تو ادانہ ٹنگ نے؟"
"ہے وہدے من ترا نگ ء کپتاں کہ سرا پانک ء گورا برگ ء پیرس آئی ء مات ء بابت ء
چیزے کشک ات کہ اے ہنداں سک گرم پینگ ء سبب ء میت زیت کل کنگ
ہنت بلے پیرس ء دودو سنے سنے روح ء ایر ہنت۔ باز وہدے چار روح ء ہم۔ پدا آئی ء
گشت زندگی ء جواتر یں بہر من پیرس ء گوازیں کت۔ آروچاں داں قیامت ء
بے حال کت نہ کناں۔" اداہر کارا شتاپی ء بیت۔ انگت ما کی ء مرگ ء حال ایر
نہ برنگ کہ مارات جہنا زہ ء ہرانی ء روگ کپیت۔"

"بل اے گپ، گوں بے چارگ، چشیں گپ مکن۔" آئی، لوگی،
آئی، گپ کڈات۔

کماش کمک شہرت بیت، پھلی لوگ، لگ ات۔ من آرا باور
کنائیت کہ چشیں گپ نہ پیٹگ۔ راستی من آئی، گپ دس پیٹگ، اتنت۔
چشیں حیاں منی دل، نیا تک۔

دیترا آئی، گشت کہ بن اصل، آپہ کماش کس، نندگ، اتھک ات
بلے انگتہ ڈوات، ہمیشہ وہدے دربان، جاہ ہو رک بیت گڈا آئی، دوتی نام دات۔
من گشت کہ آدر بان، گیش کماش کس، نندو کے گندگ، کتیت۔ آئی، نہ من
ات۔ آوت، را اے جاہ، کاردارے سر پد بیت۔ آئی، وہدے کماش کس،
جاہ منندانی گپ جت۔ گڈا آہان، "آ" یا "کماش" گشت۔ آئی، عمر چہ
آہانی، کمتر نہ ات بلے دربان، پیٹگ، سبب، بتار کے برز ترات۔ ایند گران، سرا
آئی، حکم کم، باز چل ات۔

نرس و اترا تک۔ زیت شپ، مانا نشانت۔ روشدان، سرا انا گہ تہاری
شک بوت۔ دربان، قندیل روک کتنت۔ منی چٹاں در دیے زرت۔ آئی، من
ور گجاہ، روگ، و دعو ت دات۔ بلے من، شد، نہ گپٹگ ات۔ پدا کافی، سلاہ
جت۔ کافی من، سک دس بیت۔ آئی، منت کپت۔ کتری، رند آکوں، حرشت
پی، اتک۔ کافی نوٹگ، پد من، سگریٹ، طلب بیت۔ بیت کنت اے رسانی

حساب، روات۔ فکروں تاچینت، چج حرابی گندگ، نیا تک۔ من غور بان سگریٹ
کشک، لگ اتیں۔ آئی، گپ، حیران پدا پیٹگ کت۔

"تی منات، ہمنگل "شپ آ گپی" ہاترا آنگی بنت۔ وہدے کے
بیران بیت۔ ادا "شپ آ گپی" بیت۔ من رواں چندے دگہ کرسی کاراں، کافی،
دگہ دیزے ہم۔"

اسپیش دیوال، سرارژن، تر پگ، منی ہم درد، اتنت۔ من دربان، یک
قندیل، بے کشک، گشت۔

"بیت نہ کنت۔" آئی، پودات۔

"اے قندیل انچو جوڑ پیٹگ، پیٹگ انت۔ ہجیگ، روک بنت،
ہجیگ، مرنت۔"

من آہانی نیمکا دگوش، دیک بند کت۔ دربان ڈن، دراتک۔ لپتے کرسی
آورت۔ تابوت، کش، گوراں ایر کت۔ یکی، سرا کافی، وہ دوازده دانگ
پیالگ ایر کت۔ منی دیم، روء، نشت۔ نرس، پشت پرات۔ اوتا، دوئی کڈے
نشک ات۔ من چودیسٹ نہ کت، چے کنگ، انت۔ بلے چہ باسکانی، سریٹگ
پدرات کہ چیزے گوپک، انت۔ کافی، نوٹگ، پد منی جان گرم ترات۔ من وت
آسودگ، مارات۔ چہ دروازگ، پلانی، دشبو، سارٹیں گوات، کول آیک
اتنت۔ چا گردا، چش ات کہ من، ہینگ بوتان۔

(15)

اجنبی برمش لیء منء پذیرینت۔ روشنائی گیش ترند بیتگ ات۔
 ساہگ جھ وڑا اورانہ بیت انت۔ انجوسا بیت کھنئے رڑن چہر چیرہ ہر نیگا درآ یک
 منی چمانی تہا میں بیتگ ء ات۔ مات ء ہسنگل آیان انت۔ وہ کس انت۔
 انجوسا ماں ایر کنان انت کھنئے آ کوئی ء ویران ء اسپتیں رڑن ء ابیدہ ترک ء توار ء
 ایر رچان انت۔ آفت انت۔ گڈا کرسیاں چیسنگ ہم نہ جت۔ من سرجمیں عمر ء
 جھ مردم چشمیں پر اسرار میں وڑی ء ندیتگ ات۔ آہانی دروشم ء پوشاک ء جھ چیز
 منی دیدن ء نہ رکھ ات بلے من آہانی توارنہ اش کت۔ اے باورکنگ مشکل ات کہ
 آہانی زندگیں وجودے ہست ات۔

کساس دراہیں جینیاں پیش بندیتگ ات۔ سزینانی کش ء بیت انجوسا
 بتگ ات کہ آہانی دیم ء درآنگیں لاپ لونجان انت۔ من پیش ء کدی خیال نہ
 کنگ کہ پیریں جینانی لاپ چومزن بہت۔ مردیں گیشترکنگ ء مرفانی وڑا بارگ
 انت۔ آہانی شکل ء پدیں چیز، جم انت۔..... کزچکانی کدو ء رڑن ء
 اینکیں جھنگل یے۔ وتی جاہ ء ٹھگ ء منی نیگا چاران وتی سران ء وت سرا
 سرینگ ء انت۔ آہانی لٹ بے دنائیں آریکانی تہا ایر ٹھگ انت۔ من چو
 سوڑگ کت نہ کت کہ آگول من ء چیزے کھگ لوٹاں یا پیری ء سبب ء چش
 انت۔ گمان ہمیش ات کہ آہاں وتی وڑ ء سلام دانگ ات۔ من ء سک عجب لگ
 ات۔ کماش دربان ء کش ء گوراج بوت انت۔ سراں سرینان گول گران ء ٹکینی ء منی

(16)

نیمکا چارگ ء انت۔ منی دل ء ہے خیال اتک کھنئے آ منی قاضی نامینگ بوتگ
 انت۔ کتری ء رند یک جینے ء گریوگ بندات کت۔ آدوی سزپ ء دگہ جینی ء
 پشت ٹھگ ات۔ آئی ء دیم نہ دیت۔ ہیرگ ہیرگ ء آئی ء ہیکانی توار اتک۔
 انجوسا بوت آ ہیرجاموش نہ بیت۔ اے دگہ کماش وٹیکان انت۔ کرسیانی سرا
 کزچ ء وڑا جھ انت۔ تابوت، وتی لٹ یادیم ء روع روک روک ء چارگ ء انت۔
 ہم نہ سرینت انت۔ آ جینیں انگت ہیسکارگ ء ات۔ من حیران اتاں۔ لوٹ ات
 کہ آئی ء تسلا ہدیاں۔ بلے گول من ہجاردک نہ ات۔ گپ کت نہ کت۔ رند ترا
 دربان آئی ء نیمکا جھل بوت۔ گوشاں چیزے گشت یے۔ جینیں ء پھان ء سر
 سرینت۔ گول حقہ نیں دپ ء چیزے گشت کہ من سرپد نہ پیتاں۔ آئی ء ہیسکارگ
 گیش بوت انت۔

دربان ء وتی کرسی کنزینت۔ نزدیک اتک نشت۔ مکم بے توار بیت۔ پدا منی
 نیمگانہ چارات ء گشت یے۔

” آئی ء تئی مات سک دوست ات۔ کشیت دنیا ء تہا منی یک دوست
 یے ات۔ تئی مات۔ نول آہنا انت۔“

من نزانت پھو ء آئی ء چے بگشاں۔ پدا بے توار بیت۔ کم ء کم ء جینیں ء
 ہیسکارگ کم بیت انت۔ پدا آئی ء پوز سپا کت ء کے پوش پوش ء رند بے توار بوت۔
 واب ء نہ کپٹکت۔ بلے باز میں نندگ ء من ء سک دمیرنگ ات۔ پادوردو

انتنت۔ منء انجو گمان بیت کہ آبانی بے توارى منى اعصابانى سرا سوار بيان انت۔
 انا که انا که سراتوارے اتک۔ بنداتء من حیران پیتاں۔ رندء خیال تاجینت۔
 زانگء اتک۔ کماشاں وئی کل تہی نیمکا چونس انتنت۔ اے وڑا یک عجبین گیر
 کیرے ودی بیت۔ آوتی فکران انجو بڈ اتک اتان کہ ساش ہم نہ بیت ہے
 کنگء انت۔ انجو سامیت۔ آبانی گور اے میتء ہم بچ بتار نیست ات۔
 بلے نون منء گمان انت کہ منی خیال روات۔

دربانء درستانی دیمء کافیء پیا لگ ایرکت۔ پدا جوانیء یاد نہ انت۔ کہ
 ہے بوت۔ وڑے ناں وڑے شپ روح بوت۔ بس یک گپے یات انت۔
 وہدے جم بچ بیت انت۔ دیستوں کہ کماش کرسیاں تکہ واپ انت۔ ابید چہ یک
 مردیء، وئی لٹ تی مہر داشک۔ سنٹ وئی دستانی سرا ایر کنگ۔ منء انجو روک
 روکء چارگء ات۔ کھشے منی آگہ بٹیکء ودارء انت۔ پادانی ہڈ تیرک
 دیکء انتنت۔ جم کے دیراں رند پدا بچ بیت انت۔ بامء داتک ات۔ سکھیں
 رڑنے چہ روشندانء سرا کشان ات۔ رند ترا کماش یے پادانک۔ کلگء لگ
 ات۔ مزنیں چار کنڈیں رومالیء تک جت۔ ہر رندء انجیں توارے ودی بیت کھشے
 آئیء دل حراب انت۔ آدگہ ہم پادانک انتء روکء چن غلا بچء لگ انتنت۔
 بے آرامیء سببء دیم اش چو کپو درانی وڑا انتنت۔ روگء پیش آہاں گوں من
 دست ملا نیست۔ کھشے یکیں شپء ماسک ہو رتور پتنگ اتیں۔ بل کہ دراہیں

شپء دوت ماں دوتء گپے ہم نہ کنگ ات۔
 منی تلکیکیء آماج اتان۔ دربانء منء وئی کوئیء برت۔ دستء دیم
 عشتاں۔ گدگیگء گورکت انت۔ کافیء نوش ات۔ تہوں چاڑ چاڑ
 بوت۔ ڈنء درانکاں۔ روح برزات۔ مرا نگو زرو در میانء کوہانی سرا آسمانء
 جا کہ جا کہ سہریں پولنگ ظاہر انتنت۔ چہ زرو نیمکا آیوکیں گواتء ہر نیمکا سوریں
 وشبوے تالان کنگ ات۔ وشیں روح تیء نشانی انتنت۔ دیر انت کلکی ہنداں
 نیا تنگ اتان۔ خیال گردینت، اگاں ماتء میرانیء جیزہ مر بوتیں۔ اے وہدء
 سنیلء سوادوش ات۔

پیڑ گاہء یک درچک نیء چیرء اوشا تاں۔ زمینء سارتیں وشبوء واپء
 جاورء درکت۔ کارکسء سنگت اے وہدء کارکسء روگء چن غلا بچء بت۔ پہ
 من اے روحء حراب تریں بہر انت۔ دہ پانزدہ دمان ہے خیالانی تہا گوست۔
 ماڑیء تہی نیمکا ملوء توارکت۔ من پردہ اتان، دریگانی پشتء ٹر پڑے ہست
 ات۔ یک برے پدا بے توارىء مانشانت۔ روح نون سک برزء اتنگ ات۔
 رڑن منی پادانی چیرء ات۔ دربانء حال دات کہ کماش گس منء لونگء انت۔
 من کارکسء شتاں۔ آئیء لہتے کا گدانی سرا منی دز رند گپت انت۔ سیاہیں گد گورا
 ات۔ چٹونء سرا ہیرت ہیرتیں کشک انتنت۔ ٹیلیفون دستء کت۔ منی نیمکا چار
 ات۔

کندات غم گپ گارکت۔ اے یک داغی مسکرائی نے جوڑ بوتگ ات۔ حتی
مات و میرانی آئی و سرا سک اثر کنگ۔ من حیاں کت آترا جنازہ و نیمک
بلائیں زوراکے پے بیت۔ ”شب آگہی“ واست ڈاکٹر آترا کن کنگ۔“

کے مات بے توار و نعتیں۔ سرپانک پاداک دریک و دپ و اوشتات۔

”چہ مرا نکو و مہتر پادری انگ۔ و دے کے پیش۔“

چرچ نر یک و بازارے و ات۔ سرپانک و من و ڈاہ دانگ ات کہ اودا
رسک و کم چہ کم نیم کلاک و گیش لگ ایت۔ ما جہل و ایر کپتیں۔ پادری میت جاہ و
دپ و منے و دار و ات۔ چرچ و دو کاردار ہمارا ات۔ یکی و سوچکی بودمیک و از باب
دست و اتنت۔ پادری آئی و دیم و جہل عود دان و زمیل و گیشینگ و
ات۔ و دے آئی و مارا دیت چک بیت۔ مارا ”منی چک“ و نام و توارکت۔ پدا
ما میت جاہ و تہاشیں۔ گوں موکی پوشاکاں چار مردم تابوت و پشت و اوشتاتنگ
ات۔ تابوت و دیگ بند ات۔ سرپانک و گشت کہ گاڑی انگ سر پینگ
۔ پادری و دعا بنا کت۔ درست پہ روگ و جاڑی بوت ات۔ چاریں مردماں
سیاٹیں گد و چنڈے دست و کت۔ تابوت و نیم کاشت ات۔ پادری گوں کماشاں
ہودا ات۔ من ڈن و در انکاں۔ دروازگ و دپ و چینیے اوشتاتنگ ات۔ من
پیش و ند یٹنگ ات۔

”اے و اچہ مر سوانت۔“ سرپانک و گشت۔

”جنازہ و انتظام کار انگک انت۔ تابوت و بند کنگ و ہاترا میت جاہ و
روگی انت۔ من آہاں پہ مہتل بنیک و بگشاں کہ تو وئی مات و گڈی دیدار و بکن
نے؟“

”اناں“ من پودا ات۔

آز میں کالواری و فون و کنگ و لگ ات ”جوان۔ میٹراک۔ وئی
مردماں، میت جاہ و راہ دے۔“

آئی و من و گشت کہ آوت جنازہ و کنیت گوں۔

من آئی و منت گپت۔ آٹیل و پشت و نشت۔ پادماں پاد و سرا ایر کت
۔ پشت تکہ دات۔ آئی و گشت کہ من و ابید، نرس، و دگہ دو مردم جنازہ و کنیت
گوں۔ کماش کس فی و دودانت کہ ادے مردم جنازہ و نشت نہ کننت۔ ”یک
شپے“ ”شب آگہی“ و بہر زرت کننت، بس، ”ہے بابت و گپ جنان و آئی و
گشت کہ“ ”اے دود پہ ہماہانی شری و واست انت۔ کہ آہانی کماشیں دل جزبگاں
گوں مکپ انت۔ بلے حتی مات و جنازہ و بہر زیرگ و ہاترا آئی و یک دوست
پے رضا دیگ بوتگ۔ تو ماس پیرے۔“ ”سرپانک و بچکند ات۔“ ”اے
یک گوٹیں اینیکیں قصہ ات۔ پیری و حتی مات سک نر یک ات انت۔ یک و
دوی و کدی کسر نہ بوت انت۔ کماشاں حتی مات و را پیرے و دشتار گشت و
کلاگ گپت۔“ ”شامیر کدی کن ات“۔ کماشاں جست کت۔ آہاں

آئی و نام و سر پہ نہ پیتاں۔ بس ہے زانت کہ کماش گس و نرس پے ات۔
 بھارو کی و پسن و سلام فی دات۔ آئی و دراج و ٹھکیں لہدانی سرا پچکندگ و نشانی
 پے ہم نیا تک۔ مادر و ازگ و یک کزکت و اوشتا تیں۔ تابوت و ن و دراتک
 بکنت۔ پدا تابوت دیم و روان بیت، ماپشت و گون بیتیں۔ غلام چوٹ و ن و ن
 و دروازگ و دپ و سیاہیں گاڑی پے و دار و ات۔ گاڑی و گندگ و گوں من
 کارگساں ایریں قلم دانانی ترانگ و کپتاں۔

گاڑی و کش و ٹھکیں مردے اوشتا تک ات۔ آئی و جتا تیں درو شم و گد
 گور ات۔ انجو گندگ و ات۔ جنازہ و اچست و ایرے ڈپ ہائی و سرات۔
 آئی و کش و منی مات و ٹھکیں دوست پیرے پھل پھل و ڈکرتک ات۔ آئی و
 دپ و دیم و دگ و ڈین اتنت۔ مزن و نشانیں پونز، لرز و کیں لٹ، مہر جھنگ و موم و
 داہیں ذر و رنگیں ٹھل، سہر و لوجا تیں گوش، گوشانی کش و اسپیت رنگیں ریشمیں
 مودانی پڑ، بلاہیں کالر و سرا گوٹ کیں ٹائی۔ پراہیں ساہگ و نازرک و ٹھکیں کلاہ
 و آئی و سرا و نجش ات۔ کشتے رووے ایرات۔ قیل و گوشانی وڑا لوجا تیں پتلون۔

آ آجہیں لہر زگی جادری و اودا اوشتا تک۔ جنازہ انجو کہ دروازگ و دپ و
 رس ات۔ آئی و وٹی کلاہ ویرکت۔ تابوت و دار و کارداراں مارا و وٹی وٹی جا کہاں
 سرکت۔ پادری گاڑی و دیم و، چاریں سیاہ پوش، چاریں کٹھاں،
 سرپانک، من، پدا پیرے و نرس۔

آ سماں چڑژن و روک ات۔ گوات کشتے ترون و آس و ٹھٹھک ات۔
 گرماگ و کول سزین و پچک و اتنت۔ تیزیں رنگ و گداں جاور گترکت۔
 جنازہ ویراں پر چاچست بیت۔ منی زانگ و نیا تک۔ کماشیں پیری و وٹی سرے
 کلاہ کش ات۔ من پیری و نیمکا دگوش دات۔ آجوانی و چارات۔ سرپانک و
 کشک ات کہ منی مات و پیرے مدام بیگا ہاں ستیل و دراجکگاں۔ بازو ہد و دور
 میں بازار و ٹھک ات۔ یک نرس پے مدام ہمراہ ویتک۔

من کلکی ہندانی نیمکا لکاہ جت۔ بام و درچکانی قطار آسمان و نیمکا سرا
 کشان اتنت۔ چہ گرم و سہر میں زمین و سرا سز میں رنگ و پولنگ ورا اتنت۔ جا ہے
 جا ہے جہنا تیں لوکانی رژن و روک و گیش پدرا اتنت۔ روج و جھٹک و کیں رژن و اے
 ندارگ بے رحم و دلہرو شیں عکس پے پیش دارگ و ات۔ منی زانگ و اتک کہ
 اے وڑیں و ہاں مات و دل و سرا چے کوستک۔ اے ہند و بیگا ہانی گواچنی اتنتکی
 و آئی و راسلو ریں وشی وے داتک۔

گلد سرا ماسر کپتیں۔ ہے و ہد و من دیست کہ پیرے کے لکش کنان
 ات۔ گاڑی دیم و روان ات۔ آ بے چارگ پشت کپت۔ گاڑی و ہر ایمی و
 روکاں یکے منی کش و اتک۔ حیران اتاں کہ روج برزی و منزلاں چنوخو گشادی و
 بڑان ات۔ گدانی توار و گوات و چالرز گے مان اتک ات۔ کاپانی کپش کپش و
 آواز برز ات۔ ہید منی دیم و چکران اتنت۔ کلاہ سرا و ات۔ گوں رومال و دیم

گوات کنان کت۔

تابوت داراں یکیء گوں من گپے جت۔ من سر پد نہ پیتاں۔ آئیء ہے
گشت۔ گپ کنگء وہدء آئیء دل بندء ہید گوں رومالیء پھک کتت۔ گوں
راشیں دستء کلاہ کنزینت۔ من پرس ات کہ آئیء ہے کشتک ات۔ آئیء برزء
نیمکا اشارہ کت۔

"روح سک تر ندانت۔ گمے؟"

"ہو" من پسودات۔

"اے جنازہ تئی مات میگ انت۔؟" کے دیراں رندا آئیء جست کت۔

"ہو" من پدا گشت۔

"آئیء عمر چنچک ات۔"

"بازات۔" بن اصلء من نزانت کہ ماتء عمر چنچک ات۔

پدا آئے توار بوت۔ پشتء چک جت۔ پیرے پنجہ گزء دوریء لنش کنان
آیکء ات۔ گامکینجء زند کنگء ہاترا آکلاہء سرینان ات۔ من سر پانکء نیمگء
ہم نگاہ کت۔ آپ حساب گاماں ایر کنان ات۔ ہر کارء گرانء سنگین گندگء آیکء
ات۔ ہید پیشانیء جز پگء اتنت۔ بلے آئیء پھک نہ کت انت۔

منی اکل ہمیش ات مئے کسانیں کاروان کے تیز روان
ات۔ ہر نیمکا روحء رزنء ششکین کلکی ندرگ انتنت۔ آسانء نیمکا نکا ہے

چارگ ہم ہوشء کار کنگء بس ات۔ کے دیمتر اما دگتء ہما ہرء سر بیتیں کہ گوں
ڈانبراں نوک جوڑ پینگ ات۔ ہر گامء دگء سرا ٹھہلیں کٹڈے جوڑ
بیت۔ ژریج ژریجء آواز آیکا ات۔ اپس گاڑی والدء کلاہ ہم ہے پھیں چیزء جوڑ
پینگین یے گندگء اتک۔ برزء زردء اسٹیں رزنء چاریں نیمکا سیاہیں گاڑیء
شترانکء تر پوکیں سیاہی۔ کاروانء مردمانی پوشاکانی لگشکین سیاہیء دگء سرا
نکرہء سیاہیں کٹڈ، یک اجبء جتنا تیں دنیائیء عکسء پیش دارگء
انتنت۔ جتنا تیں جہرء بو، گرمیں پوستء بو، اپسء لڈانی بو، سوچکیء وشبوء سبک
سکھیں کول، سر جمیں شپء بے واہیں ہم، خیال کشتے غباراں گپینگ انتنت۔

یک رندے پدا چک جت۔ پیرے بازویر پشت کپینگ ات۔ گرمیں
دھنزانی جہا کساس گار ات۔ انا گمء آاندیم بیت۔ اے بابتء کے جیزگء پد
من اکل جت کہ آچہ دگء دراتنگ۔ توک کشتکء گران انت۔ ظاہر انت کہ آ
اے ہنداں جوانیء زانکار انت۔ چوٹء آ پدا گوں مادپ کپت۔ آئیء یک
رندے پدا توک کشتکے گپت۔ مئے نزدیکء رس ات۔ اے کار رند ترا باز رندء
بیت۔ بلے زیت من چارگء دہرت۔ منی پیشانی ترک ترکء ات۔ وتء
مشکلء گزان کنگ ات۔

پدا دراہیں کارزیتاں بیت انت۔ پے حسابء رندء بند کہ منء آ گپانی
تک لمچن یات نہ انت۔ ابید چہ اے گپء کہ وہدے مابازارء نزدیکء سر بیتیں

(25)

گڈ انرس ء گوں من چیزے گشت۔ آئی ء آواز ء من ء گزینت۔ چہ آئی ء رنگ ء
دروشم ء باز جتا ات۔ شیر کن ء وش زیر۔ آئی ء کشک ات۔ ”اکاں وش وش ء
روئے گڈ اچینگ بٹیک ء ترس، کشاد روئے ہید ء جان شود ہئے۔ سار تیں گوات ء
سار تیں جنت۔“ من آئی ء مطلب ء سر پد پیتاں۔ ہر وڑانا دراہ بٹیک الی ات۔

جنازہ ء دوسے گپ من ء یاد انت۔ مثال ء جبر ء پیری ء دروشم، ودے
بازار ء ڈن گوں ماکڈی رند ء دپ کپت۔ آئی ء دیدگ رنج ء غم یانا توانی یا ہر دکانی
ارساں شہمگ ء اتنت۔ بلے کر چکانی سبب ء ارس جہل ء رچک ء نہ

اتنت۔ ارساں آئی ء کماش ء کوہنیں دروشم ء سرا جونی یک تر پوکیں داے
گوپنگ ات۔ پدا چرچ ء ندارگ۔ دکانی سراتر ء ماتر تیں کلگی قبرانی سرے
سہریں رنگ ء پل، پیری ء بے ہوشی۔ آئی ء درنگیں ہی ء رنگ ء کپک۔ مات ء
قبر ء سراتالائیں سہریں حاک، گوں آباں ہمگر نجیں اسپتیں رنگ ء مردم۔ شور ء
جاک، یک کافی جابی ء دپ ء بس ء ودار۔ انجن ء ڈگڈگ، گڈ سرا لجمیز ء دکانی
گندگ ء ہوشی ء مونج، نپاد ء سرا دپسک۔ دواز دہ کلاک ء یک درج ء وپسک ء
خیال۔ اے درست منی یادداشت ء بہر انت۔

{☆☆☆}

(26)

(۲)

سہا ء ودے پاداں گڈا منی زانگ ء انک کہ کار جاہ ء کار مسٹر
دور روچ ء موکل دمیگ ء پرچے خچ ء شش ء کپنگ ات۔ من پشمہ ء آدینگ ء
موکل لوٹ انک۔ شمشہ ء یک شمشہ ء کار گس چونائی ء بندت۔ دراجیں
موکل کار مسٹر مشکل ء دینت۔ بلے پدا ہم منی خچ میار نہ ات کہ مات ء را آدینگ ء
روچ ء ثواب کنگ بیت۔ پدا شمشہ ء یک شمشہ ء موکل داہر وڑیں جاورا بٹیک
انت۔ گپ ء اسر ایش کہ آئی ء مطلب پدرات۔

گوٹگیں روچ ء خچ تاک ء رند من انجو دمبرنگ ات۔ کہ سہا ء پاد
آہمگ جہنمل نہ بیت۔ ریشانی سا یک ء ودے فکر وں تاجینت۔ صحب چون
گوازینگ بہ بیت۔ اوڑناگ ء ارادگ کت ء چلو پکاں گیش اتاں، تیاب دپ ء
راہ کپت۔

بازیں جنک ء بچک خود ء اوڑناگ ء اتنت۔ ماری کارڈونا ہم ہودا
ات۔ آئی ء زما نگے مئے کار گس ء ٹا پست ء کار کنگ۔ آروچاں من آئی ء سرا لکلو
اتاں۔ منی خیال ات کہ آہم من ء دوست داریت بلے آئے کار گس ء باز کم ودے
بیت۔ اے عشق ء عاشقی ء خچ آسر در دنیا تک۔

ودے من آتھک ء سر کپک ء مک کت گڈا منی دست سبک سبک ء

آئی دلہندہ سرجنان بیت۔ آتھنگ و سرا دل پہ بالا و پت۔ من آپ و تھا پا دل و نجان
کت غنشاں۔ کے دیراں رند آئی و چک جت منی نیگا چارات۔ آئی و مید چمانی
سرا رنگ اتنت۔ کندگ و ات۔ من ہم جھنگ و سرا سرکت۔ آئی و کش و
نشاں۔ گوات گرم ات بلے و ش ات۔ مسکرا مسکرا من و تی سر آئی و کٹ و ایر کت
آئی و من و مکن نہ کت من و پتاں۔ نیلگ و سہر چکیں آساں منی نگا ہانی دیم و تالان
ات۔ سر و چیر و ماری و لا پ و برزی و جھلیاں مارگ و اتاں۔ نیم ساعت و گیش
نیم دہلی و جاوڑ و اودا و پتیں۔ و ہرے روج ترند بیت۔ ماری و آپ و تھا بک۔ یے
وارت۔ من ہم آئی و پشت و گون پتاں۔ آگپت۔ و تی دست آئی و سزین و مان
توینت۔ ما موری و اوڑناگ کنان پتیں۔ ماری انگہ کندگ و ات۔ و ہرے ما
خود و لمب و اوشتا نگ و و تی جاناں سپا کنگا اتیں۔ گدا ماری و گشت کہ ”منی
رنگ چہ تھی رنگ و سہر تر انت۔“ من آئی و بیگا و باسکوپ چارگ و سیلہ
جت۔ آئی و پدا کند ات و روگ و جاڑی بیت۔ گوں ہے شرط و کہ مافر ناندیل و
مسکرائی (کامیڈی) و چاریں کہ آکے روچاں سک نامد ارات۔ و ہرے ماگد
گورا کنتت۔ آئی و جم پنی سیائیں ٹائی و کہتت۔

”کئی پرس و دار گائے؟“

من حال دات۔ مات و وفات کنگ۔ آئی و جست کت ”کدی“ من
گشت۔ ”زی“ آئی و دگر چ نہ گشت۔ بس و ت و کے ڈڑات۔ گشتگی اتاں

کہ منی چ میار نہ انت بلے من و ت و داشت۔ من و گیر اتک کہ و تی کار جاہ و
کار مستر و گوں ہے گپ کشتک ات۔ رند و خیال اتک کہ اے بے سر میں گپے
من جت۔ بے سر میں گپ یے ات یا نہ ات۔ بلے و ت و میار یک الما مارات۔
داں بیگا و ماری اے جیڑ و فراموش پیتک ات۔ فلم و چندے بہر مسکرائی
اتاں اے دگر بہر چٹ بیکار۔ سینما و تھا ماکش ماں کش و نصیں۔ آئی و و تی پادے
منی پاد و سرا ایر کت۔ منی دست پدا آئی و دلہندہ سرجنان بیتت۔ فلم و ہلاسی و کے
پیسر من آئی و چکے گپت۔ بلے کے لفشانی وڑا۔ پدا آئی ہر امی و منی لوگ و اتک
گوں۔

سہا و پادا نکاں۔ ماری شنگ ات۔ شب و کشتک ات آئی و سہا و
مہلہ و تی ترو و گورا روگی انت۔ یک شہبہ ات۔ پمیشک پتا ہیر و پتاں۔ دیم پہ چیر
بیت و سرا جاہ و سرا ماری و سرے سورتائیں و شہو بوچت۔ داں دہ بج و پتاں۔ پدا
داں نیمروچ و پدا و سرا دراج بیت و سگریٹ کش ات۔ یک کش و وڑا
سلیسٹ و ہوٹل و درگ و درگ و نشاں۔ من چارات مردم گوں وڑ وڑیں جست و
پرساں نلگیگ کن انت۔ من و ہے گپ و سک زہر اتک کہ مردم من و جست و
پرس بکن انت۔ ہیکے چک و ہیک چ و تھا وارت۔ لوگ و نان نیست ات۔ آئی و
ایید گزراں کت۔ اے و ہرے بازار و روگ جہنمیل نہ بیت۔

ورگ و رند نزا انت چے بکناں۔ و تی لوگ و تھا چکراتاں۔ و ہرے مات

منی گور ات۔ اے لوگ مارا بس ات نوں کہ ایوک ء تہنگی ات۔ پے من ء کے مزن
ات۔ من ورگ ء ٹیل ہم وپسگ ء کوئی ء آورتگ ات۔ بس بیکس بان کارمرز
کت۔ کارمرز ء کلیں سامان ہے لوگ ء اتنت۔ پتیل ء یک پتلے۔
سیگار میز، دار ء چندے کرسی کہ آہانی نند جاہ جمل شک اتنت ء یک الماری ہے
کہ آئی ء شیشگ زنگاں گپنگ ات۔ لوگ ء اے دگہ بہر کارمرز نہ پتنت۔ ہمیشہ
آئی ء چار ء گزار ہم نہ بیت۔

دگہ بچ کار نیست ات۔ ہمیشہ ٹیل ء سرا کپنگیں کوہنیں روتا کاں چاراں
پیتاں۔ روتا کہ ”کر کچن سالٹ“ ء اشتہار مان ات۔ من تہ ات وتی الم ء
مان جت۔ روتا کاں ہر چیز من ء دوست بیت۔ ہدام تہ ات ء ماں وتی الم ء مان
جت۔ پدامن الی کاراں گیش اتاں۔ بالکونی سرائشاں۔ منی وپسگ ء بان انچش
انت کہ چہ اودا شہر ء مزنیں دگ ء تدارگ گندگ ء کایت۔ موسم دس درابیت،
کھڑنجا ء سنگ انگت تڑپک ء اتنت۔ دگ ء سرا مردم انچورو آکنگ ء اتنت
۔ کشے گنوکی ء گپنگ اتنت۔ درستاں پیسریک کٹمی ء مردم کہ پے سنیل ء سواد ء
روگ ء اتنت۔ دو گونڈ گونڈ کیں زہگ کہ آہاں جانشوانی کوٹ گور ات۔ کسان
کسانیں نیکر مانپوشنگ ات۔ ہے گران ء سنگینیں پوشا کاں سبب ء کے ترس ء
لرزان اتنت۔ یک گونڈیں جنکو ء کہ آئی ء گلابی نیں رنگ ء بوٹ ء سیاہیں
پوست ء بوٹ پاد ء ات۔ آہانی پشت ء آہانی مات ات۔ یک مزن بالادیں جنین

یے کہ بادام رگیں ریشم ء پوشاک پوش اتنگ ات ء پدا آہانی پت ات۔ بیکیں قد ء
چست ء چالاکیں مردمن بس چہ دروشم ء ہجہ آورت۔ آئی ء بوچکانی کلا ہے ء پرکی
ٹائی نے بٹنگ ات۔ لٹ دست ء ات۔ مردمانی گلگ مفہیں نہ اتنت کہ شریں
کٹمی ء ہٹنگ ء باوجود چہ دت کتریں ذاتی ء جنین ء گوں ساٹنگ کنگ ات۔ آہانی
پشت ء ہندی ”طل ملانی“ ٹولی ات۔ تیل ء چہ ترپوکیں مید، سہریں
نکھائی، سرین ء بیکیں کوٹ، کرچکیں کیسگ، ء چار ہنگیں کرچ ء بوٹ۔ چش کہ آ
چہ لوگاں مہلہ دراتنگ اتنت۔ ہے واسن من اٹل جت کہ آشرہ مزنیں تھیڑی ء
روگ ء انت۔ تھیڑ چہ اے جاگہ ء باز دیر انت۔ آگوں جاک ء سلوات ء کندان ء
گپ جنان بس ء یسین ء نیمکاروگ ء اتنت۔

آہانی گوزگ ء رند دنگ کم کم ء ہو رک بوت۔ اے ودہ ء نوں ”سیرکاء
شو“ بکچ بوتگ انت۔ بازار ء چندے دکاندار ء پشی گندگ ء اتنگ انت۔ دگ ء
دوکیں کشاں انجیر ء درچک قطار اتنت۔ آسمان صاف ات۔ روشنائی سک کم
ات۔ تمباک بہا کنوک ء کرسی کشاں کت دگ ء کش ء آورت۔ پادشہا درتنت
دران بوتاں۔ ہا بس کہ کے پیش تر چہ مردم ء سرپ چک اتنت نوں کس اس ہو رک
انتنت۔ تمباک بہا کنوک ء کش ء کافی جاہ ء روپک ء اتنت۔ اے یکشمسی ء یک
کش ء وڑیں نمر وچے ات۔ من کرسی چکرینت تمباک بہا کنوک ء وڑا
نشتاں۔ پرچے کہ اے وڑا نندگ دس ترات۔ چندے سگریٹ ء کشگ ء رند من

لوگ، جہاں شاہان۔ چاکلیٹ بے زرت پدا بالکونی، اکھاں۔ سہتی، رند آسمان جمہراں
 مان پوش ات۔ نواں توپان آنگی ات۔ بلے جمہراں زوت ترات۔ پدا ہم نشانی پلہ
 دانت۔ بازار کتر تہار دیم گندگ، اتک۔ من داں دیراں نشت آسمان چار
 ات۔ پنج پدا بسانی توار اتک۔ نزیک، ایک اسٹیڈیے ات۔ اودافٹ بال مچ
 بٹیک، ات۔ بس چہ ہمو دپداک اتنت۔ پشت، تحنگ ہم پڑ اتنت۔ مردم
 پدا کانی سرا درجک اتنت۔ دومی بس، لہی سوار اتنت۔ آہانی کسان کسانیں
 پیتیکاں (سوٹ کیس) آچہ اے دگر مردماں گستا گندگ، اتک ات۔ آچہ وتی
 سوب مندی گل، سوت جنان اتنت۔

”لہی آں دیم، روان بہ بیت۔“

چہ آہاں یکی، منی نیمکا چارات، گشت۔ ”مالتیب کٹ ات۔“

”باز جوان“ من گول دست، اشارہ، گشت۔ چہ آہاں پدا کار گازیانی درج
 بکچ بیت۔

لوکانی سرا آسمان، سہری، مان شاتنگ ات۔ روج، سد، بند، دہد
 بازار پدا ابراہار بیت۔ مردم چہ سنیل، سواد، و اتر بٹیک، اتنت۔ پک، چست،
 چالاکیں مردگوں جن، چکاں آہاں ہوار ات۔ پوش پوش کنان دمبرگیں زہگ وتی
 مات، پتانی پشت، پاداں کشان اتنت۔ باسکوپ جاہ ہورک بیان اتنت۔ چہ
 آہاں در آو کیں ورنادران دراج کام کشان دیم، روان اتنت۔ آمدام، وڑاوت،

گیشتر توانا درا کنگ، اتنت۔ پد رات کہ آہاں جنگ، پڑ میں تہر، فلے چار اتک
 ات۔ آوت، گران، مگنیں ظاہر کنگ، اتنت۔ پدا ہم چندے مردم انگت کنگ،
 ات۔ لس رہند، آہانی دیم دمبرنگ، بے جلوہ گندگ، اتک ات۔ چہ آہاں لہتے
 منی دریگ، چیر، پرتگ، ات۔ لہتے جنک دست ماں دست چہ ہدا
 گوست۔ آورنا تتر اتنت۔ دانکہ گول جنکاں ڈیک بوزیں، کوکار، لگ
 اتنت۔ جنکاں دیم ترینت، ترند ترند، کند ات۔ اے جنک شہر، ہما بہر، نندوک
 اتنت کہ ہمو دامن لشک اتاں، چہ آہاں دوئے منی پجاروک ات۔ آہاں برز، چار
 ات، گول دست، اشارہ، من، سلام دات۔

ہمچک، قندیل، یکی، روک بوت ات۔ آسمان، سرا ستار، جہر
 اتنت۔ بلے قندیلانی روشنائی، آکتر زرد گندگ، اتک ات۔ رژن، ہے
 بازیں تدارکانی چارک، منی ہم درو، لگ اتنت۔ قندیلانی چیر، زمین، بہر چہ
 اے دگر جا کہاں گیشتر روشنائیاں۔ کدی کدی بے شکوست، آئی، رژن چکی، میدیا
 بچکندگ یا نگرہ، سنگہاں گول لہی، ات۔ کمک دیراں رند بسانی رو آکم تر
 بیت۔ درچک، پتیاں دور، شملیں آسمان، سرا چہاری، مان شانت۔ بازار ہورک
 بیان بوت۔ گڈ سرا یک انجیں دہے اتک کہ بازار، کس گندگ،
 نیاتک۔ پدا یک پشی، شپ، اولی پشی۔ ویرانیں بازار، چہنیل ملان، ملان
 گوست۔

اتا کہ من و خیال اتک کہ من و ورگ ہم جوڑ کنگی انت۔ سک دیر انت کہ
کری و سرائشنگ غ بازار و ندرگ چار اتک انت۔ و دے پاداکاں گڈا گردن
درد کنگ و لگ ات۔ من بازار و شتاں غ نان غ مائینچنگ گپت غ آورت درگ جوڑ
کت غ او شتا کائی وارت انت۔ منی دل و ات کہ در یک و دپ و برواں سگریٹ بہ
کشاں۔ بلے سارتی ات۔ ہے ہا ترا دتی ارادہ بدل کت۔ در یک بند کت غ پدا
پیداگ اتاں کہ منی چم شیشنگی و کپتنت۔ ٹیبل و یک کنڈی و اسپرٹ و قندیل و
نان و لپتے مکر کپتنگ ات۔

یک دگہ یک شنبے گوست۔ مات ہم کل کنگ و پتنگ ات۔ باند اسہا و
یک کش نے وڑا کار و روگی ات۔ منی زندگی ہوا و اچ بدلی نیا تک۔

{☆☆☆}

سہا و کار گس و من سک دز گٹ اتاں۔ کار مستر و من و بچیں پیشانی نے
وش اتک کت۔ آئی و پرس ات کہ سک دم نہ برنگ ناں۔؟ پدا گیشتر مہربانی و
گوں جست کت۔

"جی مات و عمر چنچک ات۔"

"شصت و کس و" کے خیال کت و گشت۔ اے واسے کہ من در وگ
بندگ نہ لوٹ ات۔ گوں اے گپ و کشے آ پ ہا تربیت و دگہ جی گپ پ گپ و
پشت نہ کپت۔

منی ٹیبل و سرائیں کا گد و ماگہ کپتنگ ات۔ من گوں ہمایاں دگلوش
پیتاں۔ سبارگ و پیر دست و شودگ و شتاں۔ من بس نیمروچ و دست
شصت۔ بیگاہ و ش نہ بیت۔ پرچے کہ بازیں مردمانی دست و سپا کنگ نے
سبب و داں آ و دہ و لوال کہہ ات۔ یک رندے من کار گس و کار مستر و گورازنگ
ہم جت۔ آئی و من ات بلے آئی و خیال و اے چشمیں مزین گپے نہ ات۔ من
دوازدہ و نیم و نزیک و چہ کار گس و در کپتاں۔ ایمانوئل کہ پارسل روان دیمگ نے
کاری کت۔ ہمراہ ات۔

مئے کار گس ء ماڑی تیاب ء نر یک ء ات۔ دمانے پدا کانی سراجھتل
 بیتیں، تیاب دپ ء اوشا نگیں گراب چار اتنت۔ سوچو کیس روتا بے ات۔ جہل ء
 ایر کپتنگ اتیں کہ بلا ہیں ٹر کے کلونگ کلانگ کنان گوزان بوت۔ ایمانوتل ء
 ٹرک ء سوار ہتیک ء گشت۔ ماتھان بوتیں۔ ٹرک نیز روگ ء ات۔ ماداں
 گہڑے راہ ء پشت ء تنکیں۔ چنگو گرمی، چانگو انجن ء کلونگ کلانگ، پدا
 فچک۔ منی ہوش برگشت۔ مات تیاب دپ ء اوشا نگیں گرابانی ہمرای ء انجیر ء
 در چکانی قطار ء گنوکانی وڑا تھان اتیں۔ ٹرک من پیسرا گپت۔ پسلامتی در کپتاں ء
 ایمانوتل ہم سر کپک ء مک کت۔ مئے ہر دکانی گین پاد اٹلک ات۔ سنگاں گوں
 جوڑ پیٹگیں دگ ء سرائرک ء جمپ ء جولاں منی جاور گتر کت۔ ایمانوتل ہیسیک ء
 ہمپان ء کنڈات ء گشت۔ ”آخر ما سر کپتیں۔“

داں ما سلیست ء ہوٹل ء سر بیتیں، چہ ہید ء میچل اتیں۔ سلیست ء وتی
 دیما در اٹلگیں لاپ ء سراجھتل بند بٹگ، یک کش ء جاہ ء فٹک ات۔ آئی ء
 اٹھتیں بروٹ لنغانی سراجھتل اتنت۔ گوں منی گندگ ء آئی ء وتی غماں
 شریداری ء پدائی کت۔ گشت کہ ابید مبر ء ماچے کت کنیں۔ من آئی ء منت
 گپت۔ سک شدیک اتاں۔ اٹھاپ اٹھاپ ء درگ دارت۔ کافی نوش
 ات۔ شراب ء یک ء دو گلاس کیشیں چنڈات۔ مک لوگ ء شت آرام کت۔ چہ
 نپاد ء پاؤ آئیگ ء پیش سگریٹ یے کش ات۔ دیر بیتگ ات۔ تھانی ء شت آرام

کپت۔ کار گس ء منی دم پر نہ بوت۔ نیر دوج سک حراب گوست۔ کار گس بند
 بیت۔ جان چٹ ات۔ من تیاب دپ ء سار تیں گوات وراں تران بیتاں۔ آسمان
 سبز گونگ ات۔ کار گس ء دم پر نہ بیو کیس چا گرد ء رندون ء موسم کیش وں غتا سدا ر
 ات۔ پدا فچک ء لوگ ء شتاں۔ پر چا کہ من ء مکک بنا ٹولہز دنگی ات۔

ماڑی ء ہال ء تھاری ات۔ پدا کانی سراجھتل سالما نو دپ کپت کہ ہے
 منزل ء فٹک ات۔ آئی ء وتی تازی یک کھٹے وڑا گون ات، ہشت سال انت
 کہ آئے سسٹگ اتنت۔ سالما نو ء کچک سکیں بد شکل ء جنگلی ءے در ابیت۔ پوست ء
 نادرا می ء ہم آماج ات۔ درا ہیں پٹ ٹی رٹلک اتنت۔ جان ء سبز یں آبلہ پر
 ات۔ سالما نو ہم جہانی ء رنگ ات۔ بیت کنت یکیں کوئی ء بیتگ ء سبب ء آئی ء
 سرے مید ملینگ ء سہریں رنگی ء پولنگ اتنت۔ کچک ء ہم وتی واجہ ء وڑا عجب
 سرین دہل کت ء راہ ء شت۔ وتی دیم شہار دات ء زمین بوچنان کت۔ اجنیں
 گپ ہمیش ات کہ ہم رنگ بیتگ ء باد جو دہر دوجے یک دو می ء دشتی اتاں۔

سالما نو ء روچے دورند ء وتی تازی ترینگ ء برت۔ صحب ء یازوہ ء بیگاہ ء
 شش بج۔ ”لی اول“ دیک ء کچک وتی واجہ ء کشان کنگ ء گندگ بیت۔ ہے
 وڑا کہ بزگیں کماش کنگی بہ بیت ء آئی ء زاہ لٹاں مان بہ بندیت۔ کچک
 ڈٹریت ء پٹل پٹل ء پشت ء گون بیت۔ نوں واجہ ء باریگ بیت کہ کچک ء
 کشان بکنت۔ کے دیراں پدا کچک پدا بے حال بیت، دیم ء روت ساد ء کشان

پترت۔ ہے منزل ء تشنگ ات کہ مناں۔ دراہیں مردماں آ نرادلارے
گشت۔ بلے آئی ء گشت کہ من مال ء امبارے چچ کنگ۔ اے گپ پدرات کہ
مردماں آ نادوست ات۔ گوں من کم ء باز بچاروک ات۔ کدی کدی منی گورا
گپ ء رپ ء انگ ات۔ بیت کنت ہے واسه کہ من آئی ء گپ گوش داشت
انت۔ گواچنی من ء آئی ء گپ دش بیت انت۔ مپت ء بے کماری پیشدارگ الی
نرانت۔ آئی ء نام سینتے ات۔ رے موں سینتے۔ آپنگ ء پڑے پڑیں مردے
ات۔ پوزو چو پہلوانانی وڑا ات۔ گدی ساپ ء سلہ انت۔ آئی ء ہم یک رندے
سالمانو ء نیمکا دست شہار دات ء گشت، سک شرم ء گپ انت۔ چمن ء ہم پرس
ات کہ آ گوں کچک ء اے وڑ کنت تراز ہر تیت۔ من پودات۔ ”اناں۔“ ما
ہر اہی ء پداکاں در کہتیں۔ من ء سینتے۔ وہدے من لوگ ء پترگی اتاں۔ گڈا آئی ء
گشت۔ ”مرچی شام گوں من بکن۔“ شراب ء خرگ ہست۔ ”من خیال کت کہ
ورگ ء جوڑ کنگ سرا کہیت۔ گوں منت آئی ء دعوت ء شتاں۔

آئی ء اوتا کہ ہم یکمین ات۔ بے درگیں چلے ات۔ من دیست کہ آئی ء
پلنگ ء سرا یک گلابی ء اسپت رنگیں ملائکے جوڑا ات۔ دیوال ء سرانامداریں لسی
ء جنکائی برہنگیں عکس درنگ انت۔ پلنگ ء سرا نپا چچ نہ ات۔ کوئی ہم چل ء
سشش تل ات۔ آئی ء قندیل روک کت۔ چہ کیسگ ء لیگاریں ء لٹی یے کش
ات۔ راستیں باسک ء بندگ ء لگ ات۔ من جست کت۔ چے پنگ۔ آئی ء

کنت۔ پدا زاہ ء لٹ ء رتچ بیت۔ رند ترا ہر دو دگ ء کش ء اوشتنت۔ روک
روک ء یک ء دوی ء چار انت۔ کچک چہ ترس ء، واجہ چہ زہر ء۔ ہر وہدے کہ آ
ترگ ء رونت ہے وڑا الما بیت۔ اگاں کچک بجلی ء کھباء چیر ء اوٹنگ بلوٹیت
کماش آئی ء چ وڑا نیلیت۔ کشان کنت دیما بارت۔ بلے کم نکھیں کچک اگہ ہم
کساں کساکیں تر مپانی لکیرے یل کنان ء دیم ء مجنزان بیت۔ اگاں آئی ء
اوتا کہ ء پیشاب کت۔ گڈا بزاں شرمیں ردئی ء بندوبست کنگ۔

چہشت سال ء انجوبیان انت۔ سلیست داعما کفیت کہ اے باز شرم ء
گپ انت۔ علا ہے درگچک لوٹیت بلے چے بیت کنت۔ من کہ پداکانی سرادر
کہتاں۔ داں سالمانو کچک ء سرا زہر کہنگ ات۔ ”حرام زادگ، چلی، کہ
انگ۔۔۔۔۔ ء کچک گریوگ ء ات۔ من سلام دات بلے کماش و تیکان ات۔ زاہ
دیان ات۔ من جست کت کہ کچک ء چے کنگ۔ آئی ء پودات۔ وتی وڑا
ککار کنان بیت۔

”ذلیل، بے مراد،۔۔۔۔۔“ تہاری ات من دیست نہ کت بلے منی خیال ء
آ کچک ء کالر ء چیزے بندگ ء ات۔ من کے برز تریں توار ء جست کت۔ آئی ء
ابید سر جست کنگ ء ٹڈا ات۔ ”سدلعت انت یار، اے من ء یک کش ء انجو
جنجال کنت۔“ آ پداکاں در کہاں بوت۔ کچک نہ شت گوں۔ زمین ء سرا
وہت۔ سالمانو ء یک یک پداکی ء کشان کت برز ء برت۔ ہے وہدے دگہ مردے جہا

گشت۔ انچوکیء گول کسانیں اڑے کڑے پینگ۔

”من چہر گول کسء جنگ نہ کناں۔ بلے کے جلدی برا نگران۔ آئیء
مفت مہم جو جنگے وتی سراکت۔“

”تراہمت ہست گڈاچہ ٹرامء جہلء ایرہیا۔“ آئیء منء رعب پیش
داشت۔

”بس کن ڈے، من ترا چے کنگ۔“

”توریتہ چڑیء۔“

”شر ہمیش انت کہ دپء اتانء بدار۔ اکاں ناں ہنی تئی دنناں تئی
دستء دیاں۔“ من چہ ٹرامء ایر کپتاں غ گشت۔

”چوہم بکن غ بچار۔“ پسوء آئیء گشت۔ من شہماتے گوردات۔ آدل
پہ بالا کپت۔ من پادایگء مکک کت۔ آئیء منء لگتے جت۔ پدامن پدماں پدا
سنی غ چاروش کت۔ گڈا آچو بڑا نگیں ویکء وڈا حون غ حونریج بیت۔ من جست
کت۔ ”بس انت“ آئیء ہوء سر سرینت۔

سینتہ پٹیء بدان قصہء آران ات۔ من آئیء تحتء و سرا نشک اتان۔
”نوں تووت بکش۔ من چنچو میار یگاں۔ آئیء وت سراوت شدتے پیداکت۔“

”من پہ ہوء سر سرینت۔ دیمتر آئیء گشت۔“

”بن اصلء گپ ایش انت کہ من چہ ترا یک سوچ یے گرگ
لوناں۔ آگپ ہے واقعہء ہنگپ انت۔ زانکار یں مردیء۔ امیت انت کہ تو منی
مککء کت کلتے۔ پدامن تو دوست بنیں۔ ہر ہمار دم کہ گول من یک برے شری
ئے بکشت۔ من آئیء چہر فراموش نہ ہاں۔“ من چچ نہ گشت۔ آئیء جست کت
۔ ”ترامنی دوستی قبول نہ انت۔“ من گشت کہ منء چچ وڈیں ہاکے نیست۔ آترا
تسلا بوت۔ آئیء ٹرگ گول شرابء دو بوتلء کش ات۔ ٹیبلء سرا ایر کت۔ اے
در میانء چچ گپ نہ بوت۔ درگ بکنج بیت گڈا آئیء سر جمیں قصہء آران کت۔

”اے گپء بکنی سبب یک جکے ات۔ من بدام آئیء گورا پہ شہری
شنگاں۔ راست ایش انت کہ آمنی یار انت۔ منی باز یں زڑے آئیء سرا حرج
پینگ۔ اے مرد کہ مرہی من جنگ ہے جکء و برات انت۔“ منء بے توار
دست۔ آئیء گشت۔ ”من سر پداں کہ ہساہگ منی بابتء چے گشت۔
بلے اے درست دروگ انت۔ من یک امباریء کارایاں۔ دراہیں مردعانیء وڈا
منی ہم چندے راہء رہند انت۔ حیر“ آئیء قصہء دیمترء برانء گشت۔ ”یک
روچے منء حالء گپت کہ آ منء رودمیکء انت۔ من آئیء سرا چنچو زر حرج
کت۔ ۳۰۰ فرانک باڈو، ۳۰ فرانک درگء، پدا دادو سوغات۔ برے
موزگ، برے اے چیز، برے آ چیز۔ کساس ۱۰۰۰ فرانک۔ بلے پہ بی بی اے

ہم کم اتنت۔ مدام رنگ دپءات کہ گوں اے زراں گزران مشکل انت۔ یک روپے من آئیء گشت کہ تو لہتے کلاک ء کارے پر چاشو ہاز نہ کنتے۔ اے وڑامن ء ہم آسانی بیت۔ اے ماہ ء ترانوکیں گد دو چائینگ داتنگ۔ تئی لوگ ء بار دمنی سرا انت۔ ۲۰ فرانک ہر روچ۔ تو دراہیں زراں یلہ چریں جنکائی سراہیران کنتے۔ کافی دارین ءے دگہ باریں ہے ہے کنتے۔ کیسگ منی ہو رک بیان انت۔ من گوں تو ہے کنگایاں، تو گوں من ہے کنگائے۔ کار ء باندات ء منی گپ گوات ء برت۔ زڑ ء رنگ ہلاس نہ بوت۔“

دیمتر آئیء گشت، ”جنک ء بیگ ء یک رندے شور تئی ء (لاٹری) لکے دراتنگ۔ بلے چونہ گشت کہ لکٹ ء زر چہ کجا اتنگ انت۔ پدا دو ہار رہن کنگ ء دور سید دیست۔ اے ہار آئیء گورا پہ بہہ ندیتنگ اتاں۔“

” حیر: من سر پدا اتاں کہ شیرانی تھا پٹ یے کپتنگ۔ من آترا یلہ دیگ ء سوڑگ کت۔ بلے یلہ کنگ ء پیش شریں روے گپت ء دل ء لہت کش اتاں۔ من آئیء ٹیکا ٹیک گشت کہ تویس کہہ کی ء کم نہہ ءے غ ترا ابید گوں دگہ دگہ مردیناں دہسگ ء دگہ گج کاروش نہ بیت۔ من ڈاہ دات کہ یک روپے تو سک پشومان بنے۔ منی گورا آیک ء واسے تلوس ءے۔ بازار ء جنک نازانت کہ تو منی گورائے۔“

آئیء گشت ”من آ انجو جت کہ خون ء خونر تچ بیت۔ پیسرا چو بہہ نہ پیتنگ ات۔ یک کش ء باز ناں۔ دوستی سرا یک دوست جنگ۔ آئیء دپ تچ

لگوشت۔ من دریگ ہند کت۔ اے رند ء من آ ترا ست ء چکل دات۔ اے ارمان انگے دل ء انت کہ دل ء سیر ء سز اندات۔“

ہے بابت ء آئیء چہ من ء سوچ کرگی ات۔ قندیل ء دھوت ء ڈہور کتنگ ات۔ پاداتنگ وٹ تئی جہل ترکت۔ من گوں بے تواری ء سر جہیں گپ گوشداشت انت۔ شراب نوشان کت۔ داں شیفک ہو رک بیت۔ سرترگ ءات۔ منی سگریٹ کٹ اتنگ اتنت۔ رے مول ء سگریٹاں کشگ ء اتاں۔ لہتے بے دہ ء ٹرامانی گوزگ ء رند دگ ء سرا بے تواری تالان بیت۔ رے مول گپ جنان ات۔ درستاں آ زارد یوکیں گپ ایش ات کہ آ جنک ء سرا عاشق ات۔ بلے آئیء پکارا دہ کتنگ ات کہ آ ترا رد دیگ ء تام ء لازم چاشمنیت۔ یک وڑے ایش انت کہ آ ترا ہوٹلی ء بلوٹا میڈیت۔ اسپیشل سپاہیگاں حال بدنت۔ نام ءے ٹچک ء کہہ بگانی لڑ ء ہوار بکنا میڈیت۔ رے مول ء چہدے سنگتاں گوں ہم جست پرس کتنگ ات کہ جنکائی دلاری ء کار ء بلد اتنت۔ بلے آ ہاں جوانیں سو جے دات نہ کت۔ آئیء گشت کہ اے وڑیں کار ء آ ہاں بائیں جوانیں سو جے بداتیں، اگاں پیٹ کاریں جنکائی رپکاں زانت نہ کن ءے۔ اے کار ء تھا کپگ ءے ہے پائنگ۔ رے مول ء اے گپ کہ گوں آ ہاں گشت۔ گڈا آ ہاں گشت کہ آئے گرم کن جنک ء دل بند ء داغ بدے۔ بلے اے گپ آئیء دوست نہ بیت۔ اے بابت ء جوانی ء خیال کنگ ء حاجت ات۔ آئیء چہ من ء حاصل جست کنگی ات۔ بلے جست ء پیسرا، اے قصہ ء

بابت مٹی حیاں زانگ و دہش مندات۔

من پسو گشت کہ اے بابت وچ گشت نہ کناں، بلے من وچ گپ
سک و ش بیت انت۔“

”تئی حیاں و جنک و گوں من گیشی نہ کت۔؟“

من مٹن ات کہ گوں آئی و گیشی پیٹک ات۔ پدا جست تئی کت آئی و سزا
رنگ لوٹیت کہ انان۔ من گشت کہ اے وڑیں و دہاں چج مردم پکائی و گشت نہ
کنت کہ چشیں جا واراں چے کنگ لوٹیت۔ اگاں گپ سزا پیگ انت گڈا من
گوں توہم تپا کاں۔

من دگہ کے شراب وارت۔ رے مول و سگریٹ روک کت۔ من
گشت کہ آنوں چے کنگی انت؟۔ آئی و حیاں ات کہ آنرا نمدی یے نبشتہ بکنت۔
”نمدی انچو ترند بہ بیت۔ کہ آ بہ پجیت و کباب بہ بیت،“ و تئی کنگیناں
پشومان بہ بیت۔ پدا و اثر بیت و رے مول گوں آئی و پوسیت۔ جنک و دہے
جوانی و گرم بیت گڈا آئی و دیما کنگ بہ جنت۔ چہ لوگ و بہ گلی بیت۔ من آئی
گپ و سراتپاک کت۔ چو حراب نہ ات۔ اے سزا پآئی و سک مزن پیٹک ات۔
بلے رے مول و چہا چشیں نمدی نبشتہ کنگ و قدرت نیست ات۔ ہے
بابت و آئی و مٹی کک درکار ات۔ من و بے توار گندان و آئی و پرس ات۔ ہنی
نمدی و نبشتہ کنگ و مشکے ہست۔“ من گشت۔ ”انان“ ہنی نبشتہ بیت کنت۔“

آئی و شراب و یک دگہ گلاے وارت پا د اتک۔ چہ ٹیل و سرا
پڑماندو تیں ورگ و ہیرا ن چست کنت۔ ٹیل پوش شری و سرا سپا
کت۔ پلنگ و نزیک و ایریں ٹیل و دراز و کا گد و چٹے، لپاچے، سہریں
رنگ و جوز پیٹگیں، قلم و گلابی تیں سیامی و چار کٹڈ میں دوائے آورت۔ چہ نام و پدر
بیت کہ جنک عرب یے ات۔

من نمدی نبشتہ کت۔ مزنیں جہدے نہ کت۔ بلے رے مول و دل تسلا
بیت۔ چشیں مزنیں گپے نہ ات کہ من آئی و تسلی کت مہ کتیں۔ من نمدی و نت و
وات۔ آ سگریٹ و دہوت دیان گوشداراں بیت۔ یک یک گپی و سراسر سر بیت۔
”یک رندے پدا بوائے۔“

زانگ و اتک۔ آئی و نمدی و ش پیٹک ات۔

”نمدی یے بیت گڈا انجیں بہ بیت۔ دوست من زانت تو کار آمد میں
مردی و غزانے کہ چو تیں نمدی یے درکار انت۔“ اول و دامن لبز دوست و سرا
حیاں نہ کت۔ من و ہما و دہ و سما کت۔ و دے آئی و مٹی کوپک و سراسر دست جت و
گشت۔ ”نوں ما سنگتیں۔ گندے“ من خاموش بیتاں۔ بلے آئی و پدا پرلیس
ات۔ من و چے فرق اتک ات۔ آئی و گشتن و پدا ہو کت۔

آئی و نمدی لپاچہ کت۔ شراب ہلاس کنت۔ کے خاموشی و نشت
سگریٹ کش ات۔ بازار و بے توری ات۔ انا گہ انا گہ گاڑی نے

دراہیں پتنگ ء من کارگس ء دزگٹ پیتاں۔ رے مول ء یک روپے
 حال دات کہ نمدی روان داتگ۔ من گوں ایمانوئل ء دورند ء تاثر ء چارگ ء
 شتاں۔ آئی ء بہہ نزاہت کہ پردہ ء سراپے بٹیک ء انت۔ یک پتہ سما من ء جست
 کپت۔ ذی شمشہ ات۔ شورو ء رد ء ماری منی گورا اتک۔ آئی ء سہر ء اسپیت
 کشکونیں پوشاک پوش اتک ء پوست ء سینڈل پاد ء ات۔ منی جم آئی ء پر لُج
 اتنت، کسان ء نارنجیں گورانی نقش پشک ء ڈن سراکشان اتنت۔ روج ء چپکگیں
 صورت بادام ء رنگیں پلانی دروشے پیش دارگ ء ات۔ مابس ء سوار
 بیتیں۔ الجھیز رء چندے میل پسند تیاب دپ ء شیں۔ اے تیاب دوبانڈ میں کوہانی
 درمیان ء ریگزار ء کسانیں نکرے ات۔ آئی ء پشت ء زر ء جولانی ہمراہی ء ”کور
 “ ء درچکانی قطار اتنت۔ چارنج ء وہد ء روج ء قوتی تاب وارنگ اتنت۔ نیم گرمیں
 آپ سک دس ات۔ آپ ء گوٹڈیں موج ریکانی سرا لاپ لیٹی دران
 اتنت۔ ماری ء من ء نوکیں لہیے سوج دات۔ اوژناگ ء وہد ء ماحولانی جگ دپ ء
 جہا چونس اتنت۔ دپ کہ پر بیت۔ گڈ اتادل پہ بالا وپت، جگ چو فوارہ ء آسمان ء

گوست۔ بے ودہات۔ من چہ آئی ء اجازت لوٹ ات۔
 ” مرہچا وہد سک اشتاپی ء گوست “۔ آئی ء من ء اجازت دیان ء
 گوشت۔ یک وڑے شربیت پر چا کہ من ء سک داب ء گپنگ ات۔ بلے پاد
 اتک نہ کت۔ ”مشکلانی پہ مردی ء دیم دارگ لوٹیت۔“ رے مول ء اے جہراں
 گوں من ء سماہیت، منی دیم ء سرادمبرگ ء نشانی الماہست۔ من آئی ء گپ ء سر
 پد نہ پیتاں۔ بلے آئی ء گیشیت کہ آفات ء مرگ ء حال ء گپنگ۔ ”مرگ مٹن
 انت۔“ من پرے گپ ء آئی ء منت گپت۔

من پہ روگ ء پاد اکال۔ رے مول ء من ء گرمیں دتے
 ملاہیت۔ لوگ ء درآہیگ ء پد من دروازگ بند کت۔ کے پداکائی سرا
 اوشتاتاں۔ پداکائی حیر ء چہ سڑاٹگ ء پتہ سنگیں چیزانی ترندیں بوئے آہیگ ء
 ات۔ مٹاری ء قبرستانی ء بے توری تالان ات۔ خون ء دہریک دہریک ء منی
 گوشاں توپانے چست کنگ ات۔ من کے دیراں اوشتات۔ ہے دہریک
 گوشداشت۔ سالمانو ء لوگ ء کچک گریوگ ء ات۔ وابسریں لوکائی جہا اے
 سبک ء غمب جستگیں آواز انچو چست بیت کشے خاموشی ء جہاری ء، ہواری ء یک
 پلے رودیشک۔

{☆☆☆}

نیمکا شاک دانت۔ اے ڈرا بگانی غبارے جوڑ بیت۔ گوات و جہا کار بیت۔ یا پدا گرئیں شلے بیت، مئے گانی سرارنگ۔ بلے زیت وادانی سبب و منی دپ سچک و لگ ات۔ آپ و جہا من و ماری و امبازاں زرت، پرنیک۔ منی لنت و تی لنداں گوں ہوار گیتک انت۔ آئی و زبان و سمار و منی لنداں سراسارتی پے شک ات۔ مادت و چولاں گوں پلہ دات۔ کیکے رند و تیاب دپ و واتر بیتیں۔

گدانی گورا کنگ و رند ماری من و پے دلیری چارگ و لگ ات۔ آئی و چم شہمگ و انت۔ من آئی و بوسکے گپت۔ چندے دمان بے تواری و گوست۔ من آ امبازاں زرت۔ تیاب و برز در کپتیں، ہر دکانی داہگ ات کہ زیت و چہ زیت لوگ و بریں و گندلانی تل و نزیبا نہیں۔

من و تی لوگ و دریگ بچ اشک ات۔ شپ و ہوئیں گوات روچ و پچنگیں دو اندامانی سرادرمان و کار و کنگ و ات۔

’سباہ و ماری و بچ کار نیمست ات۔ آئی و سبارگ گوں من و کنگ وے سوژگ کت۔ من شتاں بازار و گوشت گپت۔ واتر پیتاں و رے مول و لوگ و چنکی توارے آیک و ات۔ کے رند و سالما نوتا زری و سراز ہر گپتک ات۔ زیت دار و پدا کانی سرا بوٹ و پنجوانی توار و دی بیت۔ پدا ’بریں ذلیل‘۔ دوئیں دمک و رس انت۔ من کماش و قصہ گوں ماری و آ ورتنت۔ آئی و کندات۔ آئی و منی شپ و گد گورا انت۔ آ ستونک لانتک انت۔ و دے آئی و کندات۔ من و پدا آئی و

واہش بیت۔ کے دیراں پدا آئی و من و پرس ات۔ ”ترا گوں من دوستی ہست۔“ من آئی و راگشت کہ بن اصل و اے گپ و جند، بے معنائیں گپ ات۔ بیت کنت گوا چنی من و گوں آئی و مہر نہ ات۔ آ کے ایچک بیت۔ بلے و دے ما درگ جوڑ کنگ و اتیں آ پدا گل و شادان و را بوٹ و ہر گپ و سراسکندات۔ ہر دے کہ آئی و کندات دل و گشت بوسکے بکرے۔ ہے و دے رے مول و لوگ و جاک و سلواتے بنا بیت۔ اول و چنکی توارے اتک ترند ترند و گپ و ات۔ پدارے مول و ککار و آواز اتک۔

” گزی نیں منڈ تو من و روداتک۔ من ترا کشاں گوں کہ رد و ہیک چیا کشت۔“

ترہ پگ و کپک و دلوزک کنوکیں ککار خون و دہریگ و دارگ و انت۔ پدا کانی سرادرمان و جیتنت۔ من و ماری ہم ڈن و درانگیں۔ جنک ککار و ات و رے مول آ ترا جھنگ و ات۔ ”چنچو رستری کارات گندے“؟ ماری و من و جست کت۔ من بچ نہ گشت۔ آئی و سپاہیگان و لونائینگ و گشت۔ من پودات کہ من و ہے ذات و سراسک زہر کثیت۔ پدا ہم ہے و دے سپاہیگ یے اتک۔ آ ترا دومی منزل و نندو کی و توار کنگ ات۔ سپاہیگ و دروازگ و مشت یے جت۔ گدا لوگ و تہہ یے ڈاہ و شور اسرت۔ دروازگ پدا لک ات۔ نوں جنین و گریوگانی توار اتک۔ رے مول و دروازگ بچ کت۔ سگریٹے آئی و لنداں

” من نشہ نہاں، لرزگایاں پمیشکہ کہ تو ادا اوشتا تگ تی من و روک
روک و چارگائے۔“ رے مول و گپ پدرکت۔

آئی و دروازگ بندکت۔ منا و اتر بیتیں۔ ورگ جوڑکت۔ ماری
شد یک نہات کس اس درست من و اراتاں۔ یک بج و آشت، من و پتاں۔
سے بج و کس اس و دروازگ و فلک و توار بیت۔ رے مول
پترت۔ اتک منی تحت و گور باسک و سرائشت۔ کیکے حاموش بیت۔ من چہ آئی و
جنگ و بندات و بابت و جستکت۔ آئی و گشت اول و ہر گپ ہوا و بیت کہ منا
کشتک ات۔ بلے انا کہ جنگ و من و شہما تے جت۔ من و زہرا تگ و من آئی و
پیک ہنگجکت۔ رندہ ہر جی بیت تہی دیمات۔

” حیر تو تی سزا آ ندادات۔“

ہو، سپاہیک و تہا کپک و باوجود اے گواجن و تی جاہ و راست انت کہ
آ ترا سزا رس ات۔ پشت کپت سپاہیک، آہانی ٹہینگ عزیں کپے نہ
انت۔۔۔۔۔ تہی دل و من سپاہیک و شہما ت و پو بداتیں یا اتاں۔؟“
من گشت کہ من چہ آئی و اے امید نہ کش ات۔ پدا من گول سپاہیکاں ج
وڑیں مطلب نداداں۔“

رے مول و ش بیت من و گول و ت و ستیل و سبلہ جت۔ من نپا دیل
کت۔ میدانی رندگ و لگ اتاں۔ رے مول و گشت کہ آ من و شاہدی و ستار و

لوغان ات۔

” تہی نام۔“

رے مول و نام گشت۔

” سگریٹ و چہ دپ و کش و جبر کن۔“ سپاہیک و بد برت۔ رے مول
بج و شش و کپت۔ منی نیمکا چار ات۔ سگریٹ و تی دپ و آشت۔ سپاہیک و
چست و آئی و چہیں گب و شہما تے ز برت۔ سگریٹ و آئی و دپ و بال کت
گزی و دوری و کپت۔ رے مول و دپ چوٹکت۔ پدا گول عاجزی و سگریٹ و
زیرگ و اجازت لوٹ ات۔

” ہو، بلے یات بدار، مابہ تمیزی سگ ات نہ کنیں پدا تہی وڑیں مردمانی۔“
میانجین و جنگ ہیسکارگ و ات۔

” اے کپتہ آپ و من و جنگ۔ اے دلا رات۔“

” پھل کن، انچو مردم و تہا کسی و دلا رکشک چہ حد و شرانت۔“

سپاہیک و آ ترا چپ ہینگ و گشت۔

” فکر کن بی بی۔ من ترا پیش داراں۔“

سپاہیک و آ پدا ہنر کش ات۔ جنگ و تی ہمراہی و زرت و رے مول
کڈن کت کہ داں چھان و لونایینگ نہ بیت جہا کہ مردوت۔ ” تران لچ نہ کنت ہمچو
دارتگ کہ چھک و اوشتا نہ کنتے۔ بید و درچک و وڑ لرزگائے۔“

برگ لوٹیت۔ منء چے پاک یتک ات۔ بلے چوزانت کہ آمنء چے
کشائینگ لوٹیت۔

”چچیں گپ ات۔ ترا بس ہمنچو کشگی انت چنکء منء رودانگ۔“

من من ات۔ ہر ایء ڈنء در آئیں۔ رے مولء براندی
دارینت۔ پدا مانا بلصیر ڈے لئیپ کت۔ لئیپ کس اس برابر ات بلے من بیا
دات۔ پدارے مولء کہہگ جاہء روگء سلاہ جت۔ من ناں کت۔ منی دل
لوگء نذات۔ لوگء داتر پئیگء وہدء آئیء گوں وتی یارء وشیں بیرے کرگء
وٹی ظاہر کت۔ گوں من پمہروانی پیش اتک۔ مئے ستیل سک وشی بیت۔

لوگء دروازگء پدا کانی سرا سالمانو دیست۔ آ پریشان گندگء
اتک۔ کچک آئیء ہمراہ نذات۔ آشوبازیء لٹوہ وڑا چکران ات۔ برے برے آ
ئیء وتی کسان کسانیں حون رنگیں چماں گوں ہالء چہاریء چارات۔ گوں وتء
جنوڑات۔ پدا بازارء نیمگا روک روکء چارات۔ رے مولء آئیء پریشانیء
سبب جست کت۔ آئیء چچ پوندات۔ کے دیراں رند گزرات۔ ”حرام زواگیں
ذیلیں کچک“ وہدے من پرس ات کہ تئی کچک کجانت۔ گدا آئیء دپ چوٹ
کت وگشت، ”بتلگ“ کتر ہے بے تواریء رند قصہ چہ پنا گپت۔

”من یک کتے وڑا پریتء میدانء برت۔ اودا میڑہ لگ اتک
ات۔ مردم سک بازات۔ پادہ ایر کنگء جاگہ نیست ات۔ من یک جاہے

زمزیلاں بستگیں بادشایء چارگء اوشتاتاں۔ وہدے من پے روگء پر
تراتاں۔ داں کچکء جاگہ انت۔ من پے آئیء کسانیں پٹھیء زیرگء فکرء اتاں
بلے آجنگیئے جند بتک۔“

رے مولء آ تسلا دات۔ کہ کچک پدا کتیت۔ بازیں قصے آؤرت کہ
ماں آہاں کچکاں میلانی سفر کنگ، وتی واجہانی گورا اتلگ انت۔ بلے آ بے
چارگ وتی فکرانی تہا گارات۔ ”تونزانے۔ سپاہیگ آئیء جن انت۔ چوہا بیت
نہ کنت کہ کسے آئیء وتی لوگء بہ بارت۔ آئیء خیالء ہداریت۔ چہ آئیء جانء
آ بلہاں ہر کسء زہر کتیت۔ من آ ترا گشت کہ تھانء ”رستر جاہے
“ہست۔ یلہ چریں کچک ہمودا دارگہ بت۔ آئیء کچک ہم الما ہمودا
بیت۔ اگاں آ زر بدنت۔ وتی کچکء پدا آؤرت کنت۔ آئیء حرجء بابتء
جست کت۔ من حرجء باروانزانت۔ اناگہ آ پدا براز گپت۔ ”چے مطلب۔ من
پے آ ذیلیں کچکء ہاتراز حرج بکنان۔ ہچہراناں۔ پے منگی بروت جہندمء، منء
چے پرواہ۔“ آمدامی وڑا زہا وپسپارء لگ ات۔

رے مولء کندات۔ دیما کینز ات۔ من آئیء پشتء گون
بوتاں۔ پدا کانی سرا مانا گیش اتیں۔

کے دیراں رند سالمانوہ کامکجانی تواریت۔ پدا دروازگء فلگ۔
دروازگ چچ کت۔ کتر ہے آ ڈنء مہتل بیت۔ ”بہل کن، من تئی وہدء حراب

(54)

(۵)

رے مولء منء کارگسء ٹیلیفون کت ء گشت آئیء یک سنگیء
مارادو بیٹانء الجھیزرء ڈن زرء لمبء بستگیں یک گھڈ (Hut) لیء یک
شمسیء گوازینگء دعوتء دانگ۔ آدوستء نام اش کتگ ات، جندء دیستگ
ات۔ من پھلی لوٹ ات پرچے کہ یک شمسیء واسے گول ماریء زبان کتگ
ات۔ اگاں ناں اے دعوتء روگء منء وشی رستگ ات۔

رے مولء منء گشت کہ آئیء ہم بیارگوں ء اے وڑا انگت وشر
بیت۔ پرچے کہ مہمانانی تھا یک جنینیء گیشی پر آئیء سنگتء لوگیء وشیء سبب
بیت۔ من ٹیلیفون بند کتگ لوٹ ات۔ پرچے کہ ٹیلیفونء اچھنائیں کارمرزی
کارمسترف نفسء وشیء بوت۔ بلے رے مولء انگت گپ جنک لوٹ ات۔ اگاں
ناں اے دعوت آئیء بیگاہء ہم دات کتگ ات۔

” گپ ایش انت کہ سہا سیکین انت لہتے عرب منی رندء کپتگ۔ یکے
ہما جنکء برات انت کہ گول ہمانیء من موانگاں۔ ہمیشکء وہدے توجہ کارگسء
واتر بے گڈا ہمشانی حیاںء بدارء لوگ ء نزیک ء گوراں کسے گندے، منء حال
دے۔“ من ہوکت۔

ہے وہدء کارگسء مسترء منء لوٹا نینت۔ منی دل چیرکء پہاں

(53)

کتگء جہاں ناں۔؟“ من آترا جہا آیکء گشت۔ بلے آئیء ناں کت۔ وتی
ناختاں روک روکء چارگء لگ ات۔ چپء چوٹیں دست فی لرزگء
انت۔ جم فی چست نہ کتت ء جست لیء کت، ”آ منی کچکء چمن چچ نہ
گرت، ناں واجہ مرسو۔؟“

” اناں، آچو کت نہ کن انت۔“

” اگاں چوبیت گڈا ناناں منی چے حال بیت۔“

من آسر پد کت۔ داں ہمچکء منی زانگ انت۔ آیلہ چریں کچکاں
رستر جاہء دارنت۔ داں واجہ اش بہ برنت۔ اگاں کس نیا تک گڈا ہر وڑا آسانی دل
بلوٹیت۔ ہما وڑ کتت۔ آئیء دمانے منء روک روکء چار ات۔ پدا۔ اللہء
امان ءے۔ گشت ء شت۔ پدا داں دیراں ماں لوگء آئیء پاد برمشانی توار
اتک۔ پدا تحت ء چیسک ء چاسکائی ء پدا آئیء ہیسکارگانی۔ من اکل جت کہ آ
کریوگء انت۔ من مات ء بابت ء حیاںء لگ اتاں۔ ناناں پرچا۔ سہا ء منء
مہلہ پادا نیگی ات۔ شدء نہ گپتگ ات۔ ہمیشکء شام نہ کت ء وپتاں۔

{☆☆☆}

شمت۔ منی گمان ات کہ آٹلیفون ء بابت ء گپے جنت کہ گول سنگتاں گپ ء رپ ء
وہد ء زوال مکن۔ بلے چشیں گپے نہ ات۔ آئی ء نوکیں کار و باری ء بابت ء گپ جنگی
ات۔ آئی ء نیت ماں پیرس ء وٹی کمپنی ء یک شاہے چچ کنگ ات۔ دانکہ اے دگر
مزن مزنیں کمپنیاں گول ہودا گپ رپ بکنت۔ ٹپال ء وسیلہ ء پدرانہ کہ دیر
بیت۔ آئی ء زانگ لوٹ ات کہ من اودار وگ ء جاڑیاں اگاں اتاں۔ ”توورنائیں
مردی ء ء من ء سٹک ات کہ تو پیرس ء نندگ ء وٹش بنی ء سال ء تہا فرانس ء اے دگر
ہندانی سٹیل ء سواد ء ہم کت کنتے۔“ من پسہ دات کہ من ء روگ ء باکے نیست
بلے من ء ادبیک ء ہم چچ وڑیں ناتا ہیری یے نیست۔

”تو وٹی زندگی تہا بدلی نہ لوٹے۔“ آئی ء جست کت۔

من پسہ دات کہ کس وٹی زندگی ء وڑے پتہماں بدل نہ کنت۔ یک
تہری ء زندگی ہمنچو وٹش انت چو کہ دگر تہری ء زندگی ء نوکیں زندگی ء من آسرائی ء تہا
اتاں۔ انچو گندگ ء اتک آئی ء منی گپ وٹش نہ بوت انت۔ ”تو ہر گپ ء اینگر آنگر
کنتے۔ جی تہا امیت مان نیست۔ کہ سک مزنیں نقص ات۔ خاص ہما مردم ء واسہ
کہ کار و بار ء تہا انت۔“

من وائر بوتان۔ منی مطلب آئی ء پریشان کنگ نہ ات۔ بلے چچ سبب
نیست ات کہ من ہنوکیں زندگی ء راہدل کنگ ء واہش ء بکناں۔ اے زندگی چچ
وڑا نہ وٹش نہ ات۔ ہما ایتانی بابت ء کہ آگپ ء ات۔ وانگ ء عمر ء منی تہا باز
ات۔ بلے وانگ ء یل دیک ء چندے مدت ء پداے راستی منی دیم ء آشکار بیت

کہ اے درست بیکاریں گپ انت۔
بیگاہ ء ماری اتک ء آئی ء من ء گول وٹی سور ء گپ جت۔ من ء چے ایراد
جنگ ات۔ اگاں آئی ء من ء زور ہداتیں۔ گڈاٹا سور کنگ ات۔
”ترا گول من مہر جست؟“ آئی ء جست کت۔

من آئی ء راہدا گشت کہ اے بے معنائیں جست ات۔ بل کہ منی حیاں
ات۔ من ء گول آئی ء مہر نیست ات۔

”اگاں جی جز بگ ہمیش انت گڈا سیر ء پانہگ“

”منی گورا چشیں چیزاں چچ ارزش نیست۔ اگاں تراپ اے کار ء وٹی
رسیت۔ گڈا من ہنی سور ء واسہ جاڑیاں ء پدا گپ ء جند تو جنگ۔ من بس ہو
کشنگ۔“ من پسودات

”بلے سور یک سنگینیں کارات۔“ آئی ء گشت۔

”ناں“ من پسودات۔

کہے دیراں آئی ء من ء اجبیں چماں گول چارات۔

”گمان بکن اگاں دگر جنگ یے ء پے سور ء ہا تراپہ کشیں گڈا تو آئی ء گپ
من اتک ات۔۔۔ انجیں چنکے کہ ترا انچو دوست بیت چو کہ مناں۔“

”ظاہر انت“

آئی ء انگہ سوڑگ کت نہ کنگ ات کہ آئی ء گول من مہر انت اگاں
اتاں۔ اے کار ء من آئی ء چچ کمک کت نہ کت۔ کہے دیراں بے توری ء رعد آئی ء

من ایو کا سلیست ء گورا شتاں۔ انگتہ درگ بندات نہ کتنگ ات کہ
یک عجیبیں جینے پترت ء منی ٹیل ء سرائنگ ء اجازت لوٹ ات۔ من اجازت
رات۔ آئی ء دیم چو پتنگیں سرپ ء وڑا پچ پل انگ ات۔ ترپوکیں جم انچو سرگ ء
اتاں۔ کشتے تار ء سرا چرگ ء انتت۔ آئی ء وتی تنکیں جیکٹ کش ات
نشت۔ ہوٹل ء ہما کا گد کہ آئی ء سرا درگ ء نہر بشتہ انتت۔ شری ء سرا چارات۔ پدا
سلیست گوانک جت ء درگ لوٹا نینت۔ سک اشتاپی ء چکیں لبراں۔ درگانی
آیگ ء پیر آئی ء چہ وتی بیگ ء کا گد ء ٹکڑے کش ات ء گوں پنسل ء بل جوڑ
کت۔ پدا چہ بیگ ء ہٹوہ درکت۔ درگانی نہر گوں مک ”نپ“ ء کش ات وتی
دیم ء ایرکت۔ کاردار ء درگ آؤر تنت کہ آئی ء لاپیانی وڑا کشاد کشاد ء ہانگوکت
انت۔ دومی پلٹ ء آیگ ء پیر آئی ء دیمے پتنگ تے ریڈیو ء برنامہ ء کتاب ء
یک سبزیں پنسلے چہ بیگ ء کش ات۔ کساس ہر برنامہ ء سرائشان جھنگ بنگج
کت۔ کتاب ء کساس دوازدہ تاک اتاں ء آئی ء درگ تے وداں شری ء سرا
چاراں کت انت۔ من درگ ہلاس کتنگ ات گڈا آئی ء گوں پرواہ ء سرا آہان ء
نشان پرکٹان کت ء چو مشینی مردمانی وڑا جیکٹ گورا کت۔ ہوٹل ء ڈن دراتک۔

”من دگہ جاہے زبان دانگ۔ اگاں تاں من ء وشی رس انگ ات
 “مناری ء گشت۔ منی لوگ نزدیک انگ ات۔ پییشک من چہ مناری ء اجازت
 لوٹ ات۔ مناری ء منی چمانی تہا چارات ء گشت ”تو من ء جست نہ کت کہ

منء دگہ کار نیست ات۔ کے راہء آئیء رندء کپتال۔ آشد دگء کشء
پشتء چارگ غلزلزگء ابید کچکء روان بیت۔ آلس رہبندء جتاسک کشادیء
راہء گوازینان ات۔ انچو کشادیء کہ من کے دیراں رندسک باز پشتء پشت
کپتال غل آچہ منی پھاں اندیم بیت۔ پھ دمانیء ہاترا اے مشین رنگیں جنینء منء
سک ملہ کت۔ بلے اے نقش باززیت چہ منی دلء کار بیت انت۔

من لوگء پترگی اتاں کہ گوں سالمانو ء دپ کپتال۔ من آتھا
لوٹا نیست۔ آئیء حال دات کہ منی کچک چٹ بیگواہ انت۔ رستر جاہء آئیء جست غ
پرس کنگ ات۔ بلے کچک اودانء ات غل کار کس والہانی کشک ات کہ گاڑی بیء
چیرء انگ مرنگ۔ سالمانو ء پولسء حال دیگء بابتء سوج لوٹ ات۔ گڈا
آہاں گشت کہ پولیسء گورا گاڑیانی چیرء آیوک مروکیں کچکانی دپترء نبشتہ کنگء
ابید ہم دگہ باز کار ہست۔ من آئیء سوج دات کہ دگہ کچک ہداریت۔ بلے یک دگہ
کچک یے آئیء چوں بدل بیت کنت۔

من تحت ء سرائنگ اتاں غل سالمانو کرسی سرا۔ آئیء درنگیں کلاہ انگلہ آئیء
سرا ات۔ دست کوٹڈانی سرائنت۔ لوجنائیں زردیں بردتانی چیرء چیزے منومنو
کنگء ات۔ من بیزار بٹیکء لگ اتاں۔ بلے منء دگہ کار نیست ات غل نئے
کہ منء وابء گپیک ات۔ من گپء دیمء برنگ نئے ہاترا کچکء بابتء ہتے
جست غل پرس کت۔ اے کہ کچک چہ کدیء آئیء گورا انت۔ دگہ دگہ۔ آئیء گشت
کہ آئیء جنینء ہیران بیگء کمک دہرند آئیء اے کچک دست کپتک

ات۔ آئیء سیر مزن گامیء بوتگ ات۔ وہدے آورنات۔ گڈا آئیء اداکارے
بٹیکء واہگ ات۔ فوجء کارء وہدے آئیء مدام وتی رجمنٹء کسماکاں بہر
زرت۔ مردماں آئیء کارء باز توسیپ کت۔ گڈسرا آئیء ریلء ڈپارٹء کار
کت۔ نوں آکسانیں ہینشنء سرا گزراں کنگء ات۔ آٹھ لوگی پھیر تپاک نہ
بوتگ انت۔ بلے ہر دکان یک غل دومیء گوں عادت کنگ ات غل آئیء ہیران
بٹیکء رند آ آیوک بوت۔ ریلء ہکاراں چہ یکا کچکء دو چک داتگ
ات۔ چہ آہاں یکے آئیء سالمانو ء دات۔ آئیء آترا بوتلء سرا شیر وارینگ
ات۔ بلے چش کہ کچکء عمر چہ انسانء عمرء کتر بیت۔ آدوئیں یک برا پیر بوت
انت۔ ”آجنگی غل جنگولے ات۔ برے برے عادت ماں دتء جنگ کت۔ بلے
پدا ہم آ یک شرمیں ہمارا ہے ات۔“ من گشت کہ آ یک شرمیں لسلء گندگء
اتک۔ کماشء دل پرے گپء سک دش بیت۔ ”تو آچہ نادراہیء پیہر
ہدایتیں۔ آئیء پٹ سک براہدار انت۔ اصلء آئیء شری ہمیش ات۔ من آئیء
علاج کنائینگ نئے باز جہد کت۔ ہر شپ من آئیء پوستء ملم پر کت۔ بلے
اصل نادراہیء واپیری ات غل آئیء ہیج علاج نیست۔“

من ہے وہدے جان کش ات غل کماش پھ روگء جاڑی بیت۔ من آترا پھ
جلگء گشت غل کچکء کاری سرا گوں آئیء بش بش وارٹ۔ آئیء منت گرگء پھ
گشت کہ قتی ماتء گوں آ کچکء سک دوستی ہست ات۔ آئیء ماتء داست لبز
بے چارگ کار مرز کت۔ آئیء سک ات منء ماتء ہیرانیء سک رنج

(62)

(۶)

ایک شمشیر مہلہ ماری آگر دوکت۔ پہ ٹوہنگ کو پکڑا مہلینت
انت۔ گڈا منی ہم چھ بیت انت۔ زرہ اشانی روگ و برنامہ ات۔ پمیشک ماہر زہ
بست۔ منی سر کم کم دروہ ات۔ اول و سگریٹ و تام ہم دپ و جکش ات۔ ماری و
حیال ات منی جاور انچش انت کش زے ہنی ہنی منی ہلک مرتک۔ من و ت ہم
وت و بے جان بے جان مارگ و اتاں۔ ماری و اسپتیم پوشاک و شک انگلیں
مید دیست انت۔ چوشی و مست و کمسار پیتاں۔ وہے من گول آئی ووتی خیال
گشت انت۔ گڈا آکندگ و لگ ات۔ راہ رواجی مارے مول و دروازگ تک
ات۔ آئی و چہرہ ککارکت۔ ”پیدا کاں“

سباہ و منی لوگ و دریگ بند وینک انت۔ موسم و طمانی ہم و ش نہ ات۔ چہ
روح و ترپک و منی ہم دروہ اتاں۔ بے ماری چہ گل و حزدان ات۔ ”چنچو و شیں
روح ات۔“ آئی و دوئے رند و پرلیس ات۔

ما بازار و سر بیتیں۔ گڈا کے دیراں رند تیوں چاڑ چاڑ بیت۔ من و شدہ
گپنگ ات۔ بے گپ ماری و کوشاں جت، بے آئی و چہ دگوش ندات۔ آئی و
ریگزین و لوتے دست و ات۔ ماں آئی و تھا ٹوال و جان شودگ و گد

(61)

انت۔ وہے من چھ پسوندات۔ گڈا آخ و شش و کپت۔ آئی و گشت کہ پاڑوہ
مردماں مات و کماش گس و روان وینک و بابت و بازیں گپ جنگ ات۔ ”بلے
من زاناں کہ ترا گول آئی و چنچو مہر ہست ات۔“

حیراناں کہ من مردمانی سراچوں حراہیں اثر و درواتک۔ وہے من آترا
لوگ و داشت نہ کت۔ گڈا کماش گس و روان وینک چہ عتیب زے
ات۔ سالانی سال منی و آئی و میا نچین و چھ گپ نہ بیتک ات و آچنچو ایہ تک ات۔
”من دلیل پیش کت۔ بلے پر چا؟ چو پکائی و گشت نہ کتاں۔“

”ہو و پدا کماش گس و ہم عمریں سنگت رسیت۔“ آئی و منی گپ کپت گول و پدا تک
اوشات۔ ”وہنگ و وہانت نوں روگ لوٹیت۔ بلے بے ہمراہ و زندگی سک کران بیت۔“
آدلی رند و گول من دست و دروہ بوت۔ منی خیال ات کہ گول گرم
جوشی و۔ وہے وٹن و روگ و لگ ات، گشت بے ”من و امید انت کہ مرچی
کچک نہ چانک انت۔ ہر دے کہ کچکے چانکیت۔ من ووتی ک رچگیں کچک گیر
کیت۔“

{☆☆☆}

انتنت۔ ہمنچک ۽ رے مول ۽ دروازگ ۽ بند کنگ ۽ توار اتک۔ آئی ۽ سہزیں
پتلون۔ لک آستیکیں اسپتیں پشک ۽ بوچکانی کلاہے سرات۔ آئی ۽ باسکانی سرا
بزیں مید پرات۔ بلے پوست اسپت اسپت ات۔ بوچک ۽ کلاہ ۽ گندگ ۽ گول
ماری ۽ ٹہک دیان ۽ کند ات۔ من آئی ۽ گد دیستعت حیران پیتاں۔ آگل ۽
شیزاراں پدانکاں ایر کپان ات۔

رے مول ۽ گول ہما جنک ۽ جنگ ۽ جدل کنگ ات۔ بے بابت ۽
نا گواہی دیگ ۽ ذی بیگاہ ۽ تھانہ ۽ ٹھک اتیں۔ سپیگاں آئی ۽ راہ ہار دات ۽ یلہ
کت۔ منی گپانی پٹ ۽ پول نہ کت۔

کے دیراں گپ کنگ ۽ پد مابس ۽ سراروگ ۽ سوزغ کت۔ تیاب
دپ چونائی ۽ چودیر نہ ات۔ پادانی ۽ ارزانی ۽ اوداشت کت۔ بلے مئے ارادہ
ات کہ مازیت ۽ چہزیت اودا سر بہ بیس۔ مابس ۽ یسین ۽ نیمگار ہکپنگ اتیں کہ
رے مول ۽ منی باسک سرینت ۽ بازار ۽ دوی نیمگار چارگ ۽ اشارہ کت۔ ہتے
عرب ۽ تمباک بہا کنوک ۽ دکان ۽ دریگ ۽ تھک دانگ ۽ اوشتا نگ ات۔ عربانی
حاصیں وڑا مئے نیمگار روک روک ۽ چارگ ۽ انتنت۔ کشتے ماسنگانی ڈوپک یا
دارانی بنڈ لے اتیں۔ رے مول ۽ گشت کہ چہیں نیمگار دوی مرد ہما ”مرد“
انت۔ آئی ۽ گندگ ۽ گول آمیک بیت۔ پدا ہم آئی ۽ من ۽ باور کنا نینت۔ جیزہ
گیش اتک۔ ماری ۽ اے شک شک نہ اش کتنت۔ ہمیشک آئی ۽ چہ من ۽ پرس

ات۔ من گشت کہ گول اے عرباں رے مول ۽ کسانیں اڑ کرے پتنگ۔ ماری ۽
کشاد روگ ۽ سکین دات۔ رے مول ۽ کندات۔ کوپک چٹ انتنت۔ گشت کہ
بانک راست کشتیت۔ پدا اودا اوشک ۽ چ پاندگ نیست ات۔ کے دیراں
روگ ۽ پدا آئی ۽ چک جت۔

” آئے رند ۽ نہ کپنگ انت۔“

من ہم دیست کہ آہا وڑا اوشتا نگ انت۔ ہما جاہ ۽ چارگ ۽ انت کہ چہ
ہودا مائا تنگ اتیں۔

بس ۽ کہ سوار بوتیں۔ گڈارے مول آرام آرام ۽ نشت۔ ماری ۽ دل ۽
دش کنگ ۽ ہاترا وھکند آرگ بنا کت۔ انچو گندگ ۽ اتک آئی ۽ ماری دوست
پتنگ ات۔ بلے ماری ۽ دلکوش دیگ ۽ نہ ات۔ کدی کدی آئی ۽ منی نیمگار چار
ات ۽ چکند ات۔

ماچہ الجھیز ر۽ در انگیں۔ تیاب دپ چہ اودا دور نہ ات۔ میا نچیں ۽ بس
یک ریکی بانڈے ات کہ آئی ۽ چکیں جھلگ زر ۽ لمب ۽ ایر بک ات۔ آئی ۽
سنگ زمین ۽ سرازرد زردیں برف ۽ وڑا ایر انتنت۔ روج چہ بندات ۽ چو آسن ۽
حزپک ۽ ات۔ ماری وٹی لوت ۽ پلانی سرا جنان آہانی تاکاں شنگینگ ۽ دش
بتیک ۽ ات۔ چہ آئی ۽ رند ماکسان کسانیں لوکانی میا نچیں ۽ گوزان بیتیں۔ آہانی
بالکونی ۽ آسانی سرازرد اسپتیں رنگ ۽ پالش انتنت۔ چہ آہاں چندے در چکانی

شاہانی چیرہ اندیم اتنت۔ آدگہ ڈلپادیں زمین و سرا برہنگ و اوشا تنگ
اتنت۔ درچکانی رودانگت ہلاں ذات کہ زرظاہر بیت۔ شیشگ و ڈرا ساپ۔ کے
پسند یک نہنگیں اکاڑیے زر و جہاوتی سیاہیں عکس و سربرہ، برانڈ و وڈا دیم و در
اتنگ ات۔ ماہیگ کشیں لاجپانی موٹل انجن و نریں آواز ٹنگ ڈنگ کنان زر و
شہنشاہیں بے تواری و شنگیگ و ات۔ اے لالچ دیر زر و چماں تیری میری
کنوکیں بیل و اکاڑاں باور نہ بیوکیں فکر و ڈرا شتران اتنت۔

ماری کوہانی سراپلاں سرچنان ات۔ تیاب دپ و نریک و دہے سر
بتیں مادیست کہ لبتے شوقین اچ ماہم پیش ہودا ساڑی اتنت۔ ہدا نریک و
رے مول و سنگت و لوگ ات۔ چہ دار و جوڑ پیگ ات۔ لوگ و پشتی بہر گول کوہ و
سک ات۔ دیم گول میٹکاں اوشا تنگ ات۔ آپ و چول لوگ و میٹکاں شہمات
جنگ و اتنت۔ رے مول و وٹی سنگت و گول مئے درستی کنایت۔ برزقد، پراہ
سینگ و زبڈیں مردے ات۔ آئی و جنین وں اندام و دشرویں جنین یے
ات۔ آئی و پھرس و گالوار و فرالسیسی گپ جت۔

ماسوں و مارا پ آرام و تاہیر ننگ نے گشت۔ آئی و نیمروچ و سبارگ و
داستہ سباہ و مہلہ ماہیگ گپنگ ات۔ من آئی و لوگ و توسپ کت۔ آئی و پنگی و
موکلانی اے دکہ روچ گول جنین و ہما گوازینت انت۔ من آئی و جنین و نیمکا چار
ات۔ آغ ماری وں ماں وں سک ہور و تور پیگ اتنت۔ وں گپی و

اتنت۔ جہے دہد و من اولی رند و گول ماری و سور و بابت و خیال کت۔
ماسوں اوڑناگ و واستہ روگ لوٹ ات۔ بلے آئی و جنین وں رے مول
جاڑی و اتنت۔ پمیشک من ماری و ماسوں تیاب دپ و نیمکا شیں۔ ماری و رسک و
شرط و آپ و جہاد و رکت۔ من و ماسوں مکک جل اتیں۔ ماسوں و سک نرم گفتاری و
جہر کت۔ گپ گپ و ”نم پدا“ کھگ ہیل کنگ ات۔ ٹری دوئیں گپانی وں
ماں وں وں سیادی مہ بتیں۔ ماری و بابت و آئی و گشت کہ آسک ڈولدار و
دکشین جنگ ات۔ من و آئی و گپ وں وں پیگ و اتنت۔ روج تزندات۔
دولوں پ اوڑناگ و سک سکین دیان ات۔ دو سئے ومان و ہودا و پتاں۔ پدا من
ماسوں و را اوڑناگ و سئلہ جت۔ ماسوں ترسان و آپ و جہا ایر کپان
بیت۔ اوڑناگ ہما و دہد و بندات کت کہ آپ چہ سر و پر گوست۔ آسک سبک و
اوڑناگ کنان بیت۔ من زیت و در و رکال، ماری و گورارس اتاں۔ آپ سارت
ات۔ منی تب ہم وں بیت۔ من و ماری ہمراہی و اوڑناگ کنان دور و رکالیں۔

وہدے و مہرت۔ ڈن و دراتک بے تواری و وبتیں۔ آسمان و نیمکا چار
ات۔ منی لدناتی سرا آپ حلق پیگ اتنت۔ انچوسما بیت کشتے واد و قطارے ہدا
بدگ و ات۔ ماسوں ہم و تر بیت ترہپگ و زمین و سرا ارد بیت۔ کے پسند
بتیگ و سبب و آبلاہیں وں گندگ و اتک۔ زر و مزینیں پاگاس یی و وڑا۔ ماری
و سلاہ جت کہ دوئیں ہوری و اوڑناگ کنیں۔ آدم و اوڑناگ کنان بیت و من وں

دست آئی، سرینا، پرترینت۔ آئی، دست آپ، تہاجت انت۔ من، گول، وت،
دیم، کنزیتاں بیت۔ من، پادجنان پیتاں، آئی، مکک کت۔ اے غروب غروب،
توار، منچو دیراں منی گوشاں کپت کہ منی دل سیر بیت۔ ماری پلہ دات۔ دراج
دراہیں گین کشان نرم نرم، واتر پیتاں۔ ماسون، نزیک، وتی دیم گول ریکاں کت
دیم، چیر و پتاں۔

"سک وش انت۔" من گشت۔ ماسون، گول من تپاک کت۔ کے
دیراں رند ماری ہم واتر بیت۔ آئی، ملگور پشت، چٹا، گشت۔ دیم، داد چکلیں
آپ، عز پگ، ات۔ منی نزیک، دراج بیت۔ روج، مے جانانی ہو، توریں
باپ، ماریا، واپینگ، جاور، کت۔ ماری، منی باسک سرینت گشت۔ ماسون
لوگ، شک۔ ہے، داستہ بگندے، نوں سبارگ، وہانت۔ من اشتاپی، پاداکاں۔
من، چونائی، سک شدہ، گپنگ ات۔ پلے ماری، من ات کہ من سبہ میگین انت
یک رندے ہم آمہر نہ کنگ۔ اے راست ات۔ باز رند، منی دل، لوٹ اتنگ
ات ہم۔

"بریں پدا آپ، بریں۔" آئی، گشت۔

ماتچانی، شیں آپ، دور کت۔ یک کتری، چولانی میا، نجین، چک،
وہیں۔ کے دیراں اوڑناگ، رند آپ، چے مے سرا، بستر بیت۔ ماری، وتی باسک
منی گردن، پر جو بیت انت۔ من، امبازاں پڑتک۔ آئی، پاد منی پاداں مانگیں

انت۔ منی جز بگ، چہ منی دست، دراج گشت۔

وہدے، ماد، تر بوتیں۔ گڈا، ماسون، دروازگ، دپ، اوشتا، نگ، ماری
توار، ات من گول آئی، گشت من، چہ پیرا، سک شدہ، گپنگ۔ ورگ، سک وش
انت۔ ماہیگ، دل، سیر، وارت۔ پدا، کباب، مٹا، ٹوانی، ٹکرانی، ہاریک، اتک۔
درستاں، بے توری، ورگ وارت۔ ماسون، باز شراب وارت، منی گلاس ہم پر
کنان کت۔ کافی، ہاریک، آیک، من نشہ، پینگ، اتاں۔ پدا، ماں پدا، سگریٹ
کنگ، بدات کت۔ ماسون، رے مول، من اگست، سر جیں ماہ، اے تیاب
دپ، گوازیٹک، یک سوڑگ، پی، بابت، فکر جتگا، لگ اتیں۔

"پکو... کو... و... و...، انگہ، یازدہ، نیم انت" ماری، ککار کت
گشت۔ ماد، رست حیران، بیتیں۔

"ماچہ، وہدے، باز پیرا، ورگ وارتک۔ پلے، چے بیت زاناں، ہر دے مے
دل، اتک، ورگ وارت۔" ماسون، گشت۔

ماری، وت سرا، وت کنگ، لگ ات۔ باریں □ چیا۔ منی خیال، باز
نوش اتک ات ہے۔

ماسون، کے دیراں تیاب دپ، گردگ، گشت۔ "منی زال
سبارگ، رند دوسیت۔ من، چو وش نہ بیت۔ من کے دیراں سٹیل کنگ
لوٹاں۔ من مدام آئی، گشاں کہ سٹیل پہ جان سلامتی، چنگدگ، الی نیں چیز

ات۔۔ بلے اے ہر کسی وئی وئی منٹا انت۔“

ماری ء گشت کہ آلوگ ء جلیت ، ہیرا نانی شودگ ء مکک کنت۔
ماسوں ء لوگی ء بچکند ات ء گشت۔ ”ہے ہاترا الی انت کہ چہ مردیناں جان بہ
چشیت۔“ ماسیں در کپتیں۔

روح ء چکلیں بڑا نز آپ ء جز پان چماں بچ بٹیک ء بٹیک ء انت۔ مردم
چہ تیاب دپ ء وائر بٹیک ء انت۔ کر ء کثانی کڈک ء لوگاں چاقو ء چھوانی توار
آیک ء ات۔ کوہ چو آسگواریں کوہ ء جل ء پاہار کشگ ء انت۔ انچو گرم ات کہ
ساہ ء کشگ ہم گران کپک ء ات۔

رے مول ء ماں سول وٹ ماں وٹ ء گپ ء رپ کنان انت۔ من
انکل جت کہ آہانی وٹ ماں وٹ ء کوہیں بچاروکی ات۔ نواں کے وڈ ء آیک
جاگہ ہم بٹیک انت۔ ما آپ ء نزیک ء شیں۔ آپ ء لمب ء گران بیت دیم ء
روان کت۔ اگاں ترندیں چولے اتک گڈا مئے ریگزین ء چہل میس انت۔

منی بر ہنگلیں سر ء زندیں روح تر پگ ء ات۔ نیم والی ء جاوہر ء تھاتاں ء
منی ذہن چہ گپ ء رپ ء چٹ ہو رک ات۔

رے مول ء گول ماسوں ء چیزے گشت۔ بلے من سر پد نہ پیتاں۔ چٹ
ہے وڈ ء دوعرب گول سبزیں پتلوناں مئے نیمکا آیک ء انت۔ من رے مول ء
نیمکا چارات۔ آئی ء چہ ہوہ سر سرینت۔ ”ہما انت۔“ ماسچک ء روان

بٹیں۔ ماسوں حیران بٹیک ء ات کہ آہاں مئے حال چہ ہٹیم ء رستگ ات۔ منی
حیال ات کہ آہاں مارا بس ء سوار بٹیک ء دینتگ ات۔ بیت کنت چہ ماری ء
ریگزین ء لوت ء ہے انکل جنگ۔ بلے من بچ نہ گشت۔ بل کہ دوئیں عرب سبک
سبک ء آیان انت۔ بلے زیت مئے نزیک ء رس انت۔ مادی رفاہ بدل نہ
کت۔ رے مول ء گشت۔

”گو شدار، اگاں جنگ ہیبت۔ گڈا ماسوں دوی مرد ء داریت۔ من گول ہمانی ء
دلوکش ہاں کہ مئے زند ء کپتیک۔ مرسوں تواگاں دگہ کے کیعت ہمانی ء خیال ء ہدار۔“
”شریں“ من گشت۔

ماسوں ء دست کیسگ ء جہا کنت۔ روان بیت۔ ریک چو اشکرانی
وڑا چپنگ انت۔ اگاں دروگ بند مہاں ریک ء چٹک چہ گرم ء سہر ترانگ
انت۔ مئے ء عربانی دیری کمتر بیان ات۔ چندے گام ء پسندی ء آوشتات
انت۔ ماسوں ء من جل ء مدار بٹیں۔ بلے رے مول چچکا ”وئی والا مردم“ ء سست
پر۔ من نہ اش کت کہ آہاں چے گشت۔ بلے عرب ء سر پہ رے مول ء دل بند ء
ڈکرے جنگ ء جہل کتگ ات کہ رے مول ء اشتاپی ء یک مشے جت۔ ماسوں
پہ مکک ء توار کت۔ ماسوں دوی مردم ء نیمکا کنزات ء گول تاب ء دو مشت جت
آمر دآپ ء جہا دل پہ بالا کپت۔ کے دیراں ہمو دا یر بیت۔ آئی ء سر ء چاریں نیمکا
آپ ء بلبکی جت۔ ہے میان ء رے مول ء کوروکائی دوی مرد گول مشاں

مانجھگ ات۔ آئی دشمن دیم خون و خونریز ات۔ آئی چہ کوپک و سرامن چار
ات گشت۔

” صبر من اشیء کار کنان ”

” دلگوش بکن آئیء کار چہ گوں۔ ” من گوانک جت۔ بلے من دیر
بیت۔ کارچ و پیرواتی کارکت۔ رے مول و دست و دیم لپی بیت انت۔ ماسوں
دیم و کنزات۔ دومی عرب آپ و تھاچہ پادانک۔ ہما عرب و پشت و اوشتات، کہ
کارچ نی گون ات۔ مارا چہ وتی جاگہاں سرگ نے جیمات نہ بیت۔ دونیں
عرباں کارچ و دیم گوں ناکت۔ کم کم و پشت و کنزان بیت انت۔ و دے آہمنچو
دیر و رست انت کہ چہ مئے و زرس و ڈن بیت انت۔ آہاں دیم چکرینت تری و
براگ و شت انت۔ ما گرم و جل و سنگ و وڑا ہودامیہ بیتیں۔ رے مول و لپی
نیں باسک و چہ خون رچان ات۔ ماسوں و گشت کہ یک ڈاکٹرے ہر یک شمشہ و
چہ ہدا گوزیت۔

” شرانت۔ بریں گڈ آئی و گوراروئیں۔ ” رے مول و گشت۔

آئی و دپ و چہ ہمنچو خون رچک و ات کہ لیز شری و □ سرا نہ گیش
انت۔ آئی و مئے کوپک و سرادست ایرکت داں لوگ و سر بیت۔ ٹپ چوش کہ انچو
جہل نہ انت۔ پھیکہ آئی و گشت کہ داں ڈاکٹر و گورا آہید مک و اتک کنت۔

ماسوں و جینن گر یوگ و لگ ات و ماری و رنگ زرد تو ات۔ ماسوں و

رے مول ڈاکٹر و گوراشنت۔ جینانی گلا یک، دل و چنگ و لاپ و دیمک و کار
منی سرا بیت۔ اے کار من و دوست نہ بیت۔ پھیکہ زیتاں آسرکت و سگریٹ
کشک و دلگوش بیتاں۔ زر و نیمکا چارگ و چاران کت۔ رے مول و ماسوں
یک و نیم و پدا اٹکنت۔ رے مول و باسک و پٹی بٹنگ ات۔ دپ و یک لوسی و
پلسترے پرات۔ ڈاکٹر و آتلا دانگ ات کہ ٹپ سک جہل نہ انت۔ پدا
ہم ایشکی نے آئی و دیم و سرا تالان ات۔ ماسوں و آئی و دلگوش و نگینک نے جہد
کت بلے بے سیت۔

رے مول و زر و لمب و پچیں گوات و گردگ نے واہک درشان
کت۔ من و ماسوں جاڑی بیتیں۔ ” شاد و تی کار و بکن ات۔ ” آئی و جاور چارات ما
ہم سک زورند ات۔ بلے و دے آشت گڈ امن ہم پشت و گون بیتاں۔

ڈن و گوات کشتے چہ تند و در آیک و ات، روج و رژن تیاب و لمب و
ریک و آس و رزنگ و ات۔ ما کے دیراں ردان بیتیں۔ بلے رے مول کشتے یک
حاصیں منزل و نیمکا روگ و ات۔ دریا و کنارہ و آخر و ما یک کسانیں جوی و
رستیں۔ زر و آپ چہ یک مزنیں کوئی و پشت و بیت و تیاب دپ و تھا پرت۔ ہما
دونیں عرب ہمودا انت۔ آہاں مارا دیست۔ وتی جاہ و نہ سرا انت۔ کش نے آہاں
گون ماق و ڈریں زہر و گشت نیست ات۔ ہما عرب کہ آئی و رے مول جت۔ آئی و
چارگ و لگ ات۔ دومی مردنل جنان ات۔ نیم چمی و مارا چاران بیت۔ کے

(73)

دیراں کس نہ سرات۔ روج ٹہلے تواری۔۔۔۔۔ دریاؤ چولاں غلے سسک سرات
ایہ دگر کج تواریست ات۔ رے مولے وئی دتاس والہیں کیسکے دست مان
کت۔ بلے آہاں کج دلوں نہات۔ من نل جنوکیں عربے چارگے اتاں۔ آئی پاد
ماں پاوے پشت دات۔

رے مولے ”وئی والا مردم“ نیم گاجم شانک دات انت۔ غلے جست
کت۔ ”بہ جنانے“ من حیاں لگ اتاں۔ آئی اندری جاورے بابت جیڑ
ات۔ من گمان لگ اتاں۔ کہ اکاں من کن بکناں ہم بیت کنت آناگے دتاس
آس بدنت۔ پھیشکے ہما گپ منی دل آتک من گشت۔۔۔۔۔ ”آئی کون تو افکے
گپ ہم نہ کنگ۔ ایہ دہارے کسے جنگ مردی کارے نہ انت۔“ کے دیراں
پدا بے تواری ماناشانت۔ نلے سرگرم ٹہلے تواریں گوات زیر کون پان ات۔
” اکاں اے گپ انت گدازا ہے دیانے۔ آ کہ پودنت من دتاس
آس دیاں۔“

” شرانت بلے داں ہا وہ دے ناں دانکے آکارچے نہ کھیت۔“

رے مولے بے تاہیر بیان ات۔ نل جنوکیں مردلے جنان ات غلے آدوکیں
مے سر پراں چارگے اتنت۔

” دلوں کن تو چوہیں نیمکے عربے بکر۔ وئی دتاس من دے اکاں
دوئی ڈاہ غلے کت یا کارچ کش ات گدازا من دتاس آس دیاں۔“ من موج دات۔

(74)

رے مولے دہے دتاس کش ات گدازا روج روتانی چرپ ات
بلے کسے کج سر پڑ نہ کت۔ نابس یک دوئی چارگے اتیں۔ کھٹے روج
رژن غلے زرے میاں جینے اے زمین و کھرے دنیا نزاٹک ات۔ اناگے منی دل آتک کہ
تیرے آس بدیاں یا بدیاں کج تپاوت تیت۔ چارات داں عرب گارانت۔ آچہ کوہ
پشت آچہ کور کٹارے تنک انت۔ من غلے رے مولے واتریتیں۔ چہ آئی سراسے
گرائیں بارے دیر اتک ات۔ آواتری بابت بسے باروا گپ جنان ات
لوگے رستیں۔ رے مولے پدا کاکاں در کپان بیت۔ من اوشتاں۔ روج سک ترند
ات۔ منی سر سک دروے ات۔ کھٹے کسے کد منجے جنگ دات۔ منی جاور سک حراب
ات۔ پھیشکے جینانی نیم کاروگ من دوش نہ بیت۔ بلے اے ترندیں روج چیرے من
اودا اوشتاں ہم نہ کت۔۔۔۔۔ بوشتاں یا برواں۔۔۔۔۔ من پدا تیاب دپے نیمکا
رہکپتاں۔

ہنچکے داں گاہے کار کت۔ چماں تیری میری کنوکیں سہریں رژن
تالان ات۔ دریاؤ شور کنوکیں کساں کسانیں چول ریکاں شہمات جنگا اتنت۔ من
تیاب دپے اول سرے کوہانی نیم کاروگ اتاں۔ گرمے بازی منی سرگوات گپنگ
ات۔ منی رفتار سست ترات۔ پیشانی سر اگریں گوات کولاں ہوش گردیشک
ات۔ من دناتاں مجھینان، پنجواں زور پر دیان غلے وئی ہمت گیش کنان
اتاں۔ دانکے من وئی ہوش برجاہ داشت بکناں۔ دہے چماں مین بیوکیں رژن

جلہٹکے شیشک نیء یا کچک نیء لگ ات۔ چھاں سک بیت۔ من دنان تجکینت۔
ایر دتی منگ ء جاڑی اتاں۔ پھیشک گوں ڈڈی ء دیم ء کنزاں بیتاں۔

سیاہیں کوہ گندگ ء اتک۔ آئی ء چاریں نیمگاں، چھاں بند کنوکیں
جلہٹک ء آپ ء گج شک اتک اتنت۔ بلے من آئی ء پشت ء سارت ء ساہیں
آپ والہیں کور ء بابت ء حیاں کنگ ء اتاں۔ آئی ء ایرر چوکیں آپ ء
گوشدارگ ء شوق ء روان اتاں۔ من چہ روج ء رگ ء، گر یواسکیں جیناں چہ
دور چک ءے ء کوہ ء ساہگ ء رسگ ء ہا تراہر وڑیں قربانی دیمگ ء جاڑی اتاں۔

نرک ء رس اتاں گدا دیست کہ رے مول ء عرب ہودا ساڑی
ات۔ اے رندی آئی ء دست سر ء چیر ء کنگ ء وچک ات۔ آئی ء سر ساہگ ء
ات۔ آئی ء ہزیں گداں چہ کش ءے ہاپ در آیک ء ات۔ من حیران بیتاں۔ منی
حیاں ات کہ جیزہ ہلاس پینگ۔ راہ ء اے بابت ء من ء چ حیاں ہم نیا تک۔ منی
گندگ ء گوں عرب ء سر چست کت۔ آئی ء دست کیسگ ء شت۔ من ہم دتاس
گیگ ء گور کت۔ عرب پداہت۔

من بس دہ گام ء دوری ء اوشتا تک اتاں۔ بلے آ عرب ء جاگہ من ء
یک چہر دیکیں دروشے گندگ ء آیک ء ات۔ برے برے نیم بچیں کوساں چہ
آئی ء تر پوکیں چم ظاہر بیت انت۔ چولانی توار چہ نیر روج ء نز در تر پینگ ات۔ بلے

روح کوہ ء ہمراہی ء شک انگیں ریکزار ء ہما تاب ء جز پگ ء ات۔ انجو گندگ ء
اتک دوکلاک ء وہد ء روج ء چ سفر نہ کنگ ات۔ رول ء نرک ء یک لالچے
روگ ء ات۔ بلے من ء آیک سر پر کنوکیں نشانی ء وڑا گندگ ء اتک۔ من حیاں
کت من و تر بہ ہاں ء اے جیزہ ء بلے حال بہ ہاں۔ بلے چہ گرم ء لرز وکیں تیاب
من ء دیم ء تیلانک دیان ات۔ من کور ء نیمگا کنزاں اتاں۔ عرب دتی جاہ ء سر
ات۔ دینگہ مے میا نجین ء کے دوری ہست ات۔

من اوشتاں۔ گرم ء منی گبانی سوچک بنا کت۔ منی کوسانی سراہیدانی
ترمپ چ بٹیک ء اتاں۔ گرم ہے وڑا ات کہ منی مات ء جنازہ ء روج ء ات۔ منی
مارشت ہما روج ء وڑا نہ وشین اتنت۔ انجو ساہٹیک ء ات۔ کش ءے منی رگ
پوست ء وڑنت ڈن ء در کاینت۔ منی او پار ء قدر کتیل پینگ ات۔ من یک گامے
دیم ء کنزاں اتاں۔ اے یک پوکیں کارے ات۔ پر چا کہ چہ یک ء دو گام ء دیم ء
کنزگ ء من ساہگ ء نہ رسگ اتاں۔ بلے من یک گامے دیم ء کنزاں اتاں۔ بس
یک گامے۔ عرب ء کارچ کش ات۔ منی دیم ء اوشتاں۔ کارچ ء تر پوکیں بڈے چہ
یک تیزیں رڑنے منی پیشانی ء لگ ات۔ کشے کسی ء تیرے جت، ہے وہد ء ہما
دراہیں ہید کہ منی مچا چانی سراچ پینگ اتنت۔ منی کوسانی سرا شک بیت انت۔ منی
چم گر میں رینگانی شکیں پردی ء پشت ء اندیم بیت انت۔ اے وہد ء من ء چ
گندگ ء نیا تک۔ روح منی سرا کہ ینہ جہنگ ء ات۔ کارچ ء چہ در آوکیں رڑن منی

دومی بہر

مچا چانی سرا ارش کنان چمانی جہا پترگ ء ات۔ منی چمانی دیم ء ہر چیز چکرگ ء
 ات۔ چہ زرہ نیمگا کشوکیں گریں گوات ء یک کو لے اتک۔ آسمان دو بہر ء بہر
 بیت۔ آئی ء نوپ ء آس ء انگر چان بیت۔ من و تاس مہر تر داشت۔ آئی ء زد ء زور
 پر بیت۔ منی دست ء دل ء کسانیں زورے لگ ات۔ اے کار ء بندات یک
 تر ندیں توارے ات۔ من چمانی دیم ء رزن ء ہیدانی پردہ دور کت۔ روج ء یک
 حسابی ء تیاب ء شاہ گانیں بے تواری من چنڈ چنڈ کت۔ ہما تیاب ء بے تواری کہ آ
 تیاب ء من ء دشی دانگ ات۔ من آنا توانیں جان ء سرا چار تیر جت۔ ہر تیر منی
 تباہی ء دروازگ ء سرا یک برز ء سنگینیں گلگ یے ات۔

{☆☆☆}

(80)

بھا اوتا کہ منی بیان گرگ بیت انت۔ انچنائیں اوتا کے ات۔ ٹیل و
سرا یک ڈیوایے بلگ و ات۔ دریگانی دیم و پردہ ڈرنگ انت۔ ڈیوایے رُژن منی
کری و سرا کچک و ات۔ قاضی و ت جہاری و شک ات۔

اے وڑیں گپانی بابت و من کتاباں و شک ات۔ آچہ یک لتیب لی و
گیش ارزش ندات انت۔ گپ و رپانی جہا من قاضی شری و سرا پکا کت۔ آشر
اعضائیں، برزیں مردے ات۔ جہا کینگیں سبز سبزیں چم، دراج دراجیں اسپتیں
بروت، برف و وڑا اسپت و بزیں مید، گپ و رپ و آچہ پد رات کہ آگل و مندیں
مردم ات۔ و کس اس شریں مردے ات۔ بس یک حرابی ات۔ آئی و برے برے
وٹی دیم سکیں بدیں وڑی و وڑ آدرت۔ بیت کنت اے یک انچنائیں اعصابی نز
آگے ات۔ روگ و وہ و من آئی و را ”عدائے امان وے“ گشت و چہ آئی و
پیش کہ دست پھرویی و شہار بداتیں من و یاد اتک کہ من یک مردے کشک۔

دوی روح و یک وکیل یے منی اوتا کہ و اتک..... پک، و وڑیں
مردے، آئی و مود تر پک و انت۔ انچو گرمی و ابید ہم آئی و رگی نیں سوٹ یے گورا
ات۔ ترندیں کار، سیاہ و اسپت کھو نیں شوقیں کھائی۔ مسلائی لوت و رامننی نپادانی
سرا ایر کنان و آئی و وٹی بچارو کی کنا نینت۔ آئی و گشت کہ آئی و شری و سرا کیس
و شک۔ اے کیس و دیم و دارگ نے ہاترا ہر چیز و خیال و دارگ سک الی انت۔
اگاں آئی و کش انگیں راہانی سرا رواں بکناں۔ رکھک و راہ و درہست۔ من آئی و

(79)

(۷)

بند مگے و پد چہ من و بازیں جست و پرس کنگ بیت۔ بلے اے منی نام و
وڑ و واقعہ و بندات و بابت و انچنائیں جست و پرس انت۔ اولی رند و وہدے
دپتر (تھانہ) و من و جست و پرس کنگ بیت۔ گڈا انچو گندگ و اتک، کھٹے منی
کاراں کس دل و بیگ و نہ انت۔ بلے وہدے من قاضی و دیم و پیش پیتاں۔ گڈا
آئی و منی گپ جوانی و تپاس انت۔ دومیانی وڑا آئی و ہم منی نام، وڑ، کار، ووی
بتیک و جاہ، وگہ بازیں ہے وڑیں جست و پرس کت۔ پدا آئی و حذر داری وکیل و
بابت و جست کت۔ من آئی و بتار و بابت و پرس ات۔ پرچا کہ من آئی و باروا
خیال ہم نہ کنگ ات۔

” اے کجا جست کنگی گپ ات۔“ قاضی و جست کت۔ من پودات کہ
گپ انچو چک و گیش اتک کہ کم چہ من و وگہ و کیلی و منجانش گندگ و تیت۔

” تئی خیال و گپ چک و ساپ انت۔ بلے مارا آمید و خیال دارگی
انت و اگاں تو وکیل نہ کھٹے۔ گڈا آمید گس و راتئی واسہ وکیلے دارگ کپیت۔
” آئی و چکند ات و گشت۔ سرکار و چشیں بند و بتانی بابت و اھکت۔ دلوں ملمہ
بیت۔ قاضی و گول من و تپاک کت کہ آمید گس و جہا ہر کساں کسانیں چیز و خیال
دارگ بیت۔ پدا ہم من آئی و گپ و سرا جوانی و فکر نہ کت۔

منت کہت۔

”بیا کارے بگج کنیں۔“ آئیء گشت۔

حککء سرانندانء آئیء گشت کہ سپاہیگاں منی زندگی بابتء لہتے
زانت کاری دانگ۔ آئیء حالء گپنگ کہ کے مدت پیش کماش کسء منی
ماتء وفات کنگ۔ مراٹکوہ پٹ پٹ پولء ہے گپ دراتنگ کہ من وئی ماتء
جنارہء وہدء مزن سنگدلی پیش داشنگ۔ ”اے گپء من پیسرا بگشاں کہ چشیں
ذاتی گپانی جست پرس کنگ منء وتء وش نہ بیت۔ بلے اے سک ارزش
دارنت۔ اگاں من تی سنگدلیء بہتامء پسودات نہ کت۔ گداتی رکینگ پء منء
گران بیت۔ اے جیڑہء بابتء پس تو منی مککء کت کنئے۔“

پدا آئیء منء جست کت۔ کہ اے ”اپوزہء وہدء“ تو غمیگ پینگ
نئے اگاں اتان۔ اے سک اجیں جست پے ات۔ کم چہ کم من اے وڑیں جست
بیت کنت چہ کسء کت نہ گتیں۔

”من چہدے مدت بیت وئی مارشانی چاروگزاریل دانگ۔ ہمیشکہ
اے جستء چچ پونیست۔ گواچن ایش انت کہ منء وئی مات سک دوست
ات۔ بلے چہ اے گپء کجام تپاوت ووی بیت۔“ من پسودات۔ کہ دیراں پد
گشت۔ ”ہر مردم وئی زندگیء یک ناں یک منز لے وئی کس و دارشانی مرگء
واہگدار بیت۔“

”حدایا بچار عدالتی پٹ پٹ پولء وہدء یا قاضیء دیمء چشیں گپ مچن۔
“ آئیء کشادیکء منی گپ گدات۔

آئیء دلہڑیء ہاترا من زبان کت۔ بلے من آئیء راجو ہم گشت کہ انا کہ
یک حاصیں وہدیء منی اندامء جاور منی مارشانی سرانندان کنت۔ مثالء جبرء
ماتء جنارہء روجء من سک دمبرنگ ات۔ نیم واپ اتان۔ ہمیشکہ گواچنی من
پوہ ہم نہ بیتاں کہ اے درست چے بنگیگء انت۔ پدا کم چہ کم اے گپء بابتء
من باور کنا نیت کہ ماتء دنیا سفر مکشیں گد من ووشی پینگ ات۔
پدا ہم وکیل سک نہ وش بیت۔

”بلے انچو بس نہ انت“ آئیء کون محکیء گشت۔ کہ دیراں فکرء
حیالء پدا آئیء پرس ات۔ ”تو چو گشت کنئے کہ آروچی تی مارشت تی وںء پینگ
انت۔“

”اتان..... بگشاں ہم راست پے نہ بیت۔“ من پسودات
آئیء اجیں وڑے منی نیگا چارات۔ گشے آئیء مکک منی سرازہر آیکء
ات۔ کون زہرء میہنگیں کالواریء گشت کہ کماش کسء سرپانک و دگہ چہدے
کاردار شاہدانی بتارء پیش کنگ بنت۔ چہ آئیء تی جیڑہء سراحراہیں اثر کہیت۔“
وہدے من کون آئیء گشت کہ منی ماتء ہیرانیء کون اے بہتامء چچ
وڑیں سیادی نیست گدا آئیء پس ہمچہ گشت کہ تی سرگوں آمید گساں نہ کپنگ

۔ کے دیراں رند آگرتی نیں جاوری ءوتی راہ ءشت۔ من لوٹ ات کہ کے دیراں
انگہ بہ جلپیت۔ داکہ من آئی ءگشت بکناں من ءتئی دردواری ء حاجت انت۔ پہ
اے واستناں کہ آسمنی رکینگ ء حیلے بہ سازیت۔ بلکیں پرے گپ ء کہ مفت
ناحق ء آسمنی سبب ء غم ء گران ء کیتگ۔ یک ء دورند ء منی دل ء اتک کہ آئی ء باور
بکنا پیناں کہ من ہم ہر کسی وڑیں مردے آں۔ بلے گواہی اے گپ ء حق آسر در
نیا تھک ات۔ ہمیشہ من وئی نیت بدل کت۔۔۔۔۔ وئی سستی ء سبب ء۔

نیم روج ء من پدا قاضی ء دیم ء برگ پیناں۔ دو نج ء ودات ء اوتا ک
سک روشناں ء گرمی ہم سک بازات۔ بس یک در یگی ء پردہ لوخوان ات۔

قاضی ء من ء کرسی سرانگ ء گشت۔ سک شائستگی ء کون گشت کہ
لہتے الی نیں کارانی سبب ء منی وکیل اتک نہ پیتگ۔ ہمیشہ اکاں من یک جستی ء
پسہ ء دیک نہ لوٹاں گڈا جما ودہ ء دار ء کنیں۔ داکہ وکیل سر بہ بیت۔ من پودات
کہ دراہیں جستانی جواب ء من دات کناں۔ قاضی ء ثلوء توار پر ما یک ء بٹن بی ء
سرا زور پر دات۔ یک ورنائیں کاردار یے تھا پترت۔ اتک منی پشت ء
نشت۔ قاضی ء کار ہنج کت۔

”تئی ہاروا کشت کہ تو سک کم جبری ء وئی ذات ء اندر ء بیگواہ ء۔ تو
اے ہاروا چے کش ء۔“ آئی ء جست کت۔

”وہدے منی گورا کٹگ ء حق نہ بیت۔ منی زبان بند بیت۔“ من پودات۔

قاضی ء پیسری وڑا کنڈات۔ کون من تپاک کت۔ ”پدا ہم اے چشیں
گپے نہ انت۔“ کے دیراں بے توار ہنیک ء رندانا کہ آدم ء جہل بیت۔ منی چمانی
تھا چارات۔ کے برزیں توار ء گشت۔

”من ہما چیز ء رنگ ء پٹ ء پولایاں۔۔۔۔۔ اصل ء آتئی جندانت
من سر پند پیناں آئی ء گپ ء مطلب چے ات۔ ہے داستہ حق نہ گشت۔
”تئی ردی ء بابت ء بازیں گپ من ء پریشان کنگ ء انت۔ من ء تنک
انت کہ آہانی سر پند کنگ ء تو منی کمک ء کن ء۔“ آئی ء گپ برجاہ داشت
گشت۔

وہدے من آئی ء گشت کہ اے چٹ چکیں گپ انت۔ گڈا آئی ء من ء
ہماروچ ء دراہیں واقعہ ء ہاروا کٹگ ء گشت۔ اصل ء من درشتیں گپ کون آئی ء
اولی روج ء جنگ اتاں۔ رہموں ء دپ کپک، تیاب ء روگ، اوڑناگ، پدا
جنگ، پدا تیاب دپ ء روگ ء پنچیں تیرانی آس دیک، من دراہیں گپ پدا
گشت انت۔ ہر گپ ء پدا آئی ء ہو ء سر سرینت۔ ”شرانت۔ شرانت“ وہدے من
ریکانی سرا مرگیں لاش ء گپ جت گڈا آئی ء ترند ء سر سرینت۔ من اے قصہ ء
پدماں پد ء آرگ ء دہرنگ ات۔ بیت کنت کلیں زندگی ء اپنجو گپ نہ جنگ ات
کہ نوں جنگ ء اتاں۔

ما پدا بے توار ہنیں۔ آاوشات۔ منی کمک کنگ ء زبان کت۔ آسمنی

بابت زانگ نے واسٹیک ات۔ ”اگاں حداء لوٹ ات۔ گڈا اے جنجال ء من
کار ء کایاں۔“ بلے آئی ء اگلے دگہ چندے جست کنگلی ات۔

” تراوٹی مات دوست ات؟“ آئی ء زیر زبر ء جست کت۔

” ہو، ہر کس ء وٹی مات دوست بیت۔“

پشت ء تشکیں کلرک یک پتیم ء ٹاپنگ ء سرا نبشتہ کنان ات۔ انا کہ
اوشنات۔ زورلر پشت ء بُرت لہتے لہز کور کت۔

پدا قاضی ء ابید ٹچکیں سیادی ء دوی جست کت۔ ”تو یکی ء رند فچ تیر پر چا
آس دات۔“؟

کے فکر ء رند من گشت کہ پنچیں تیر پد ماں پدء جننگ نہ بینگ
اتنت۔ پیرا یک تیرے جنگ بیت پدا اے دگہ چار۔“

” اولی ء دوی تیر ء میا نجین ء تواوشنات نے پر چا۔“

ہما ندرگ منی چمانی دیم ء گردان بیت۔ تیاب دپ ء سہری ء
ترپگ۔ منی انارکائی سرا ترند ء تیزیں گوات۔ مچا چانی سرا ہیدانی
ترمپ۔۔۔۔۔ اے رند ء من فچ پوندات۔

کے دیراں پدا بے تواری ء مانسانت۔ اے میا نجین ء قاضی بے
قراری ء وٹی میداں ساران بیت۔ کے بہہ بکڑ ء جاوڑ ء کرسی ء سرا نشت ء پاد
اتک، گڈسرا آئی ء ٹیل ء سرا وٹی نک جت آنت، دیم جہل بیت۔ گوں

درآمدیں لگا ہاں منی نیمکا چارگ ء لگ ات۔

” بلے تو یک مرتگیں مردی ء سرا پر چا تیر گواری کنگ ء ات
نے۔۔۔۔۔ آخر پر چا؟۔“

من پدا آئی ء جواب دات نہ کت۔ نچ ء پیشانی ء سرا دست ایر
کت۔ کے ترند ء درآمدیں گالواری ء وٹی جست پدا کت۔ ” من
جستایاں۔۔۔۔۔ پر چا؟۔۔۔۔۔ تراپو دہیک لوٹیت۔“

من بے توار پیتاں۔ انا کہ پادا تک۔ دیم ء دیوال ء جستگیں الماری نیمکا
شت۔ دروازگ فچ کت ء صلیب بے زرت ء اتک۔

” توزان نے کہ اے کئے انت۔“ آئی ء توار ء لرزگے مان ات۔

” اشی ء چون زاناں“

ہے کشگ ات کہ آئی ء اشنابی ء کشگ بندات کت۔

” من حداء ہستی ء منوکاں۔ مزن ء چہ مزنیں گنہگار ہم چہ آئی ء پہلی لوٹ
کنت۔ بلے درستاں پیر آہاں توبہ کنگ ء کودکیں زنگی ء وڑا معصوم بینگ
لوٹیت۔“

آٹیل ء سرا جہل ات ء صلیب ء منی دیم ء چکرینگ ء ات۔ گواچنی آئی ء
جستانی سر پد بینگ ء من مشکل ء کپنگ اتاں۔ یکے وادتا کہ انجو گرم ات کہ
مردم ء نفس بند بوت۔ دوی مزن مزنیں مگسک ٹینگ ٹینگ ء اتنت۔ گواچنی

پدرائی نہ کت۔ گپ غرپ انچووش غر دوستانی چا گردی ء بیت انت کہ بازو دہء ہے
پوانیں سما بیت کہ منی غ آبانی میان ء ہیج وڑیں تہادت نیست۔ من ایمانداری ء
گشت کنناں کہ یازوہ ماہ ء مدت ء من گوں آہاں انچوہور تور پیتاں کہ منی زندگی ء
لہتے دشریں ساہت گوں ہے مردماں ہمگر ہیج انت۔۔۔۔۔ دہے کہ قاضی من ء
داں دروازگ ء دپ ء رسیدگ ء اتک گڈا پ مہر منی بڈپ ات غ گشت۔

”شر منی واجہ بے دین۔۔۔۔۔ مرچکیں کار بلاس بیت۔“

پدا من ء جیل والہانی دست ء دیک بیت۔

{☆☆☆}

نواں ہے پیشدارگ ء دستہ کہ پیشی بلاس پیٹگ۔ قاضی پاد اتک
اوشنات۔

”تو وتی کنگیں کار ء پشومان ئے اکاں اتاں۔؟“ آئی ء ہما دبرنگیں
کالوار ء گڈی جست کت۔

کے دیراں خیال کنگ ء پد من پسودات۔ پشومان اکاں نہاں بلے مک
نگیکی الہا مار گایاں۔ من ء چہ اے لہزاں شر ترین لہز نہ رس ات۔ بلے انچو سما بیت
کہ اے گپ آئی ء جگ ء نہ نشت۔ آروچ ء پیشی ء نوبت داں ہمدارس ات۔

من دگہ باز رند ء قاضی ء دیرا پیش پیتاں۔ بلے آگشاں منی وکیل ہمراہی ء
گون ات۔ اے پیشی منی گونگیں گپ غ بیانانی گیشواری ء اتاں۔ یا کہ قاضی ء غ منی
وکیل ء آمید کس ء نازر کیا نی باروا فکر جت۔ اے وہداں آہاں منی نیمکا دلگوش ندات
۔ انچو انچو دہ گوزان ات۔ قاضی ء دلگوش چہ من ء غ منی جیڑہ ء کم بیان ات۔ آئی ء پدا
حداء نام نہ گپت غ ناں ہما دین دوستی ء پدرائی کت کہ آئی ء اولی روج ء من ء پریشان
کت۔ اسر ایش کہ منے میان ء دوستانی وڑیں سیادی یے ودی بیت۔ چہ من ء
چندے جست غ پرس غ منی وکیل ء گوں تک غ گچن ء پدا قاضی ء کار بلاس کت۔ آئی ء
خیال ء کیس شر روان ات۔ کدی کدی گپ غ رپ چہ سر حال ء جتا بیت
انت۔ قاضی غ وکیل ء من ء دلہڈی دات کہ من گپ غ رپ ء بہر بزیراں۔ گڈا
مک آراتیں ساہے کش ات۔ اے وڑیں وہداں چہ ہر دکاں کس ء درغ دوج ء

دراہیں شب و مکنڈگ منی دیم و سرا چکراتنت۔

چندے روج و پدمن جتا نیں اوتا کے دیمگ بیت۔ دیوال و دیم و
جستگیاں دار و جھنگ یے منی آرام جاہات۔ اشی و ابیدائے اوتا کے یک کروی و
ٹین و درپے ہست ات و بس۔ بندی جاہ برزیں جامی ات۔ منی اوتا کے یک
دریگے زر و تیاب دپ و نیمگا چ بیت۔ یک روپے من آسانی تہہ و سرکش ات،
زر و چولانی سرا روج و رژن و چارگ و اتاں۔ کہ سپاہیگے پترت و گشت یے کہ
یکے تی چارگ و انگک۔ من گمان کت ماری بیت۔ ہائی و جندات۔

یک غلام چوٹ یے۔ پداکانی یک ذریچ یے۔ پدا یک غلام چوٹی و
گوزگ و رند ما گند و نند و اوتا کے سر بنیٹیں۔ اے یک مزنیں اوتا کے یے
ات۔ آسن و شیکانی دو، روانی میان و سی فٹ پراہیں ہو رکیں جا ہے ات۔ دانکہ
بندی و چاروکانی میان و دوری یے بہ بیت۔ من و ماری و دیم و برگ و اوشا رنگ
بیت۔ آسن اوتا کے یک نیمگ یے درز نے بندی اوشا رنگ ات۔ چہ آہاں
گیشتر عرب اتنت۔ ماری و ہمکشی و ہمنچو عربیں جنین اتنت۔ ماری و دو نیں
کشاں دو پیریں جنین اوشا رنگ و ترند ترند و جبر و اتنت۔ بندیگ و چاروکانی
میان و دوری انچو ہاز ات کہ من و ہم و تی توار برز کنگ کہت۔ و ہدے من
اوتا کے پترتاں۔ گڈا گوں برہنگیں دیوالاں و دی پینگیں جا ک و سلوات و... چہ
دریگ و چور چوکیں کور و آپ و چماں بند کنوکیں اسپتیں رژن و من و سر ہنگ

منی زندگی و لہتے واقعہ انجین انت کہ ایک کش و گوں من و پینگ
انت۔ جیل و روگ و چندے روج رند من گوں و سوزغ کت کہ ادے جا وراں
گوں کس و نہ کشاں۔ و ہد گوزان بیت۔ گڈا من و سا کپت کہ اے نادلاں کشی و چ
وڑیں بنیاد نیست۔ راست ایش انت کہ بندات و لہتے مدت و من و بندی جاہ و بند
بہنگ و سما ہم نہ بیت۔ یک کش و ہے کسا نکیں امیت و سا ہگ و پناہ و رنگ کہ
من و داں دیراں بندی جاہ و نہ ہاں۔ بدلی ماری و گندک و ایک وے اولی و گڈی
گند و نند و رند و دی بیت۔ ماری و یک ندی و چہ من و حال و گپت۔ بندی جاہ و
مستراں آئی و را گند و نند و اجازت ندات، پرچا کہ آمنی لوگی نہ ات۔ ہے روج و
من و سا بیت کشے بندی جاہ منی گڈی لوگ انت۔

بندیگ و اولی روج و، آہاں من و دوی بندیانی ہواری و، یک مزنیں
اوتا کے بند کت۔ اے بندیگ گیشتر عرب اتنت۔ آہاں من و پترگ و
دیت۔ گڈا چربی و گوں کند ات۔ جست کت کہ کجام روی و سزا و انگک
وے۔ من گوں آہاں گشت کہ من عربے کشک۔ آکے دیراں لے توار بیت
انت۔ زیتاں شب و ایر دات۔ گڈا چہ آہاں یکی و من و نگر و بلا و بترانی چ
کنگ و مک کت۔ نگر و را یک نیمگی و پینگ۔ دانکہ سرا جاہ و کار و بکت۔

کت۔ چش کہ من جہارے بے تواریں بانیء چہ انگ اتاں۔ پھیکہ چہ اے
جاوراں زیت آشتانہ پیتاں۔ پداہم کے دیراں رند مردمانی دیم پدرائیء گندگ
لگ اتاں۔ ہورکیں جاہء بندی جاہء دوکاردار تشنگ ات۔ عربیں بندیء آہانی
چارگء اٹھکیں مردم یکء دویء دیمء سرسلوٹکائی تشنگ اتنت۔ اینچو جاکء
سلواتء تہا ہم نرم نرمء گپء اتنت۔ کشتے برزگپ کنوکاں گوں ہم ذیل
اتنت۔ من جاور چار اتاں۔ گوں ماریء گیشتر نیک پیتاں۔ آسنء سارتیں
شیک سہریں دیمء لچ انگ اتنت۔ آبچکندگء چنچو براہدار دراپینگء
ات۔ اے لہزمن زبانء آدرت نہ کت۔ حدابزانت پرچا۔

” بگش ہے حال انت۔ چیزے لوٹیت یاناں۔“ آئیء برزیں توارء

پرس ات۔

” اناں منی گوراہر چیز ہست۔“ من پسودات۔

کے دیراں ما بے تواریں آشتاتیں۔ ماریء بچکند ات۔ زبڈیں جنین
منی کشء آشتانگیں بندیء سراز ہر گپنگ ات۔ بیت کنت، آئیء مردات۔ برزء
بارگیں، اسپیت کوچگیں دیم، رنگء صورتء براہداریں۔

” ژانء آئیء راز رنگ۔“ آئیء کارکت۔

” سک حراب فی کنگ۔“ بندیکء پسہ دات۔

” من آئیء راگشت ہم کہ وہدے تودر کائے آئیء پدا زورے بے آئیء

منی گپ گوش نداشت۔“

پیر زال اوشتات۔ گڈاماریء گشت کہ رے مولء ترا سلام کنگ۔ من
منت کپت۔ بے منی توار منی ہساہگء توارء کار بیت۔ آپر سگء ات۔ ”آچون
انت ڈڈموش انت؟“

” وٹ انت؟ چہ آئیء ہم کسے ڈڈتر بیت کنت۔“ پیر زالء کند
ات۔ ہے میانء منی راستیں کشء آشتانگیں ورنابے توارء آشتانگ ات۔ آئیء
چم آئیء دیمء آشتانگیں پیر زالء سک اتنتء آہم یک ذرچء آئیء روک
روکء گوں پر مہریں لگا ہاں چارگء ات۔ من پدا ماریء نیمکا وگوش
پیتاں۔ آچیزے کنگء ات۔

” مارا امیتء دامن یلہ دیمگ نہ لوٹیت۔“

” چہبراناں۔“ من پسودات۔

منی چم پے آئیء کوپکاں کپت انت۔ انا کہ منی دلء لوٹ ات کہ سہریں
گدانی چیرء چہ آہاں زور پر بدیاں۔ آئیء نرمنگیں برزگاں منی سرا سحرکت۔ ہما
”امیت“ ء گپ ماریء کت۔ آئیء دار و مدار، بیت کنت ہے برزگء سرا
ات۔ ماری ہم ہے وڑیں چیزگانی جہا کارداں دیراں منی نیمکا چاراتء بچکند ات۔
” کیسء سوزغ حتی حقء بہ بیت۔ پدا ماسیر کنیں۔“ آئیء گشت۔

منء آئیء اسپتیں دقتانی ترپگء کو سانی کرچکاں ابیددگء چچ گندگء

نیا یک ءات۔

”پکائی ء“ من گشت۔ ہمیشہ کہ من ء یک پوے دادنگی ات۔

آئی ء برز تریں تواری ء گپ جنگ بکچ کت۔

”ہو۔ تولید دیگ بنے۔ مایک شہبہانی روج ء تیاب ء جان شودگ ء

روئیں۔“

منی راستیں کش ء اوشا نگیں جنین انگہ جاک ء ات۔ وتی مرد ء راگشت

یے کہ آئی ء بندی جاہ ء کار گس ء چیزانی ٹو کری یے ایر کنگ۔ آئی ء ہما چیزانی لڑہم

دات لم کڈن کت کہ شزی ء بچارے۔ پرچے کہ بازیں چیز سک گران نہاد

انت۔ زمین ء سرا نکیں عرب انگہ ٹینگ ٹینگ ء انت۔ روج ء رژن چہ

دریگ ء چو آپ ء وڑا ایر رچان ات۔ مردمانی دیم انجو گندگ ء آیک ء

انت، گش ءے زردیں رنگ ء تیل مالش کنگ انت۔ دل کشگ ء ات کہ دمان

ء دمان چہ اودا وت ء بہ کشاں۔ پیر زال ء ترندیں تواری ء منی گوشانی پردہ دریگ

انت۔ بلے منی دل لولگ ء ات کہ من گیش ء چہ گیش ماری ء کرا بوشتاں۔ زاناں

چنودہ گوست۔ ماری وتی کار ء باروا گپ جنان بیت لم یک دلکشیں بچکند گے

آئی ء لدخانی سرا لیب ء ات۔ اے جاک لم سلواتانی، گپ لم رپ لم زمین ء سرا

نکیں عربانی ہوتانی تھا یک ساتھ ہم اوشٹ نیا تک۔ بلے اے ریکزار ء بلے

تواری ء بچکند گے یے ہم ہست ات۔ ورنائیں بچک لم آئی ء مات۔ یک یک ء

درائیں عرب چہ اودا در کنگ بیت انت۔ انجو کہ اولی مردم چہ اودا در

اتک۔ درستانی درست بے توار بیت انت۔ پیر زال آستاں پرچک ء لگ ات لم

چٹ ہے وہد ء سپاہیگ ء آئی ء بڈٹپ ات۔ ”اللہ ء امانائے۔ امان“ لم آئی ء آستاں

چے دست در کت۔ اشارہ ء گول پودات۔ آدر اتلگ ات کہ کلا ہے دست ء

مردی ء آئی ء جا کہ گپت۔ دوی بندیک ء آجا کہ گپت لم آدوینتاں کشاد کشاد ء گپ

کت۔ برزیں توار ء اناں۔ پرچے کہ اوتا کہ چہ پیسے کساس بے توار ات۔ منی

راستیں کش ء بندیک برگ بیت۔ گڈا آئی ء زال ء کار کت لم گشت۔

”وتی جاند رایی ء خیال ء بدار۔ منی جان۔ شیطانیں کار مکن۔“

آئی ء رند منی باریگ اتک، ماری ء دست ء اشارہ ء سرا بوسکے

دات۔ روگ روگ ء من چک جت، چارات۔ ماری ہمودا اوشا تک ات۔ آئی ء

دیم انگہ آستاں گول لم اتک ات۔ بے قراری ء جاور ء بچیں لدخانی سرا

بچکند گ انگہ لیب ء ات۔

چہ آئی ء چند ے مدت رند ماری ء ندی اتک۔ ہے وہد انت کہ اودا زندگی

ء دوی دور بکچ بوت کہ آئی ء بابت ء من بے توار بیتگ ء سو گند کنگ۔ ہمیشہ ناں

کہ آسک تر سناکیں دورے ات۔ من دروگ بندگ تلوتاں۔ چہ اے دگراں من ء

کم بے تاجیری ء سما بیت۔ بلے آزادیں مردی ء وڑا خیال کنگ ء عادت من ء

گران ء کپت۔ مثال ء گپ ء انا کہ خیال اتلگ ات کہ تیاب دپ ء روگ لم

اوڑناگ کنگ لوٹیت۔ پادانی سرالیٹ ورائیں کساں کسانیں چولانی خیال غ پدا
قرارہ اجبیں مارشٹاں، بندیک جاہ اوتاگ ونگی راگیشتر بے رحم جوڑ
کت۔ بلے اے جاوڑ چندے ماہہ بیت۔ پدا من دوی بندیکانی ہیل غ حادث وئی
کننت۔ من وئی وکیل ودارکت یا کہ پیرگا سٹیل کنگ نئے ہاترا بیگاہ۔ اے
دگہ وہدہ گوازیگ و ہاترا من شریں روڈ بند پے جوڑ کنگ ات۔ باز رندہ و اخیال
اتک کہ اکاں من و مرنگیں در چکی و شامی و سراپتیک و لاچار کنگ بہ بیت۔ گڈا من
کم کم و آسمان و چاراں وئی زندگی و گوازیگ و ہیلد ارباں۔ انجو کہ مرد و چاں من
وئی وکیل و اجبیں نکلا نیاں چاراں غ وہدہ گوازیگ و یاں۔ یا پیر ترہ ماری و
ہمراہی و مک و ہدہ گوازیگ و ہاترا یک شہبہانی ودارکت۔ من و ت و ر مرغ
غ جمبرانی سر پرانی چارگ و عادت داتگ ات۔ پدا ہم من ادا در چک لی و شاہانی
سرا بندیک نہ اتاں۔ دنیا و باز مردم چہ من و بدترین جاوری و زند گوازیگ و
ات۔ منی مات و سنگ ات۔ غ آئی و مدام کشک ات۔ کہ کم کم انسان ہر کار و
ہیلد اربیت۔

بلے من داں اے حد و ت سریں مردے نہاں۔ بدات و چندے ماہ سک
ناتاہیری و کوسنت۔ مثال و جہر نفسی و اہشانی تاہیرہ من و وبالے بیت۔ عمر و خیال
دارگ بہ بیت۔ گڈا اے قدرتی چیزات۔ من جہنا ماری و بابت و خیال نہ کت۔ جنین
منی دماغ و سرا سوار پتیک ات۔ دراہیں جنین کہ من گوں آہاں دوی کنگ۔ گیر اتک

انت۔ آوراہیں گپ و جہر منی چمانی دیم و گردانت۔ نوبت داں ہمنچک و رس ات کہ
منی اوتاگ ہم چہ جینانی صورت و کوئیں جزبگاں پڑ بیت۔ من پریشان الما پتیک
اتاں۔ بلے اے ہم وہدہ گوازیگ و یک حیلہ پے ات۔

کم کم منی گند و نند جیل و مزنیں کارواری و گوں بیت کہ درگ و وہدہ چل
جاہ و چارگ و اتک ات۔ آئی و جینانی بابت و گپ چست کت۔

”بندیک درستاں چہ گیش ہے چیز و رنگ و جن انت۔“

”منی وئی ہے حال انت۔ بلے چوانی و اے ہم مزنیں زورا کی ات
اے کار و امرنگین و کشک و مثال انت۔“

”بلے پدا ہماصل گپ کہ شاہ بندیک پر چا کنگ بے ات۔ اے کار و

شاہا و ہدہ کت کتے وہدے شاہ آرات ات۔ ادا چہ شاہ آراتی و چکرگ پتیک۔“

”اے جیڑہ و سرا من اے رہندہ کدی خیال نہ کنگ۔ بلے گپ منی
جگ و نشت۔ اے وڑا شراحت پر چے کہ بندیک و مول و غراد بے معنا بیت۔“

بندیک جاہ و مستر و چہ ہو و سر سرینت۔

”تو چہ اے دگہ بندیکاں جتائے۔ تو خیال کت کتے۔ آخیال کت نہ
کناں۔ پدا ہم آیک ناں یک راہے شوہا ز کنت۔ گیشتر بندیک نفسی تاہیرہ
واست و ت و ت شہین انت۔“

غ جیلر منی اوتاگ و چہ دراتک۔ دوی روج و من ہم ہما کار کت۔

سگریٹانی نہ رسگ ہم یک چکا سے ات۔ من بند کنگ پیتاں۔ گڈا آہاں
منی پیتی، چمپلانی لیس، منی کیسگ، ہر چیز، گوں سگریٹاں چہ من ہیچ گپت
انت۔ من، جتا نیں اوتا کے دمیگ بوت۔ گڈا من گوں آہاں گشت۔ اکاں اے
دگہ چیز ناں گڈا کم چہ کم منی سگریٹ من، دمیگ بہ باں۔ بلے سہی پیتاں کہ بندی جاوے
سگریٹ کٹک منکن انت۔ ہے چیز من، درستاں چہ گیش ناتا ہیرکت۔ اولی
چندے روج من سک ناتا ہیری، گوازینت۔ چش کہ بازو دے دارے کچل پانک
انت، چوسگ، لگ انت۔ درائیں روج، دل حراب بیت۔ بے ہوشی، جاوے
وہتاں۔ اے منی زانگ، نیا تک۔ سگریٹ کٹک پر چا منکن انت۔ دو میاں چہ
اشی، ہیچ تاوان نہ رسیت۔ پدا من سہی پیتاں کہ اے ہم سزا، یک بہرات۔ بلے
اے زانگ بازو دے اتک۔ اے وہدے سگریٹ، طلب پشت نہ کپتک ات۔

اے ناتا ہمیریء اید بندی جاہء من سک نہ وٹ نہ اتاں۔ بلے درستاں
مستریں جیڑہ ایش ات کہ وہ چون گوازیں گ بہ بیت۔ کے وہء من کو نہیں
یادانء گیر آرگء کار دستء زرت۔ گڈا کے بیزاریء مارشت کمتر بیت
انت۔ من وئی وہنگء اوتا کہ بابتء خیال کت۔ دراہیں چیزاں یک یک
چارانء یک کنڈے چہ دوئی کنڈے شتاں۔ پیس پیسرا اے چکر بس یک مٹی
بلاس بوت۔ بلے وہء من ہے کار پداکت۔ گڈا گیشتر دی رگ ات۔ من سوڑخ
کت۔ دراہیں چیزاں چیزانی سرا ایریں شے آں، و دراہیں شے آنی تک و

کچھناں، پدا تک ء کچھناںی تک ء کچھناں وتی دل ء جہا نقش یے جوڑ کناں۔ اشانی
ہمراہی ء من ہے دراہیں تک ء کچھناںی لڑیا دکنگ ء جہد ء کوشش کت۔ سرا بکر
داں گڈ سرا۔ آسرا ایش بیت کہ چندے پدھکاں رند من اے دراہیں چیزانی نام ء
گرگ ء پوریں ساہتے گوازینت کت۔ ہمنچو حیاں کت۔ ہمنچو گیشتر تک ء گچن
دیما اتک۔ اے نہ کٹوکیں ذرچے ات۔ نوں من ء باور پیٹگ ات کہ دنیا یا یک
روچے گوازیٹگ ء پدمردم آسانی ء صد سال بندی جاہ ء گوازینت کنت۔ ہمنچو یاد
آئی ء دل ء آباد بیت کہ آکدی بیزار نہ بیت۔ پدرانٹ کہ اے ہم یک تہری ء عوض
انت۔

پدا واپ۔ اول اول ء شپ شپ انت روج ء ہم شری ء سرا واپ
 نیا تک۔ بلے کم کم ء شپاں واپ آیان بیت۔ روج ء ہم کم کم ء مردم ہینگ بوت۔
 گدسرا من شانزده وال ہبدہ ساہت وپتاں۔ بس شش ساہت گوازینگ ء جیزہ
 ات۔۔۔۔۔ ورگ۔۔۔۔۔ ششت ء شود۔۔۔۔۔ یاد۔۔۔۔۔ غ پدا ہا قصہ:

ایک روپے من وقتی نگرہ چارگہ اتاں۔ گدا آئی چہرہ چہ روتا کی
 چٹے دیست۔ کا گدا نچو کو بن ات، ماں آئی پھر بنیکہ ات، ذرد گھٹک ات
 بلے لیز انگت وانا ک اتنت۔ اے یک روی قصہ ات۔ آئی اولی بہر بیگواہ
 ات۔ اے دگہ بہرہ چہ اٹکل جنگ بوت کہ کارہ بنیکہ جاگہ چیکو سلوا کیہ
 انت۔ یک کلکی مردے وقتی بخت چکا سگ، ہا ترا ملک، ڈن شت۔ بیست

سچ سال و رندہ بازیم زرم مالے سچ کنگ و پد آگوں وتی جنم چکاں واتر
 بیت۔ ہے دوران و آئی و مات و گہار و بازار و ہوٹلے سچ کنگ ات۔ آئی و
 جنم چک دگہوٹل یی و پیل و انت و موت و آئی و مات و ہوٹل و ننگ و اتک۔ دانکہ
 آئی و جنم چک ہاند آئی و شو باز کنان ہے ہوٹل و بیانت۔ گدا اے پد آئی و
 مات و گہار و حیرانی و سبب بہ بیت۔ آئی و مات و گہاراں آہجہ نیادرت۔ ورگ و
 وہد و آئی و آہان و مزنیں زرمیش داشت۔ شپ و ہر دو ہو روت انت۔ آئی و را
 کشت تی و زرنانی آوار جنم و پد لاش ماں زرم چکل دات۔ دومی روج و آئی و
 جنین اتک و آہانی مہمان و نام و نشانی دانت۔ آئی و مات و دت و دت پاہو
 دات و کشت، گہار و چات و دورکت۔ من ہزار رند و دت۔ باز رند و پورا سک شر
 ات۔ باز وہد و چٹ نہ بیٹگین۔ منی خیال و دتی مرگ و دت دعوت و میگ
 ات۔ اے وڑی کار کنگ نہ لوٹیت۔

داب و مزن مزنیں دوران، یات، روتا ک و کٹر۔ و گہاری و روشنائی و ٹپا
 پلو۔ روج گوزان انت۔ من جاہ و ننگ ات۔ بندی جاہ و وہد و سمانہ کہیت۔ بلے
 من و سچ و سمانہ بیت۔ روج یکیں وہد و راج ہم بیت کنت و کسان ہم۔ اے منی
 زانگ و چہ ڈن ات۔ یکے و رند دومی، دومی و رند سخی۔ روج گوزان بیت
 انت۔ راست ایش انت کہ من وہد و را ہجر روپانی حساب و کساس نہ
 کت۔ البت گوئیں زیک و آہو کیں باہدات بے معنائیں گپ نہ انت۔

یک سہاہ بی و وہدے سپاہیک و من و حال دات کہ جنیل و من و سش
 ماہ گوسنگ۔ گدا من باورکت۔ بلے منی مارستانی جہا سچ تپاوت نیاتک۔ من و وا
 انجو سابتیک و ات چا کہ من بندی جاہ و اہلکاں۔ یکیں روج و بے کسانیں درج
 برجہ انت و من دومی سخی رند و بیٹگین کاراں کناناں۔ سپاہیک و روگ و رند من
 ٹین و ورپ بے تر پینت و دتی دیم چارات۔ منی دیم سک سنگین گندگ و اتک۔ من
 ہچکندگ و جہدکت بلے ناکام۔ جتا جتا نیں وڑ چکاں اتاں۔ بلے منی دیم مونجلا
 بے قرار گندگ و اتک۔

روج ایر روگ و ات۔ اے ہما سہت انت کہ لہزے بیان کت نہ کن
 انت۔ بندی جاہ و زمین و چے بیگاہ و توار چور و انک یی و دروٹم و لیٹ و ران پاہ
 آیان انت۔ من آسن و شیک والا نیں دریک و نیمگا شتاں و روج و گڈی
 روتاں یک رندے پدا دتی دیم چارات۔ بلے ہما سنگین۔ اے حیرانی و گپ بے نہ
 ات۔ من سک سنگین اتاں۔ ہے وہد و من انجیں توارے اش کت کہ من دیر انت
 نہ اش کنگ ات۔ اے منی و دتی جند و آوازات۔ چہ لہتے روج و ہے آواز منی گوشاں
 کپک و ات۔ نوں سما کپت کہ من گوں دت و گپ جت۔ من و یک گپے یاد
 اتک کہ نرس و مات و جنازہ و وہد و کشتک ات۔ بلے سچ راہ و در نیست
 ات۔ کسی و را چے گمان بیت کہ بندی جاہ و بیگاہ چوٹین بہت۔

{☆☆☆}

اگاں مردم حساب جنان بکعت گدا اے کٹنگ بیت نہ کنت کہ اے ماہ
چہ آد کہ ماہاں سست رواجی و گومتنت۔ اگتہ اے گرماگ و موسم ہلاس نہ بیتنگ
ات۔ کہ دوی پہ بندات بیتنگ و اتک۔ ہے گرماگ و موسم و کساس بتنگج و منی
بخت و بدل بیتنگ و گمان ات۔ منی کیس جون و ماہ و گد سرا آمید کس و دیم و پ گلدی
گوشدارگ و واسہ پیش بیتنگ و روگی ات۔

ہماروچ و کہ منی جیڑہ و گوشدارگ بندات بیت۔ روچ گوں کلین جلال و
جاہاں حز پگ و ات۔ منی وکیل و من و باور کنا نینت کہ سوڑغ دوی یا سبی روچ و
دیم و کینیت۔ ”من و حال و گپنگ کہ آمید کس قی جیڑہ و سوڑغ و باز ریتاں کنگ
لویت۔ پر چا کہ پدا آئی و راہت و کٹنگ نے یک کیسی و گوشدارگ بندات کنگی
انت کہ آسک الی انت۔“

سہاہ و ہمت نج و منا سپاہیگانی گاڑی و سوار نے کنت۔ آمید کس و
رسینت اش۔ سپاہیگاں من و یک کسانکیں ادنا کی و برت، ماں آئی و چہاری و بو
آیک و ات۔ ما یک دروازگی و دپ و اوشتانتیں۔

چہاچہ جاک و سلوات و، کرسیانی کشان کنگ نے، گپ کنگ نے آواز
آیک و ات۔ یک چیر و بے تواریں چست و ایرے، گشتے یک کسانیں کلگ

بی و یک دعوئے و شعر و صوت و مجلس و رند ہاں پہ ناچ و ہورک کنگ بیتنگ و
ات۔ پولیس و یک سپاہیگی و گشت کہ قاضی دینگہ نیا تلگ و من و سگریٹے پہ
کٹنگ و دات۔ من اتاں کت۔ کے دیراں رند آئی و من و پرس ات کہ من
پریشانی مارگ و نہاں۔ من اتاں و پسودات۔ آئی و بدل و من جیڑہ و گوشدارگ و
ودار و گوں بے مبری و کنگا اتاں۔ پرچے کہ اے منی اولی رندات۔

” بیت کنت۔ بلے یک و دو ساعت و رند مردم نلگی ماریت۔“ دوی
سپاہیگ و گشت۔

کے دیراں رند ادناک و ظلو و توار کت۔ آہاں منی زمزیل بوتک انت و
میار یگانی کٹنگ و تہا برت نے۔

آمید کس و ادناک چہ مردم و پر ات۔ دریگ بند اتنت۔ بلے چہ
دروازگاں روچ تھا آیک و ات۔ ادناک و تہا گرمی و سبب و چہ بتنگج و ارواہ پر
بیتنگ و ذات۔ من نشتاں۔ سپاہیگ دوتیں کشاں اوشتانت۔

لہتے مردم یک روی و کٹنگ و من و روک و روک و چارگ و اتنت۔ من
انکل جت کہ آ آمید کس و چہکیر انت۔ منی لگا ہاں آہانی ایوکی ارزش ہے ذات۔ انجو
کہ ٹرامی و دیم و کٹنگیں مردم سے دروستانی تھا یک انجیں چیزے و شو باز و بہ بنت کہ
آہانی تب و دش کنگ نے سبب بہ بیت۔ اے گپ و با کے نیست کہ اے
چہو رتیں مثالے ات۔ بلے اے مردماں منی درو شم و تہا تب و وشی و بدل و منی روی و

باوست چو یک در آمدی ات کہ دروازگ ء سٹ کنگ ۔ جہا انگک ۔ تاکار ء
گول من ء سنگتانی وڑا گپ جت ء امیت پدراکت کہ سوڑغ منی حق ء بیت ۔ من
آئی ء منت گپت ء آئی ء چکند ات ۔

” ماتقی بابت ء بازیں جبر شک کنگ ۔ گرناگ ء حال باز کم
جت ۔ ہمیشک تہی ء پت ء کشک ء کیس ء ابید مئے گورا دگہ حاصلیں جبر نیست
ات ۔ توہمے کیس ء بابت ء بلکیں اش کنگ ۔؟“

آئی ء تاکارانی رود ء شکلیں یک زند ء پکیں مردی ء نیمکا اشارہ کت کہ آئی ء
سیاہیں فریم ء چینک یے چمان ات ۔ آمن ء چٹ کوہ ء قاف ء بلاہے گندگ ء
اتک ۔ آمرد پیرس ء روتا کانی حاصلیں تاکار انت ۔ اصل ء آپت ء کشک ء
درج ء اداروان دمیگ پینگ ۔ بلے رند ء تہی کیس ء جبرانی راہ دمیگ ء ڈبہ ہم آئی ء
سرا دمیگ پینگ ۔ آئی ء گشت ۔

من کشکی اتاں کہ ”تہی باز مہربانی“ بلے پدا حیاں کت کہ اے احمقین
کارے بیت ۔ پدا ہم آئی ء من ء پد مہر دست ملائیت ۔ شت ۔ داں کے دیراں دگہ
حاصلیں گپ دیم ء نیانک ۔

چہ آئی ء پد منی وکیل گول کوٹ ء وتی ہکارانی ہرایی ء ادناک ء
پترت ۔ آگول تاکاراں دست ء دروہ بیت ۔ کے دیراں کند ات ء گپ
جت ۔ کش ء دیوان جایی ء شک ات ۔ یک ٹلوی ء توارکت ء درست وتی وتی

نشانی شوہاز انت ۔ ہر دکانی میا نجین ء انجو تپاوت ہم نیست ات ۔ پدا ہم منی حیاں
ہمیش ات ۔

مردمانی مچی ء ادناک ء گوات ء بند پینگ ء سبب ء منی سرترگ ء لگ
ات ۔ من چاریں نیمکاں نگاہ گردینت ۔ بلے بچ ہجارو کیں دروٹم ندیست ۔ من ء
باور پینگ ء نہات کہ اے درستیں مردم منی سبب ء ادناک انت ۔ دلوشی ء بجاہ پینگ
پہ منی داستہ نوکیں تجربکے ات ۔ انچنا کیں وہد ء کس ء منی نیمکا انجو دلگوش نہات ۔

” چنچو مچی انت ۔“ من گول سپاہیگ ء گشت ۔

آئی ء من ء سر پدکت کہ مچی ء سبب ء ذمہ دار روتا ک انت ۔

” آہاں اودا شک انت ۔“ آئی ء جہگیرانی جہلا لیلانی دیم ء شکلیں
مردمانی نیمکا اشارہ کت ۔

” کئے؟“ من جست کت ۔

” تاکار“ آئی ء گشت ۔

چہ آہاں یکے سپاہیگ ء ہجاروک ات ۔ آگندگ ء گول کسک ء نیمکا
اتک ء گول تردی ء دست ء دروہ بیت ۔ اے تاکار وزن عمریں مردے درا
بیت ۔ آگران ء سنگینیں دروٹم بی ء گندگ اتک انت ۔ بلے اندازوش ات ۔ من
چاراں کہ آمید کس ء ادناک ء دراہیں مردم یک ء دومی ء گول ہوار بازیں ٹولیاں
بہر پینگ انت ۔ انجو کہ یک کلب بی ء یکیں حیاں ء مردم یک جاہ بنت ۔ منی

جاگہاں رست انت۔ منی وکیل اتک گوں من دست و دروہ بیت و من و سوج
 دات کہ درائیں جستانی کسانیں پسوہئے۔ و پس۔ ”پدا من بزاناں و منی کار۔“
 منی راستیں نیمکا کرسی و توار بیت۔ یک برز و بارگیں مردی و عینک یے
 ہماں وتی گاؤن و لوچاں داراں کرسی سرا نشست۔ اے سرکاری وکیل
 ات۔ آمید گس و کاردار و جارت کہ قاضی پیدا ک انت۔ ہے و ہد و اوتا ک و دیم و
 دو گو اتو سرگ و بنا بیت۔ سئے قاضی۔ دو و سیاہاں و کی و سہریں گد پوش اتک
 ات۔ بغلاں مسل دا شک انت و سک اشتاپی و وتی جاہ و نیمکا شست۔ آہانی جاہ
 چہ آمید گس و زمین و کے گز برز ترات۔ سہر گدی قاضی میانجین و مزن پشتیں کرسی و
 سرا نشست و کلاہ ٹیل و سرا ایر کت۔ سیٹگیں سر و ہید پھک کت انت۔ کیس و
 گوشدارگ بنا بیت۔ تاکاراں قلم دست و کت نشست۔ درستانی دروٹم و کلاگ
 زیرگی ہزار یے جلشک ات۔ ابید چہ کیا و کہ چہ وتی ہکاراں سک کسترات و قلم
 ٹیل و سرا ایر کتک ات۔ من و روک روک و چارگ و ات۔ حاکی رنگیں
 پتلون، بارگیں ٹائی، جوان و سادگیں دروٹم، درستاں چہ فکر کنگی چیز آئی و ہم
 انت۔ زرد و ساپ و سلہیں کہ آ من و سک انت۔ چہ جزبگاں بے سما۔ کے
 دیراں منی چکاس و زرگٹ بیت انت۔ آمید گس و کار و ز و بابت و من سر پند اتاں
 ۔ پھیشک و آمید گس و بنگی چست و ایراں منی سر پر نہ بیت۔ جرگہ و داستہ نورتی، چہ
 سرکار و وکیل و قاضی و جست و پرس، جرگہ و ہاترا مزن قاضی و بچین کنگ، فرد جرم و

دک دگ، ہے میان و چندے ہجہ آرنگیں نام و سر پد بیتاں و پس۔ شاہدانی نام توار
 کنگ بیت۔ باز و نام اش کت۔ حیران بیتاں۔ ہجہ و غباریں دروٹمانی جہا
 رے مول، ماسوں، سالمانو، کماش گس و سر پانک، دربان۔ کماشیں پیرے، و
 ماری پاد اتک انت۔ سر پر رند دروازگ و ڈن دراکمت۔ حیرانی و گپ ایش
 ات کہ اپنچو دیر و من آہان و ہجہ ورت نہ کت۔ ماری او شک سئے و ہد و گڈات و
 من و سلام تی دات۔ گڈ سری نام سلہیت ہیگ ات۔ آپاد اتک۔ من دیست کہ
 آئی و کش و ہما کساٹیں اجیں جنین شک ات کہ آئی و یک رند و منی ٹیل و سرا
 نان و ارتک ات۔ آئی و ہم من و سک انت۔ بے منی گورا اپنچو و ہد نیست ات کہ
 آئی و ادایتیک و سرا حیران بہ باں۔ قاضی و پدا گپ جنک بنا کت۔
 ”جیڑہ و گیش و گیشواری و کار بندات بتگی انت۔ چہ کنگ و حاجت نہ
 انت کہ شمار اورا میں مردمان و بچ وڑیں چست و ایراں کار نیست۔ من جیڑہ و وتی
 وڑ اپنچاں کناں و جرگہ و سوڑ و سراپہ انصاف فکر و خیال کناں، و کے اینگر و آنگر
 بیت۔ گڈ کسی و راہم اوتا ک و نندگ سئے اجازت نہ بیت۔“
 گرم گیش بیان ات۔ لہتے مردم و روتا ک زرنگ و گواتو کنگ
 ات۔ مزن قاضی و کنگ و پدا آمید گس و کاردار و سئے گواتو آورت و قاضیاں ہم
 وت و گوات کنگ بنگیج کت۔
 کیس و گوشدارگ بندات بیت۔ قاضی و گوں نرمی و چو بکش گوں پر

آئی ء پیش کہ کاروڑ ء بابت ء من چیرے زانت بہ کتیں۔ سپاہیگاں من ء
بندی جاہ ء گاڑی ء نادینت پدا برت۔ سہارگ کنگ ء گیش انگ اتاں کہ آپدا
اتک ء رست انت۔ من پدا ہما اوتا کہ اتاں۔ ہما دروشمانی دیم ء ء کیس ء
گوشدارگ بکچ بیت۔

کری باز گیش بوتک ات۔ ہر کس ء گواتو گونا ات۔ جیوری ء مردم، دوئیں
وکیل، چندے تاکار، دگہ۔ ورنائیں تاکار ء مشین دروشمین زال۔ وئی نند جاپانی سرا
تھک انت۔ بلے گوات کنگ ء نہ انت۔ ہر دو بس من ء چارگ ء انت۔

من وئی دیم ء ہید پھک کتنت۔ من کئے اتاں، کجا اتاں، اے بابت ء
من ء ہما وہد ء ہوش اتک وہدے کماش کس ء سرپانک پہ شاہی ء ہاترا لونا یتنگ
بیت۔ وہدے آئی ء جست کنگ بیت کہ منی مات ء منی زنگ جت یا
ناں۔ گڈا آئی ء پودات کہ جنمک ء دا بلے، کماش کس ء دراہیں نند وکاں وئی
کس ء درہاں گوں گلک ء ماسیت ہست انت۔ قاضی ء یک ء کلے پوئے
لوٹ ات۔ گڈا آئی ء گشت کہ ”ہو“۔ اے رند ء آئی ء وئی پشوہ کیشینت۔ دومی
جست ء پشوہ آئی ء گشت۔ کہ جنازہ ء روج ء من ء ”پہ تاہیر“ دیتنگ گڈا آحیران
الماینگ۔ ”پہ تاہیر“ مطلب ء کیشینت ء واسطہ کٹک بیت۔ گڈا آئی ء سر جہل
کت ء یک ساہتی ء واسطہ چہمیل چار انت۔ پدا آئی ء گشت کہ من وئی مات ء
میت نہ چار اتک۔ یک ارس ء ترپے ہم نہ رنہ تلک ء ثواب کنگ ء رند دمان ء

تھک اتاں۔ یک دگہ گپی ء ہم آحیران بیتک ات، آیش کہ من ء وئی مات ء عمر ء
نزاہکار انت۔ کے دیراں بے توارى ء رند قاضی ء جست کت کہ اے دراہیں
گپ تو ہے میارگ ء بابت ء کٹنگ انت ناں۔ کماش کس ء کار مستر وانگ
بیت۔ گڈا قاضی ء گشت کہ اے یک رسمی جست ات۔ سرکاری وکیل ء راجست
کنگ نے واسطہ پر سگ بیت۔ گڈا آئی ء پودات۔ ”بالکل اناں، منی گورادراہیں
گپ موجود انت۔“ آئی ء جنگ ء کٹ انگیں سپاہیگ لی ء وڑا منی نیمکا چارات ء
انجیں وڑے اے گپ گشت کہ منی دل ء گشت بکرتے، اے دراہیں مردماں منی
سرا چنوز ہر اتک۔

پدا قاضی ء منی وکیل ء جرگہ ء جہگیران ء جست کنگ نے
گشت۔ گڈا آہاں پہ اناں پودات۔ پدا دربان لونا یتنگ بیت۔ کسک ء روگ ء
وہدے منی نیمکا لگا ہے جت ء دیم آنکو کت۔ جستانی پودے یک ء آئی ء گشت کہ من
مات ء میت ء را چارگ ء اناں کنگ ات۔ واب کپتنگ اتاں۔ کافی وارنگ
ات۔ سگریٹ کش اتک ات۔ آمید کس ء اوتا کہ پہ منی ذات ء زہر کئی ء نوکیں
جزبکے ودی بیت۔ من ء اولی رند ء سا کپت کہ من میارگیکیاں۔ سگریٹ ء کافی
نوشک ء گپ یک رندے پدا کشائینگ بیت۔

سرکاری وکیل ء یک رندے پدا منی نیمکا گوں مواہیں چماں چار
ات۔ منی وکیل ء چہ دربان ء جست کت کہ آئی ء ہم سگریٹ کش اتک ات یا

"الما۔ جرگہ لازم فکر کنت ءے ہے آسرء رسیت کہ اگاں دگر سبی کسے آئی ء را
کافی سلاہ جنگ ات گڈاشر ہمیش ات کہ آئی ء منکن بہ کتیں۔ کم چہ کم ہامیت ء ہاترا
کہ آئی ء دنیا ء آئیگ ء سبب پیٹگ۔"

پدا دربان و اتر بیت شت۔ تو ماس پیرے گوانک جنگ بیت۔ گڈا
آمید گس ء یک کار داری ء آئی ء را داں کسک ء سرکت۔ آئی ء گوں آمید گس ء
گشت کہ آمئی مات ء سکین سکت یے ات۔ جنازہ و دہء منی جندہ بابت ء آئی ء
جست کنگ بیت گڈا آئی ء گشت۔

"من آروچی سک پریشان اتاں۔ من غم ء کور پیٹگ اتاں۔ منی
دو سٹیکیں مردم ء مرگ پہ من ء آزار ء سبب ات۔ بن اصل ء کل کنگ ء دہء من
ہے ہوش پیٹگ اتاں، ہمیشکہ اے ورناء نیم کاچ دگلوش داتگ ات۔"

سرکاری وکیل ء گوں آئی ء گشت کہ آمید گس ء را بکفیت۔ آئی ء من ء
گریوگ ء دیتگ ات، اگاں اتاں۔ وہے پیری ء "اتاں"
گشت۔ گڈا وکیل ء جرگہ ء حاص دگلوش ہے بیان ء نیم کا گور کنا نینت۔

منی وکیل اشتاپی ء اوشتات ء گوں زبریں وڑی ء چہ پیری ء جست گپت۔
"پدا حیاں بکن۔ تو سو گند وارت کن ءے کہ آئی ء ارس ء ترپے ندرہ بکگ
ات۔"

"من سو گند وارت کناں۔" پیری ء پودات۔

اتاں، بلے سرکاری وکیل ء پرے گپ ء سک بد برت کت۔

"من اے زانگ لوٹاں کہ اے آمید گس ء کیس کنی سرا کنگ پیٹگ ء
انت۔ یا منی دوست اے سر پدا انت کہ سرکاری شاہد ء سرا تہمت جنت، اے
راستیاں دروغ کنت۔ پدا چٹکیں ء جوانیں راستیاں۔"

آئی ء باوجود قاضی ء دربان ء را پود پیگ ء حکم دات۔ پیر مرد مک
اثرات۔

"ہومن ء سمانت کہ من ء سگریٹ کشک نہ لوٹ اتگ ات۔ بلے اے
ورناء سگریٹ ء سلاہ جت گڈا اشائنگلی ء لوٹ ہمیش ات کہ من بزیران ءے۔"
قاضی ء منی حیاں زانگ لوٹ ات۔

"شاہد راست کفیت۔ من آئی ء سگریٹے داتگ ات۔"
دربان ء گوں حیرانی ء منی نیم کا چارات۔ گش ءے منی نیاز مندات۔ مک
خچ ء شش ء رند آئی ء گشت کہ من کافی ہائی ء کشک ءے پدا وارنگ ات۔ منی
وکیل گل ء کنگ ء لگ ات۔

"من ء امیت انت کہ جرگہ اے بیان ء ارزشت ء بابت ء الما فکر
کنت۔"

بلے سرکاری وکیل گوں جو امر دی ء اوشتات ء لہزانی سرا زور دات ء
گشت۔

” اے گپ، ہر کس زانت چہ شریف، چہ مراد بیت کنت۔“

” اے کم جہر میں مردم ات۔“

” اناں، چووا گشت نکناں، بلے اے لس مردمانی وڑا چہر تیں گپ ہم

نہ جنت۔“

زرانی دمیگ، بابت، جست کنگ بیت۔ آئی، گشت کہ دہدے سرازر

داتگ انت۔ وہدے اے ردی، بابت، آئی، جست کنگ بیت۔ گڈا آئی،

کسک، سراسر دست ایرکت، غاوشات۔ انجوسما کپت۔ کہ آئی، چہ پیرا گشتا ککے جوڑ

کنگ ات۔

” منی خیال، چووا قدرتی بیتگ یا تو بگش، گڈا بد نصیبی۔ غہ پدا چشیں

تہری، وکیل مردم، ہوش، کار کنت۔“

آئی، گشتا نک روان ات کہ قاضی، بد اس کت۔

” ہو، ہو۔ بس منت واریں۔“

کے دیراں سلیست مہر بیت۔ آئی، گشت کہ آئی، بیان انگے بلاں نہ

بیتگ۔ گڈا آئی، را بیان، دیرا برگ، اجازت دمیگ بیت۔ بلے مک۔

وہدے آئی، ہے گپ پدا گشت۔ ”اے بس یک وکیل ات۔“

” اے راست ات۔ بلے ما ہم وکیلانی گیشواری، واسطہ دارگ

بیتگیں۔ توشت کنتے۔“

لہتے مردم کنگ، لگ ات، منی وکیل، وئی دریس، آستونک

لاستکنت۔ گول ترندی، گشت۔

” ہمیش انت کیس، تپاسگ، وڑ، پکانیں جاورانی زانگ، کس، خیال

گور نہ انت۔“

سرکاری وکیل، آئی، نیمکاچ دگوش ندات۔ بس پنسل، سرا گول، بے

کماری، مسل، سرالکیر کشان کت۔

بچ ملٹ، اوشتے بوت۔ ہے میا نجین، منی وکیل، من، کیس، کار وڑ،

بابت، سڈی دات۔ پدا سلیست لوتا بیتگ بیت۔ آمیار یک بزاں منی نیمکاچ

شاہدی، لوتا بیتگ بیتگ ات۔ سلیست، کدی کدی یک لکا ہے منی نیمکاچ

ات۔ بیانی دمیگ، وہدے آئی، کلاہ دستاں زرت بد خچان کت۔ آئی، وئی جواتر یں

سوٹ پوش ات کہ اے آئی، یک شمس، اپسانی چک، لئیپ، چارگ، منی

ہمراہی، اتک گورا کت۔ کالر شری، سراجنگ نہ بیتگ ات۔ پٹک، برزی بہر

بیتل، یک بٹی، اڑ اتک ات۔ وہدے چہ آئی، مئے سگتی، باروا جست کنگ

بیت۔ گڈا آئی، گشت کہ من آئی، گراک ہم بیتگان، مسکت ہم۔

” تئی خیال، اے چو نہیں مردم ات۔“

” سکیں حانواد ہیں مردم ات۔“

” حانواد ہیں مردم، چہ تئی مراد جی انت۔“

سلیست ء چک جت منی نیمگا چارات، آئی ء جم آپلک انتت ء لٹ
لرگ ء انتت۔ گھٹے گھگ ء ات۔ ”ہرچی منی دست ء بیت۔ من پتوکت۔ بلے
ارمان کہ اے تی کار ء نیانیت۔“

من بے توار ی ء نھتاں۔ زندگی ء اولی رند ء دل ء گشت کہ یک مردی ء
گلباں بہ چک۔

قاضی ء وتی حکم پدا دات۔ ”توشت کھتے۔“ سلیست وتی جاگ ء واتر
بیت ء ٹک وتی کوٹانی سرا ایرکت۔ پانامہ ء کلاہ دستاں زرت ء گوں دگوش
کیس ء گوشدارگ ء لگ ات۔

آئی ء رند ماری اتک۔ آئی ء بچیں ملگور سک دل کش بہت۔ بلے آگوں
کلاہ ء ہم سک ڈولدار گندگ ء اتک۔ آئی ء زمیں دلبد ء چیدگ ء آئی ء لونجبان ء
براہداریں جلی لٹ دل ء وتی نیمگا چلگ ء ات۔ آکے پریشان درا ابیت۔

اولی جست ات ”توچہ کد یک ء آئی ء زان ے۔“

”چہ ہاودہ کہ ناہکار اتیں۔“

”تی گوں آئی ء سیادی چے بیتگ۔“

”من آئی ء دوست بیٹگاں۔“

یک دگہ جست یی ء پیو ء آئی ء گشت کہ آئی ء گوں من سیر ء زبان کنگ
۔ سرکاری وکیل کہ آیک کاگدی ء دانگ ء ات۔ پد رہت۔ ”ہٹے سنگتی کدی بکچ

بیتگ ات۔“ ”ماری ء تاریخ گشت۔“ ”تی مطلب انت کہ آئی ء مات ء جنازہ ء
دوی روج ء۔“ اے گپ ء نرم نرم ء ہلاس کنان ء سرکاری وکیل ء پے چون گشت کہ
”بے شک اے یک شول کشیں ترانے۔“ پدا یک کسانیں جینی ء جزبگانی ہم
سوال انت بلے (اے جاگ ء آئی ء توار برز تر بیت) منی ڈبہ من ء لاچار کنگ ء
انت کہ من اے گرائیں گپ ء تران ء بکھاں۔“

اے جاوہ جینگ ء رند آئی ء گوں ماری ء گشت۔ ہماروچ ء دراہیں
احوالاں بگھیت کہ ہماروچ ء آہاں ہمبستری کت۔ یک برے وا ماری ء پسو
دیگ ء جواب کت۔ بلے سرکاری وکیل ء بازیں گھگ ء آئی ء گشت کہ تیاب
دپ ء دپ کہتیں۔ بیگاہ ء تاخر ء چارگ ء شیں ء شپ ء آئی ء لوگ ء۔ پدا سرکاری
وکیل ء آمید گس ء راگشت کہ ماری ء ہما بیان قاضی ء دیم ء دانگ۔ ہماہانی رد ء
آئی ء ہماروچ ء باسکوپانی نام چار اتک انت ء آئی ء چہ ماری ء ہما تاخر ء نام پرس
ات کہ ماچار اتک ات۔ آئی ء گوں جھلیں توار ی ء گشت۔ ”فرناندیل ء مسکرائی“
آئی ء بیان ہلاس بیت۔ گڈا آمید گس ء اوتا ک ء قہرستانی ء ندارگ پیش کت۔
سرکار ء وکیل گوں سنگینی ء اوشتاں ء منی نیمگا دست شہار دات۔ گوں
گرائیں توار ی ء گشت۔

”جرگہ ء گراں مہر نہیں وا جہاں، من شمارا گپی ء سراکھر جینگ ء کشاں، کہ
اے مرد وتی مات ء کل کنگ ے دوی روج ء پے اوڑ ناگ ء خود ء شک۔ یک

" تو شاہدی دیکھ اے اتلک نے۔ ناں کہ کیسے بابت اے وتی حیلانی
کھٹک اے۔ تو بس ہما جستانی پسو ہدے کہ ترا کنگ بنت۔ " قاضی اے رے موں ہکل
دات۔

وہدے چہ آئی اے میار یک اے گوں سیادی اے بابت اے جست کنگ بیت گڈا
رے موں اے کھٹک اے موہ رس ات کہ کھٹکین اصل اے آئی اے (رے موں) اے دشمن
ات۔ پرچے کہ آئی اے کھٹکین اے گہار جنگ ات اے آئی اے گشت کہ منی اودا بتیک جہنا
یک قدرتی گپ یے ات اے کھٹکین اے گوں میار یک اے چچ وڑیں زہر اے کشت نیست
ات۔

سرکاری وکیل اے وڑے دوچ کت۔

" اے ہم بس یک قدرتی گپ ات۔ اے کیسے قدرت اے مزیں
دستے مان انت۔ اے ہم قدرتی گپ یے ات کہ ہما وہدے رے موں اے وتی یار جت،
گڈا اے مردے آندھٹک ات۔ ؟ اے ہم یک قدرتی گپ یے ات کہ
وہتر (تھان) اے میار یک اے رے موں اے ڈبہ زرت اے ہما اے نیم گاہیان دات۔ ؟"
گڈا سرا وکیل اے رے موں اے را آئی اے کار اے بابت اے جست کت۔ گڈا آئی اے
گشت کہ آیک امباری اے واجہ انت۔

" اے گواجن چہ کسے چیرہ انت کہ شاہد جینیانی نا جائیں کمائی اے سرا
گزران کنت اے میار یک اے سکیں دوستی اے شریدار انت۔ اصل اے رے روئی اے پڑورے

جھٹکی اے گوں عشق بندات کنگ اے یک مسکرائیں تاہرے چار اتک۔ من ہمچو
عرض کنگ لوٹاں۔ "

وہدے آفت۔ گڈا اوتا ک اے چٹ بے تواری ات۔ انا گہ ماری
گریوگ اے لگ ات۔

" اے دروگاں۔ اے وڑیں چچ کار نہ پتک۔ منی بیان اے رارو دیں رنگ
دیک بتیک اے انت۔ من آئی اے شری اے سرا زاناں اے آئی اے چچ خطا نہ کنگ۔ " دگہ
دگہ۔ مزن قاضی اے اشارہ اے سرا آمید گس اے یک کار داری اے ماری ڈن اے برت۔ کیسے
گوشدار گ برجاہ ات۔

دوی گواہ ماسوں اے گپ کس اے گوش نداشت انت۔ آئی اے وتی بیان اے گوں
آمید گس اے گشت کہ اے شریں ورنائی اے سکیں شریں بچک ات۔ کس اے سالمانوہ
بیان اے نیم گاہ گلوں نداشت۔ آئی اے گشت کہ من گوں آئی اے کچک اے باز مہر دانی اے پیش
اتلکاں۔ وہدے مات اے بارواچہ آئی اے جست کنگ بیت۔ گڈا آئی اے گشت کہ اے
دوئیں چٹ یک اے دوی اے جتاں تب اے واہند انت۔ ہمیشہ مات اے راکماش
کس اے روان دیک الی ات۔ " شمارا زانگ لوٹیت۔ " " شمارا سر پد بتیکی انت۔
" بے اے گپ اے کس سر پد نہ بیت۔ آئی اے راہم ندگ اے حکم دیک بیت۔ رے
موں گڈی شاہد ات۔ آئی اے دست اے سرا من اے سلام دات۔ اے وتی بیان بندات
کت۔ " میار یک اے دل سک ساپ انت۔ "

یک سکیں ہدیہ داستان اتھاے قصہء را گیشتر دشتی کنوکس چیز ردکار و زوراکیں
 وچہ گراں مہذبئی وچٹیں کارست انت۔ "سرکاری وکیل و گول جرگہ و گشت۔
 رے مول و رنگ جت و منی وکیل ہم برا نرگپت بلے سرکاری وکیل و را
 وئی حیلانی پیش کنگ نے اجازت دمیگ بوت۔
 "من کساس اسر کنگ۔" آئی و گشت و رے مول و نیمکا دگوش
 بوت۔

"میار یگ تئی سکت ات۔؟"

"بالکل ماسکیں شریں سکت اتیں۔"

سرکاری وکیل وچہ جست چہ من و ہم کت۔ من رے مول نیمکا ہم سک
 دانت۔ بلے آئی و سر جہل کت۔ گڈا من پوہ و سر سرینت۔

"ردکار وچہنا وئی مات وکل کنگ نے دوی روچ و بے لجن کار نہ
 کت۔ آئی و کہگ و دلارانی گول ماہوار بیت و یک کپٹگیں ہیری و کرگ نے
 ہاترا یک مردے ہم گول بے وردی و کشت۔ جرگہ و گراں مہزہیں
 واجہاں۔ میاریگ و کارست و عکس ہمیش انت شئے دیم و انت۔"

سرکاری وکیل انگت نہ ٹھنگ ات کہ منی وکیل و سک اثنائی و وئی دست
 ہمنچک وچست کت کہ آئی و گاؤن و استیک بن و کپت و پشک و کوپک ظاہر
 بیت۔

"منی منوکل و سرامات و کپن و کسارت کنگ نے کیس بتیک و انت یا
 کسے کنگ و بہتام۔؟"
 لہتے مردم چیر و کائی و کندگ و لگ انت۔ بے وہد و سرکاری وکیل وئی
 گاؤن و داران پادانک۔

"من وئی سکت و گپ جوڑینگ و سراجیراناں کہ اے دونیں چیزانی
 وٹ ماناں وئی سیادی و سر پد بیت نہ کنت۔ اے دونیں کار تبر انشتی حساب و کیکیں
 زمزمل و ہمگر نچ انت۔۔۔ بن اصل و من اے گیشینگ لوٹاں کہ میاریگ و،
 وئی مات وکل کنگ و وہد و کردار وچہ اے پد بیت کہ چہ و توکاں آہا وہد و ہم
 ردکار و ات۔"

شہ اے لہزاں جرگہ و اے دگہ مردم سک ملہ بیت انت۔ منی وکیل و
 گول بے وی و بس کوپک سرینت انت و پیشانیک و ہید سپا کنت۔ پد ریں
 گپے ات۔ آکڑتی و کپتک ات۔ بے وہد و من و سامیت کہ جاور منی حق و نہ انت۔

پدا آمید کس و جرگہ و ہلاس کنگ نے جار جہنگ بیت۔ من سپا بیگانی
 گاڑی و نیمکا روگ و اتاں۔ گڈا بند بتیک و پیر کوٹگیں کرماگ و موسم و وٹیں
 بیگانی ترانک و کپتاں۔ گاڑی و جزائیں سیاہیں بان و منی دلد وٹیں ندارگ منی
 چمانی دیم و گردگ و لگ انت۔ روتاں کپتاں کپکانی دمبرنگ و گوات و
 دروکیں توار، باغ و مرقانی گڈی زیر، سینڈ وچ ہیا کونکانی جاک و سلوات، شہر و

ڈل پاویں بہراں تروکیں بس غڑامانی کلونگ غڑکلائنگ۔ تیاب دپء جزائیں
جہاریء نزکیں کلکچک اچوگندگء اتک انت کشئے یک کورے زانگیں
راہانی سرادزموش کنان انت۔

مدتے بیت۔ من اے شہرء زندگیء تاهیر غوشیں بیگاہ گوازیٹنگ۔ منء
دپسک سک وش پیٹنگ غوش آراہیں دابء ودار اے بیگاہانء گیشتر و شتر کنگ
ات۔ ہے وڑیں بیگاہ۔ بلے نوں من جیلء سیاہ غجہاریں بانء نیمکاروان اتانء
ترسناکیں داب منی ودارء اتنت۔ گرناگء بیگاہء غبارء، دل سپا غوشیں دابء
ودارء گوازیٹنگیں راہ، چھوشتانیء بندی جاہء راہاں بدل بوت انت۔

{☆☆☆}

آمیدکسء کٹنگء جہا تری۔ وتی بابتء مردمانی حیالاں گوشدارگ
وش انت۔ ماں آہاں منی رویء گیش منی ذاتء بارواگپ جہران پیٹنگ ات۔
پیٹگیں کارء حسابء دوکیں گشتا کانی جہامز نہیں تپاوت نیست ات۔ منی
وکیلء آسمانء نیمکا دست چست کت انت۔ اے گپ من ات کہ
خطاوار میاریگ انت۔ بلے روی انچومزن انت کہ سرکاری وکیلء خیال
انت۔ سرکاری وکیلء ہم انجیں نشانی دات غمنء خطاوار نامینت۔ بلے آجاورانی
منگء جائزی نہ بیت۔ چہا آہاں رویء ارزش کم بہ بیت۔

یک حسابیء جیڑہ (کیس) اے جاہء سکیں کشاں چلیء کپٹنگ ات۔
اے گپ منء وش الما پیٹنگ انت۔ بلے گیشتر و ہداں منی ہم دلء اتنگ ات کہ
چیزے بگشاں۔ بلے وکیلء منء منکن کنگ ات۔ ”تو گپ جنگء وتی جیڑہء
گنکاں بوتک نہ کنئے۔“ انچوسما پیٹنگء ات، گشئے منء چہاے چست غایرء پ
زور در کنگئے پندلے سازگ بٹنگء انت۔ منی نصیبء سوڑغ بٹنگی ات، غ
منء چچ کٹنگء اجازت نہ ات۔

بازو ہدء و تء دارگء واسہ منء سک زور جنگ کپت۔ دلء اتنگ
ات کہ آہاں بگشاں۔

"بلے اے درست پوچھیں گپ انت۔ اے آمید گس ء ردی ء جیڑہ کئی سرا
ہنیگ ء انت۔ اے یک مزنیں ردی ات۔ من ء گوں آمید گس ء چیزے کشگی انت۔"
بلے پدا حیاں کت کہ من آمید گس ء چے کشگ لوٹاں۔ پدا ہم اے
گواچنی انت کہ وتی باروا ہم اے گپانی مجک ء کشگ ء گوشدارگ ء تام زیت
روت۔ سرکاری وکیل انگہ وتی گپانی میان ء رستگ ات کہ من ہزار ہنیگ ء
لگ اتاں۔ بس حاصل حاصل گپ، چندے اشارہ ء مزنیں بہتاماں دلگوشی
کرزاتگ ات۔ بلے سست ء سید۔

آے منہنگ ء جہد ء کنگ ء ات کہ من ردی کزدن کنگ ات۔ من ء
یاد انت کہ یک جابی ء آئی ء کشگ ات۔ "آمید گس ء واجہیں جہگیراں۔ من
اے گپ ء سرچی ء منانیت کناں۔ درستاں پیسر ردکار ء دیما انگلیں کار انت۔ کہ
چور وچ ء رزن ء پدرا انت، دوی عکس ء چہاریں نیمگ انت، ردکاریں دماغ ء تب
زاشتی پرینچ۔"

درستاں پیسر آئی ء دراہیں گپانی سرا تک ء چچن دیما آؤرتنت۔ منی مات ء
ہیرانی ء بگرداں کہ کشتن ء اسرار ء ماں اے گپاں منی سنگدلی، مات ء عمر ء بابت ء منی
نزا عکساری، اوڈناگ ء واسہ روگ، ماری ء گوں گندہ ء فرنا ندیل ء تاخر ء را
حاصل وتی گپ ء تران ء جہاڑ آؤرت۔ آئی ء ردکار ء یار ء نشانی دانتنت۔ گڈا اول ء
من سر پد نہ بوتان۔ پرچے کہ پہ من ء بس آماری ات۔ پدا آئی ء رے مول ء قصہ

بندات کت۔ آئی ء کشا تک ء چچک ء پدرا ات۔ کہ آئی ء گپانی جوڑشت گوں
جوانی ء کنگ ات۔ آئی ء ہر گپ پہ روڈ بند پہ دلیل ات۔ رے مول ء یار ء را
گلا یک ء آئی ء لوگ ء آرگ ء ہاترا چہ من نمدی نشتہ کنا نینت۔ یک بنائیں
مردی ء گوں آجین ء ہر کارے کت من اے پندل ء شریدار اتاں۔ تیاب دپ ء
منی کشگ ء پدا جتک ہیٹ۔ ماں آئی ء رے مول پیگ ہیٹ۔ من چہ آئی ء دتاس
لوٹ ات۔ کار مرز کنگ ء ہاترا پدا تیاب دپ ء شتاں ء عرب ء راوتی نشانگ
جوڑ کت۔ یک تیرے جہنگ ء پدودار کت۔ "وتی کار ء را آسره سر کنگ ء
ہاترا "چاروگہ تیر لا چاریں جان ء جہا کل کت۔

"منی عرض ایش انت۔ من دراہیں گپ شے دیم ء آؤریگ انت کہ آچہ
کوش ء پیش ء رند تر ء ہیٹگ انت۔ آہانی گوں کوش ء سکیں مزنیں سیادی
ہست۔ میاریگ ء اے کوش پہ زانت کنگ۔ من اے نکتو ء سرا سک زور دیاں ء
کشاں کہ اے کوش وہدی رنج یا جز بگ ء سبب ء کنگ نہ ہیٹگ۔ جرگہ ء گراں
مہذبیں واجہاں۔ شما اے گپ ء سرا فکر بکن ات کہ میاریگ یک داندہ ء
زانتکاریں مردم ات، آئی ء گپ ء رپ ء وڈگش انت، کہ ایک اگلا مندیں مردم
ات ء لہزانی کار مرز کنگ ء شری ء سر پدا انت۔ پمیشکہ من یک رندے پدا کشاں
اے وڈا کمان کنگ چٹ نہ ہیٹگیں گپ ات کہ میاریگ ء را ردی کنگ ء وہدہ
اے زانتگ کہ آچے کنگ ء انت۔"

” واجہاں۔ اے امید گسے باند اپتہ کشک کے جیڑہ بندات بتیگی
انت۔ من اے روی ووقی حیا لاں ہم آؤرت نہ کناں۔ من اے پکائی اے امیت انت کہ
ایہ ایگر آگر اے انصاف کنگ بیت۔ بلے، منی نیگا دست شہار دات غرگشت۔

آئی، جرگہ، گوں گشت کہ آئی، منی زرد (ضمیر) بارو اسک خیال
کتک، آترا چٹ بے معنا مار انگ ات۔ ”چٹ ہو رک..... جرگہ، واجہیں“

”اے مرد و سنگ دلی و گندگ و گوں ہما زہر کہ جوش جن انت۔ آئی و دیم و پت و کشتن و جرم و گواچن ہم کور دیم بیت۔“

”انچو کہ دتی پت و راکشوک و اے چا گرد و جہا جا کہ نیست۔ ہے وڑا اے مرد و واسطہ ہم نیست کہ آوتی مات و مرگ و ”اخلاقی مجرم“ انت۔ چہ اے دوئیں طزماں، کینک و اوشتا نگیں مردگا مے پیش کینز اتک۔ دوی لبزاں اے مرد و دوی ردی و راہ فچک کنگ۔ اے راست ات۔ واجہاں۔ من پہ سنگ گشت کناں۔“ آئی و دتی توار برز ترک گشت۔ ”کہ اگاں من چو پگشاں کہ زی پیتگیں کار و غنی سبب ہے مردانت، گڈا اے گپ دروگے نہ بیت۔“

سرکاری وکیل و دیم و ہیدانی ساپ کنگ نے واسطہ جل ات۔ پدا آئی و گشت کہ اے سکیں بے تاہیر کنوکیں ڈبہ ات۔ بے آئید بہہ و بکڑ و اے ڈبہ و اسر و سرکنت۔

”من پدا گشاں کہ اے مرد و واسطہ اے چا گرد و جا کہ نیست کہ آبکی رہ بندانی کم شرفی و کنت و پشومان نہ بیت و چش کہ سنگ دل ات۔ ہمیشہ رحم و ذربندی کنگ و ہم اجازت نیست انت یے۔ من گوں شاد و زبندی کناں کہ آئی و ہما مستر و چہ مستریں سزا بدے ات کہ آئی و امید گس اجازت دنت۔ من دتی وکیل نی و دوراں باز رند و مرگ و سزا و زبندی کنگ۔ بے بے تاہیر کنوکیں ڈبہ و پورا کنگ و مرچی و کم بے تاہیر، من چہر نہ پیتگاں۔ ردی و ارزش و کم کنگ و آئید

کوش و سوڑغ و لوٹ کنگ و من دتی دل و گشتن و منک و نہاں و نئے دتی کار و سرجم کنگایاں۔ بس یک ردکاری نی و بلاپ و کہ ماں آئی و بنیادی مارشانی یک برانزے ہم پشت نہ کپنگ۔ قدرتی و پھانصاف دتی و پد رانی کنگایاں۔“

سرکاری وکیل و نندگ و رند داں دیراں آمید گس و اوتاک و بے توری و مانثانت۔ دتی بابت و چشیں گپانی در چننگ و پد من سنگ و سیاہ پیتاں۔ گیش بیوکیں گرم منی سراچٹ سوار پینگ ات۔ مزن قاضی و من و دتی حیا لانی پیش کنگ نے موہ دات۔ من اوشتا تاں و چو کہ گپ جنگ منی دل و ات۔ ہمیشہ ہما دلی گپ منی دل و اتک من گشت۔ ”منی نیت عرب و راکشک ذات۔“

مزن قاضی و من و باور کنا نینت کہ آمید گس اے گپ و سرا کلر کنت۔ بے چہ آئی و پیش کہ منی وکیل گپ بہ جنت۔ مزن قاضی و چہ من و روی و سببانی بار و اجست کت۔ پرچے کہ ”جواب و دعویٰ“ و گپ منی عقل و نیا تلگ ات۔

من پد کنگ نے جہد کت کہ درستاں مستریں سبب روج و گرمی ات بے من سک اشتاپ گپ جنگ و اتاں۔ انچو کہ لبز ہم شری و سرا گیشگ و نہ اتنت۔ من و سمات کہ اے جواز سک نزدیں جوازے ات و راست ایش انت کہ مردم چہر دکائی کنگ و اتنت۔

منی وکیل و بے وی و کوپک سرینت انت۔ آئی و را آمید گس و دیرا گپ جنگ و کشک بیت گڈا آئی و وہد و کی و سبب و جرگہ متل دارگ نے

گشت کہ منگ بیت۔

دوی روج پدا تک۔ گڈا بجلی ء گواتو ترگ ء انت۔ جرگہ ء کاردار پدا ہم
ثوقیں رنگانی گواتو کارمرز کنگ ء انت۔ منی وکیل ء یک دراجیں گشتا کے بکج
کت۔ یک جا ہے من جہد کت اش کت آکشتگ ء ات۔ ”اے راست ات
من مردے کشتگ۔“ ہے وڑا آردکار ء جاہ ء من کارمرز کنان بیت۔ من سک
حیران بیتاں۔ چہیں کپ ء جہل بیتاں۔ سپاہیگ جست کت۔ آئی ء من ء مکمل
دات۔ بلے یک ساہتے رند آئی ء نرم نرم ء گشت۔ آمید گس ء کاروڑ ہمیش انت
”کس منی ذات ء منگ ء ذات ء کشتے من ء پہ زور چہ جیڑہ ء یک کردارگ ء
انت۔ منی جاگہ ء وکیل ء کپتگ ات۔ من چہ اے اوتاگ ء چہ آئی ء ہزار کنوکیں
جرگہ ء باز دور شک اتاں۔

منی وکیل حوٹ ء حد ء بے اثرات۔ آئی ء ہم برا نزرگ ء بابت ء وئی
حیالانی مکمل یے پد کنگ ء پد منی زرد (ضمیر) ء تک ء گچن بکج کت۔ بلے
سرکاری وکیل ء دیم ء آئی ء عزانت ء سنج سک باز کترات۔

”من ہم اے مرد ء روج ء بابت ء شری ء سرافکر کنگ۔ اے ورناسک
باز شریانی واہندان۔ اے یک ایمانداریں کاردارے ات کہ چہ وئی کاراں وئی
واجہ مدام وں کنگ۔ اے ہر کس ء را دوست بیوکیں مردم ات کہ دہما بنیادی
دردواری ء خیال ادا شک۔ یک ادب داریں چک ات کہ آئی ء وئی مات ء

ہرچ ء روج داں ہما وہدہ سگ انت۔ دانکہ آئی ء وس ء ات۔ کماش گس ء روان
دیمگ ء سوڑخ ہم ہمیشہ کت۔ آئی ء ہما آسراتی رست بکن انت کہ آلوگ ء
رست نہ کن انت۔ کماش گس ء بابت ء وئی واجہیں دوست ء خیال و فکر اش
کنت۔ من حیران بیتاں۔ اکاں اے وڑیں جاگہانی شری ء را پکا کنگ ء گپ
انت گڈا ہمنچہ بس نہ انت کہ سرکار ء یک بہرے مالی مکمل ء گوں آہانی دلبڈی ء
کنگ ء انت۔“

آئی ء مات ء جنازہ ء بابت ء گپ نہ جت منی خیال ء اے یک
مرتب فراموشی ات۔ دراجیں گشتا تک منی روج ء بابت ء ساعتاں ء روجاں
دراجیں گپ ء حیران اش کت۔ منی ہوش چہ زانگ ء رپت۔ کشتے ہر چیز حاکی رنگیں
غباری ء ہوار بیان ات۔

ادا یک گپے کیشواری کرزیت۔ منی وکیل تک ء گچن کنان ات کہ
دگ ء سرا آتس کریم ہما کنوکی ء توار وکیل ء آواز ء کارکنان منی گوشاں کپت ء
کوہنیں یاداں من ء امبازاں زرت۔ ہما زندگی ء یاد کہ گوں آئی ء منی سیادی بلاس
پیتگ۔ منی کساں کسانیں وشی گوں ہما زندگی ء بندوک انت۔ گرماگ ء موسم ء
گر میں دہبو، منی دلدوتیں دتک، بیگاہ ء آسمان ء ندرارگ، ماری ء پوشاک ء آئی ء
دکھیں کندگ۔ آمید گس ء بے بنیں چست ء ایر منی گٹ ء گرگ ء ات۔ منی دل
حراب بیت۔ اے وہدہ بس یک واسگے ات۔ اے چست ء ایر زیتاں آسربہ

بیت غمن اوتا کہ بہ رواں، بوپساں غواب بہ کہاں۔

منی وکیل و گڈسری دز بندی (ایہیل) چہلین توار منی گوشاں کپت۔

”جرگہ و واجہیں کارداراں۔ یک سر پد محنت کنوکیں ورنائی و راک یک

دماں پی و روی و عوض و، و ہدے آئی و دت و داشت نہ کت۔ شامرگ و ڈیساں

دات نہ کن رات۔ درائیں زندگی و پشومانی اے سزا و واستہ دت بس نہ انت؟ من

شمئے سوڑغ و وداریاں غمن و سرجی و سٹک انت کہ شامہ سوڑغ و و ہدے اے گپ و

دیم و کن رات۔ کشک۔ بلے ابید نیت و کشک۔“

جرگہ اسر بوت۔ وکیل نشت۔ انچو سہا بوت۔ آئی و سک دمبرنگ ات۔ لہتے

سنگتاں اتک آئی و رامبارکی دات کہ ”توسک شریں“ جواب دعوئی ”ئے پیش

کنگ۔“ منی بیان اش ہم لوٹ ات۔ ”سک۔ شر۔ چے خیال انت؟“ من

تپاک کت۔ بلے ابید و ابگی و۔ من انچو دمبرنگ ات کہ سوڑغ کنگ مشکل

ات۔ روج ایر روان ات۔ گرم و زور ہم کیاں ات۔ چہ دمک و لہتے پدرانہ بیوکیں

توار آیک و ات۔ بیگاہ بیتیگی ات۔ ماتشک و ودار و اتیں غ ہما چیز و کہ ودار و

اتیں۔ آئی و سیا دی ابید چہ من و دگہ کس و گوں نہ ات۔ من آمید گس و اوتا کہ و اینکو

آنکو چار ات۔ چٹ اولی روج و وڑا۔ حاکی رنگ و سوٹ و الہیں تاکار و مشین

دروشمیں جنین و گوں منی چم چار بیت انت غمن و یاد اتک کہ گپ و پانی میان و

ناری و نیرکا دگلوش دات۔ من آئی و فراموش نہ اتاں۔ بس وئی حیا لانی تھا کار

اتاں۔ اسلیست غرے مول و میان و تشک ات۔ آئی و من و اشارہ کت۔ کشئے

کشک و ات کہ ”شرانت کہ تر یاد اتک“ آہچکند گ و ات۔ بلے فکرانی تھا کار

ات۔ منی دل نواں سنگے پینگ ات۔ من آئی و پچکند گانی پوہم دات نہ کت۔

قاضی وئی جا کہانی سرا اتک اتنت۔ یکی و لہتے جست و دت و جرگہ و

کوشد اشتد۔ جاہے جاہے یک یک لبزے و من سر پد نہ بوتان۔ پہ زانت

کشک..... برا نر گرگ..... فکی نیں جاوہ..... ”جرگہ و چہلگیر ڈن و در

احکمت۔ من و راہم ہما کسانیں اوتا کہ برت کہ اودا من و ودار کنگی ات۔

منی وکیل منی چارگ و اتک۔ آسکیں پیتارے ات۔ آئی و چہ پیش و گیش

دت و بھیسوی و مہروانی پیش داشت غو آئی و گشت کہ چندے سال بندگی یا گیش و

چہ گیش ”دریائے شور و“ ہما دیم روگ و سزار سیت۔ من چہ آئی و پرس ات کہ سزا و

راہلاس کنگ نے چہ راہ و درانت۔ آئی و گشت کہ اے وڑا بیت نہ کنت۔ آئی و

کانو و وچ نقطو و سرا گپ و تران نہ کت۔ آئی و ترس ات، چوہ بیت کہ جرگہ آئی و

دشمن بہ بیت غو یک کسانیں روی یے جیڑ و رنگ و درو شم و بدل کت کنت۔ من

آئی و مطلب و سر پد بیتاں۔ پہ قرار فکر کنگ و رند گوں آئی و تپاک کت۔ اگاں

ناں گڈا جیڑ و و روغ آہہ اسر و نہ رسیت۔ پدا ہم دز بندی (ایہیل) بیت کنت۔ بلے

من و سٹک انت کہ سوڑغ مئے حق و بیت۔“

مارا داں دیراں ودار کنگ کپت۔ کساس ساعے نیم و گیش، یک ٹلوی و

کترہ لیاء پیسر بندی جاہء پادری سیی رندہ گوں من دپ کپکء
اتک۔ من پدانہ من ات۔ گوں من آئیء چیزے گپ کنگی انت۔ منی دل رچ
کشکء غم گوشدارگء جاڑی نہ انت بلے پداہم آئیء رو آنہ کٹ انت۔ نوں
جہنا بس یک چیز ہے منی سرا سوار انت۔ گٹو کنگ نے دارہء رکگء راہ کجام
انت؟۔ چاے جہالء در آئیگء یک راہے دابیت کنت۔

منء دومی اوتا کء روان دیگ بوٹک۔ من ماں آئیء فچکء وہت
آسمانء چار ات کناں۔ پچا رگء دگہ چیز نیست ہم۔ روج شپء بدل
ہت۔ من آسمانء بدل بیوکیں رنگاں چاراں۔ دتی دستء سرء چیزہ ایر
کناں، آسمانء روک روکء چاراں غودار کناں۔

اے چیزہء در آئیگء گپ یک پتیمء منی سرا سوار انت۔ من مدام ہے
حیال کنکایاں کہ انجیں سزار سنگیں بند یک ہم ہت کہ گڈی ساہتاں چہ گٹوہ دارہء
کپکء پیش سپاہیگانی انگیر پروٹنگ غم آمیدہ سگدلیں مشینء چہ رکھ اتک
انت۔ مدام وتء ملامت کت کہ پاہوہ قصہ گوں دگوش پرچانہ وٹنگ انت۔ ہر
مردمء گوں اے گپاں سیادی دارگ لوٹیت۔ کئے زانت کجام دہء چہ بیت
۔ دومی مردمانی وڈامن ہم روتا کاں میاریگانء گٹوہ دارہء سرا درجنگء احوال وٹنگ

توار کت۔ منی وکیلء اے گشت دتی راہء شت۔ ”جرگہء کار مستر دتی پساواں
کشیت غم پدا ترا سوڑ غم کشک بیت۔“

دروازگء چچ غم بند بٹیکء غم مردمانی چہ پدا لکانی ایر کپک نے توار
آئیگء ات۔ حدابزانت اے توار چہ کجا آئیگء اتنت۔ پدا آمید گسء اوتا کء
ڈنگ ڈنگء توار اتک انت۔

گڈ سرا ٹلوہ توار کت۔ گڈامن گینسکء پترتاں۔ اوتا کء بے
تواریء منء انگیراں زرت۔ انا گہ منی چم پورنائیں تاکارء کپت انت کہ انوں منی
نیمکا چارگء نہ ات۔ من اجبیں جاورے اتناں۔ من آئیگانہ چارات کہ اودا
ماری ٹشک ات۔ بن اصلء منی گورا انچو وہ نیست ات۔ پرچے کہ مزن قاضیء
فراسیسی مردمانی ہمگر نمیء یک بے سرء پاویں سوڑ غم وانگ بنگج کت کہ
منء دارہء سرا درجنگ بیت۔

آمید گسء ٹشکیں مردمانی دیم آبانی درواریء جزبگانی عکسء پیش
دارگء اتنت۔ سپاہیک ہم پچہر پیش آئیگء اتنت۔ وکیلء منی دستء سرا
دست ایر کت۔ تسلا دات۔ من حیال کنگ چٹ بند کنگ ات۔ قاضیء چہ من
پرس ات کہ منء چیزے کشکی انت؟۔ یک سہتیء واستہ من حیال کت۔ پدا اتناںء
پسودات غم سپاہیگان منء آمید گسء ڈن کش ات۔

انت۔ بلے لہتے کتاب از می راہم رہند ایں گوں ہم نبشتہ کنگ پتنگ انت۔ من
 ہمیشانی وانگ دل اندانگ۔ ماں آہاں من ء شچک ء قصہ ہم رنگ ات۔ ماں
 آہاں یک نہ یک انجیں گے الما پتنگ ات کہ اودا آمید ء چہرہ ترک اوشانگ
 ات۔ بس یک رندے تری۔ بخت یا قدرت ء اسرار ء المی نیں پر تر ء یک
 توسیپ ء قائلیں کارے آسر ء رس انک ات۔ بس یک رندے۔۔۔۔۔ منی خیال
 انت کہ یک مثالی ء گوں منی تسلی بیت۔ اے دگہ کار منی جزبکاں کنگ
 ات۔ روتا کاں نبشتہ انت کہ مردم چا گرد ء زیر منت انت غ آہانی خیال ء اے وام ء
 ڈنگ ء ٹیک ادا کن انت۔ بلے اے وڑیں گپ خیال ء ملمہ نہ کن انت۔ وشیں
 گپ ایش ات کہ آجوتی ء واستہ پہ گنوی جہد غ جفا کنگ ء خون ہوشا میں دود ء را
 ہلاس کنگ ء راہم درے ودی بہ بیت۔ دانکہ یک سہی ء واستہ تری۔ جوا ء لہسی ء
 گڈی داؤ ء وڑا۔ یک امیدے ودی وا بہ بیت۔ اے پدرا انت کہ اے امیت ء
 آسر ہم ہے بیت کہ کسی ء دگ ء کش بی ء بہ جنت چکل بدنت۔ یا سرین ء
 تیرے بہ جنت۔ اے کل وتی جاہ ء برحق انت۔ بلے پہ من ء اے نعمت ہم کن
 ات۔ من واگش ء مشک دانی ء کپتنگ اتاں کہ چہ آئی ء در آیک پہک نہ پتنگیں
 گپے ات۔

من سک جہد کت بلے اے تر سنا کیں راستی ایر برت نہ کت۔ ودے
 من آئی ء بابت ء فکر جت۔ گڈا انجو گندگ ء انک کہ اے سوڑ غ ء بنیاد ء ات ماں

آئی ء غ ہما ودے بگرداں ہنی دیکتہ پتنگیں کارانی بدل نہ بیو کیں درج ء وڑیں
 برابر ی نیست۔ اے گواچن کہ سوڑ غ منج منج ء اتاں ہشت منج ء اش کنا پتنگ
 بیت۔ اے گواچن کہ سوڑ غ ہما مردماں کت کہ آہاں دو میانی وڑا جاگ ء چہر بدل
 کنگ کپیت غ اے گواچن کہ اے سوڑ غ را ”فراسیسی مخلوق“ ء وڑیں چہر میں
 ہستی نیمکا بندگ بیت۔ (بل کہ آئی ء را چینی مہلوک ء جرمن مہلوک ء نیمکا ہم
 بندوک کنگ پتنگ ات۔)۔۔۔۔۔ اے در امیں راستی عدالت ء سوڑ غ را آئی ء
 باوست ء چہ دز محروم کن انت۔ بلے اے گپ ء ہم مٹاں۔ ہما ودے اے سوڑ غ
 کشک بیت۔ چہ ہما ودے آئی ء اثر انجو گواچنی غ نکمین انتت۔ ہمنچہ اے دیوال کہ
 من آئی ء تکہ دانگ لشتگاں۔

ودے اے وڑیں خیال دل ء انک انت۔ گڈا پت ء بابت ء مات ء
 آوڑنگیں قصے یاد انک۔ من وتی پت چہر ند پتنگ۔ آئی ء باروا بیت کنت ہما
 گپاں زاناں کہ آماں ء گوں من ء کشک انت۔ یک رندے منی پت یک
 قاتلی ء را پا ہو پتنگ ء چارگ ء شت۔ اول ء بس اے خیال ء گوں آئی ء دل کٹاڑ
 بیت۔ پدا داں لوگ ء سر پتنگ ء آئی ء شانت۔ گڈا من ء پت ء اے کار ء سک بد
 انک۔ بلے نوں من ء ساہتنگ ء ات کہ اے چٹ ابرمی گپ ات۔ آخر من داں
 روچ ء مرچی اے گپ پر چا نہ من انک۔ پاہوہ چہ گیش دگہ چچ چہر انجو باوست
 نداریت۔

اگاں مردم یک حاصلیں وڑیء بچاریت۔ گڈا ہے یکیں چیز انت کہ کسیء
گوں آئیء گواچنی دلاں زاری چیز ات کنت۔ من ہما و ہدء وئی دلء ہے موڑ غ کت
کہ اگاں من چہ بندی جاہء یلہ پیتاں۔ گڈا پا ہوءء در ملکینانی چارگء المارواں۔ اے
منی نادانی ات کہ اے رہندء خیال ہم کنگء اتاں۔ بلے انجو کہ من وتء آجو خیال
کت ء خیال کت کہ سپاہیکانی دور دانی پشتء ادشاکاں گڈا بس یک انجیں
حماشائی بٹیک ء خیالء کہ آتماشہء رند لوگ ء روت شانگ بندت کنت۔ منی جہا
رستریں غ بے پاسد گئیں وئیء یک زرے چول جنان بیت۔ وئی خیالء را انجو بالء
اجازت دیگ پوائیں کارے ات۔ یکیں ساہت ء رند من چہ سارقیء درینگ ء
لگ اتاں۔ کبل پردات۔ بلے دناتانی کنگ کنگ بند نہ بیت۔

پدا پدرانہ کہ انسان ہر و ہدء اکلامندیء گپ کت نہ کنت۔ یک دگہ
انجیں بے کاریں حیا لے منی دلء اتک۔ نوکیں آمید جوڑ کنگ لوٹیت۔ سزا بدل
کنگ بہ بنت۔ منی خیالء میاریگ ء را یک دگہ موہے دیگ بہ بیت۔ ہزارء
جہا تری یکے۔ یک درمانے یا دوایانی ہوا ریں چیزے جوڑ کنگ بہ بیت کہ
نادراہء را (من میاریگ ء را نادراہے سر پداں۔) پہ کنگ ء دیگ بہ
بیت۔ انجیں یک ء یکیں درمانے کہ آئیء کار مرز کنگ ء نہہ سدء نو دئم نہہ نادراہ بہ
مریت۔ البتہ اے الی ات کہ نادراہء را چہ پیسرا سر جیں گپ کنگ بہ
بنت۔ سک دیراں فکر ء خیالء رند من اے آسرا رس اتاں کہ گنو ء دار ء جہا

مستریں حرا بی ہمیش ات کہ نادراہء مرگ الی ات۔ اگاں دارانا گہء سرا اے کار ء
کت نہ کنت۔ گڈا در اہیں لئیپ چہ نئے پدا بندت بیت۔ اے گپ ء مطلب
ہمیش بیت کہ مردمء را اے امیت کنگ لوٹیت۔ جلاو ء سامان شرع برابر بہ
بنت۔ منی خیالء اے دودء جہا ہے حرا بی انت ء پداریں گپ ات اے خیال
راست انت۔ اے کار وڑء جوانیء بابت ء کس ایر جت نہ کنت۔ انجو کہ سزار سنگیں
مردمء گوں لکھیء (تری پہ نام) اے کار ء بہر زیرگ کہیت۔ پہ آئیء اے شر تر
انت کہ در اہیں کار شریء بہ بنت۔

میاریان ء گنو کنگ ءے بابت ء منی خیال ردا انت۔ منی خیال ات کہ سزا
رنگیں مردم چندے پدا کاں سر کپان، برزگنیء سرا روگ کہیت۔ نواں ہے واستہ
کہ ۸۹ء آشوبء بابت ء اسکولء کتاباں ونگ ات۔ ہے تہر ء عکس دیتگ ات۔
یک روتا کیء ہم یک نامداریں میاریگیء بابت ء ہے وڑیں عکس دیتگ ات۔

بلے گواچن چہ آئیء چٹ جتا ات۔ جلاو ء از باب زمینء سرا ایر بنت ء
چاروک چہ آہاں حج وڑا ملہ نہ بنت۔ حیراناں کہ من انگہ روتا کانی چشمیں عکسانی
سرا چہر فکر ء خیال نہ کنگ۔ آوہء دا اے از بابانی شکل ء درو شم ساپ ء سلسلہ بیتگ
انت ء آہانی سرا درفش یے جلہ کیت۔ گشتے لیبار وڑیء از باب بہ بنت۔ بیت کنت
پہیکہ کہ ہر مردم آچیزانی بابت ء مدام دروگ سازیت کہ ہما چیزانی بابت ء سر پد نہ
انت۔ پہ گنو کنگ ءے دار ء روگ و ساپ ء چکیں کار ات۔ گنو کنگ ء مشین ہما

برزئی و ایرانت کہ ہا برزی و مردم و جند اوشتا تنگ۔ آ آئی و نیمگا انجوروت چو کہ مردم
وتی بچارو کیں مردی و نیمگا روت۔ یک حاصیں وژی و چارگ بہ بیت۔ گڈاے ہم
ناامیدی و گپ یے ات۔ دراہیں جہان و را جہل و یل بدے و گڈو و دار و سرادر کپک
و خیال، آئی و خیالانی و راک دات کنت۔ بلے ہنوگیں وڑ و ہنیم و واہر چیز و سرامشین
سوارانت۔ مجرم و راسک چالاک و گوں پشومانی و مارشت و کشک بیت۔

دگہ دوگپ ہم منی سرا سوارانت۔ نہب و منی دز بندی (اپیل)۔ من
سک جہد کت کہ چشیں خیالاں وتی دل و بکشاں۔ من زمین و سرا و پتال و موت و را
وت لاچار کت کہ آسمان و نیمگا بچاراں۔ وہدے رژن و سرا آسن و رنگ آیاں
بیت۔ گڈا من و سما بیت کہ شپ ہنیکسی انت۔ وتی خیالانی و روج و دگہ نیمگ یے
دگہ راہ یی و سرا آرگ و ہا ترا من وتی دل و درہیمگ گوشداشت انت۔ من ہجر
خیال ہم نہ کنگ کہ اے درہیمگ بند ہم بیت کنت۔ منی خیالاں ہجر حاصیں زور
مان نہ بیتگ پدا ہم من ہما ساہت وتی خیالاں آرگ و جہد کت۔ وہدے من دل و
درہیمگاں اش کت نہ کتاں۔ بلے بے سیت۔ آیو کیں نہب و منی دز بندی
(اپیل) منی خیال و جہا گردش و انت۔ گڈا سرا من و منگ کہت کہ وتی خیالاں و
آہانی رنگیں کشک و چہ کیشینگ نے جہد کنگ پوچیں کارات۔

آردی سہا و مہلہ کم چہ کم یک مردی و برگ و اتک انت۔ بن اصل و
من دراہیں شپ ہے سہا و ودار و گوازی تنگ ات۔ من ووش نہ بیت کہ انا گہ

کے منی سرا بہ کبیت۔ من ہر کار و کنگ و جاڑی ہنیک لوٹاں۔ پمیشک من کدی
کدی روج و وپسک بنا کت۔ واکہ شپ و آگہ بہ باں۔ جہا میں گنبد و سرا روج و
اولی برا نر و بگنداں۔ شپ و ہے ہمنائیں بہرانت کہ آدم کابیت۔ شپ و نیم
گوست۔ ودار و گنج بیت۔ منی گوش چریش و پیش انچو شور و کسان کساکیں توار و
چہ دز مردم انت۔ پدا ہم یک حسابی و من نگ بہت یے اتاں۔ من پادانی توار
چہر نہ اش کت۔ منی مات و سنگ ات کہ بنیاد ہم منچو بہ بخت بہ بیت۔ ہر جہاری و
یک نہ یک روشتا نیں بہرے ہم بیت و وہدے صہب و روشتانی منی جہا میں بان و
روشتا کنت۔ گڈا مات و گپ من و راست سما بیت۔ بیت کنت من پادانی توار بہ
اٹکس و منی دل لکر لکر بہ بیتیں۔ کسان و چہ کسانیں کپشگی و توار و من دروازگ و
نیمگا تنگ اتاں۔ سارت و ترندی دارانی سرا گوش ایر کنت۔ کہ منی ساہ کشک و
ترد و کر کر کنوکیں توار اٹک۔ گش نے کچک یے ہنش ہنش کنگ و ات۔ پدا ہم
منی دل نہ درہیمک اتک ات۔ من بیت و چار ساعت پورنی و آرام کت کتاں۔

دراہیں روج و دز بندی (اپیل) و بابت و خیال کت۔ من چاے خیال و
سک باز نہ چست کنگ۔ من آئی و لمائی و بار و خیال کت و گیش و چہ گیش دل و
تاہیر رست۔ پیرا چو اٹکل جت کہ دز بندی (اپیل) رد کنگ بیتگ۔ آئی و
مطلب ایش ات کہ من و مرگی انت و چہ دو میاں پیر۔ ”بلے اے گپ و دراہیں
مردم زان انت کہ زندگی اے قابل نہ انت۔ کہ مردم زندگ بہ بیت۔ سر جی و

چارگ بہ بیت۔ گڈا تری کسے سی سال ء عمر ء بحریت یا تری پتاد سال ء عمر ء دوی مردم ہے وڈا زندگی ء گوازیں انت ء دنیا ء کاروبار انچو دیم ء روان کنت۔ من ہنی ہراں یا چل سال ء رند، مرگ الی انت۔ بلے اے وڈا حیاں کنگ ء من ء تسلا نہ بیت۔ انچو سال دگر زندگی بتیگ ء وشی من ء گوں وٹ ء چنگ ء ات۔ پدا ہم چہ آئی ء رگ نئے جواز پیش کنگ ات۔ اگاں اے وڈے زندگی ہلاں بہ بیتیں ء مرگ ء چاریں دیمگا انگیر کنگ ات۔ گڈا منی مارشت چے پینگ اتاں۔ وڈے گپ پے مرگ ء کنیت۔ گڈا مرگ ء وڈے پتیم باوست ندرنت۔ پمیشک من ء وٹی ذربندی (ایچل) ء رو بتیگ ء واسطہ جاڑی بتیگ لوٹیت۔

ادارس اتاں من ء مستری رس انگ ات کہ دوی رہندانی سراٹکل بہ جنان۔ گمان بکن کہ منی ذربندی (ایچل) منگ بیت۔ بلے اے حیاں ء کنگ ء گوں منی جان ء وشی ء یک موچے چست بیت ء منی چماں وشی ء ارس چول جنان بنت، بلے اے کار منی ات کہ اے اٹکل ء سراٹکلر جنگ ء الی ات کہ حیاں یک کڑی ء ہمگر خچ بہ بنت۔ دانکہ اے اٹکل گیش ء چے گیش گواچن گندگ ء بنیت۔ وڈے من اے کار ء سوئین بیتاں کم چہ کم منی دماغ یک ساہتی ء واسطہ پتاہیر بیت۔

ہے وڈے من گوں پادری ء گندگ ء یک رندے پدا اتاں کت۔ من وچنگ اتاں۔ نرم نرمیں سہر رگیں روج ء چہ پدرات شام ہتگی ات۔ اتاں کنگ ء گوں منی دل کم کم دھریک دھریک ء لگ ات۔ پدا من ہما کار ء لگ اتاں کہ من

سک دیر انت نہ کنگ۔ من ماری ء باروا حیاں کنگ ء لگ اتاں۔ آئی ء سک دیر ات کہ چچ کا گد نہ لکھ اتک۔ من ء حیاں اتک کہ نواں آئی ء یک بندگیائی ء دل دوست بتیگ ء دمبرنگ۔ بیت کنت آنا دراہ بہ بیت۔ یا نواں مرنگ۔ آخر اے وڈیں کار ہم بیت کن انت۔ من ء چوں حال رسنگ ات۔ پرچا کہ دو بالاداں چہ امید منی ء آئی ء میان ء دگر چچ وڈیں سیادی نیست ات ء نواں آدوئیں بالاد جتا پینگ اتنت۔ بیت کنت مایک دوی ء یاد بکنیں۔ اگاں آمرنگ ات۔ گڈا آئی ء یاد بے معانت۔ یک مرنگیں جتکی ء گوں من ء چے کار کپت کنت۔ اے واچکیں گپ ات۔ آخر ہنی من ہراں گڈا دراہیں مردم من ء بلے حال کن انت۔ من چو ہم گشت کت نہ کناں۔ اے حیاں ء منگ گران ات۔ کم کم ء مردم اے دراہیں گپاں ہیلد اربیت۔

من ہے حیا لانی تھا کار اتاں کہ پادری بلے برمش ء توار ء تھا پترت۔ آئی ء گندگ ء گوں من گڈا اتاں۔ آئی ء من ء تسلا دات۔ من آسرا یا دوات۔ کہ آئی ء آگ ء وڈہم اے ذات ء آئی ء آگ ء مول ء مراد ہم سک ترسناک ات۔ اے وایک دوستانی گند ء نند ات۔ آئی ء گوں ذربندی (ایچل) ء چچ وڈیں سیادی یے نیست ء من آئی ء ہابت ء چچ ہم زاناں۔ “آئی ء پودات۔ پدا منی نپادانی سرا نشت ء من ء ہم نندگ نئے گشت۔ من اتاں کت۔ اے واسطہ اتاں کہ من ء گوں آئی ء کشت یے ہست۔ آگ نرم تب ء ہو تور بیوکیں مردے گندگ ء اتک

ات۔ من آسہر حال چ وڑاوش ہنیک ء نوات۔ آئی ء دیم آنگز کت، بلے کیکیں
داب ء تشکک ات۔

”چوتونا امیددی جاوڑ ء کشک ء نہہ ء۔؟“

من آسہر پد کت کہ من ء بیم الما آئیگ ء انت۔ تا امید چ وڑا نہاں ء ترس
قدرتی گپ ات۔

”گڈا حدائی کمک ء کت کنت۔ مشکلیں و ہد ء ہر کس ہائی ء نیمکا
چاریت۔“

من پسودات کہ ہر مردے ء دل ہرجی لوٹیت ہما وڑ بکت۔ بلے من ء
کمک ء حاجت نہ انت۔ نئے کہ منی گورا انچو و ہد ہست کہ پے کار ء واہگ ودی
بکناں، ہما کار ء جند من ء چ وڑاوش نہ بیت۔ آہیزار بیت ء دستاں مشگ ء لگ
ات۔ پدا چک بیت نشت۔ دتی قبا ء کر چک کش انت ء گپ پدا ہنج کت۔
”منی دوست۔ من گول ترا اے کیاں پے اے ہا ترا کنگ ء نہاں کہ تو گنگو
کنگ ہنیک ء۔ نئے۔ نئے من اے زمین ء کمر ء سرا تشکیں ہر مردم ء را مرگ ء سزا
رستگ۔“

ادامن آئی ء گپ گڈا ات ء آئی ء را گشت کہ دوئیں گپ یک وڑ نہ انت
۔ پدا پے من ء اے گپ تسلا ء سبب ہم نہ بیت۔

آئی ء پے ہو ء سر سرینت۔ ”بیت کنت۔ پدا ہم اگاں تو ہنی مہ مرے۔ گڈا

۔ اول ء وا آئی ء دتی دست کوٹانی سرا ایر کتکت۔ گول بے توری ء
نشت۔ آئی ء چم وتی دستانی سرا سک انتت۔ آئی ء دست بارگ بلے حکم انتت۔ چو
کہ کسان کسانیں تیز ء چالاکیں جانور۔ آئی ء آہان ء سبک سبک ء لتارت ء ہے
جاوڑ ء انچو دیراں اوشتاتاں کہ من بے حال پیتاں، آہدا انت۔ انا کہ آئی ء سر
چست کت۔ منی چمانی تھا چارگ ء لگ ات۔

”تو گول من ء گند ء نند ء پر چا جاڑی نہہ ء۔“

من گول آئی ء گشت کہ من حداء ہستی ء منوک نہاں۔

”تو سک ء دل کشک ء۔؟“

”من اے جبال ء پر چا بکپاں۔ من حداء مناں اگاں اناں۔ اے
جست ء منی گورا چ وڑیں ارزش نیست۔“

آئی ء دتی دست داں زان سراں برت انت۔ دیوال ء نکودات ء نشت
منی نیمکا نہ چارات ء کشک بندات کت۔ ”باز و ہد ء چوش بیت کہ مردم گمان
کنت۔ آگول سر جمیں سک ء گپ ء انت۔ بلے بن اصل ء اے وڑا نہ انت۔“
وہدے من چ وڑاوش عدات۔ گڈا آئی ء منی نیمکا چارات ء چہ من پرس ات۔
”ترا گول من چاک انت یا ناں۔“

من پسودات کہ چو بیت کنت۔ بلے من ء ہر ہما گپ ء سرا باور انت کہ
آگپ ء جند من ء وڑ مہ بیت ء ہما سر حال ء سرا آگپ ء تران کنگ لوٹ

انت۔ من آئی و گپان و پد لکوش گوشدارگ بناکت۔

آئی و سنگ ات کہ منی دز بندی (اچیل) منگ بیت۔ بلے جست ایش
ات کہ چہ میاریگی و مارشتاں چوں رنگ بہ بیت؟ آئی و خیال ات کہ اے امید
کسانی امید مچین انت۔ اصل گپ حداء انصاف میگ انت۔ من آترا گشت
کہ ادہ امید گس و دامن و پاہو و سزا داتگ۔ آئی و گوں من و تپاک کت بلے
دیتر گشت کہ چہ گناہ و ترا نہ کیشیدنگ ناں؟ من گوں آئی و گشت کہ من گچ
وڑیں گناہ و ہجہ نیاراں۔ بس امید و ڈن کارے کنگ و میاریگاں و ہجہ کار و سزا
دیہا ناں۔ کس و را اے حق نیست کہ چہ من و، چہ اینچک و گیش و امیت
بداریت۔

آپدا پادانک اوشتاں و اے کسا کلین اوتا کہ و ہا سر و پر و چہ اشی و ابید
د کہ گچ گنجائش و در نیست ات۔ من زمین و چارگ و اتاں۔ آئی و منی نیمگا گامے
جت، پدا اوشتاں۔ گش و آئی و اینجو واک و توان نیست ات کہ منی نزدیک
بیت۔ پدا آئی و چہ شیکانی ہا آسمان و نیمگا چار ات۔
" منی چک۔ تور وے۔ چہ اشی و گیش ہم جست پرس بیت کنت.....
و پکائی و بیت۔"

" ترا اے چارگ و واسطہ کشک بہ بیت کہ....."

" کہ چے.....؟"

یک نہ یک روچے الما مرئی و پدا ہما جست و دی بیت۔ آخر ساہ کندن وے واستہ
چے کن وے؟

" ہے کہ ہنی کنگایاں۔"

گوں اے گپ و آپدا اتک اوشتاں۔ وئی ہم منی چمانی ہا سک
دانت۔ گشت۔ من اے رپک و شری و سراسر پدا انت۔ بازند و من ووت گوں
ایمان و تل و سلیمست و ہے وڑ کنگ ات۔ سک و ش پیتاں۔ وہ و ہا نہہ براں سوب
مند پینگ اتاں۔ آہے قرار بیت انت۔ دیم اش آنگر کت۔ پادری ہم زانکار یں
مردے ات آہید و شش و منی نیمگا چارگ و ات۔

" تو چٹ نامیت پینگ وے۔ تو اے خیال کن وے کہ تو مرئی و پدا

چ نہ مانیت۔؟"

" ہو"

آئی و ہم جہل کنت۔ پدا نشت۔ آئی و گشت کہ آ منی سبب و سک
ایک انت۔ پرچے کہ منی وڑیں خیال انسان و زندگی و دوزہ جوڑ کن انت۔

چہ پادری و گپاں من بے زار پیتاں۔ دیوال و تلو دات۔ نشتاں۔ دوی
نیمگا چارگ و لگ اتاں۔ بلے من آئی و گپاں سر پد بتیک و جہد و اتاں۔ پدا ہم من
اکل جت کہ آئی و جستانی در وچ پدا ہنگج کنگ۔ آئی و کالوار و ہا وئی گپ و
مناینگ وے ملانی و دی پینگ ات۔ منی گمان ات کہ آپ سنگ سک غمیگ

پادری منی ادتاک ء چارگ ء لگ ات۔ آئی ء پڑ مرگئیں توار ء مناسک
باز منلمہ کت۔

” من شری ء سرازاناں کہ سنگ ء دیوالانی تہا انسانانی رنج ء غم رنگ
انت۔ آہان ء گنداں من ء لرزگے مانروہیت۔ سنگ بزان کہ اے توار چہ دل ء
جہلا نکلیاں در آیکاہیت۔ من زاناں کہ چہ شامے بخت ء بے بختیں بندیک ء ہم
حاکی رنگیں یک پاکیں دروشمے ودی ہتیک ء دیسنگ۔ من لوٹاں کہ ہما دروشم ء تو ہم
بگندے۔“

اے گشتاںک ء من ء کم ء باز منلمہ کت۔ من گوں آئی ء گشت کہ من
ماہانی ماہ ہے دیوال ء روک روک ء چارگایاں۔ اے دنیا ء چچ مردم یا چچ چشیں
چیز نیست کہ آئی ء من چہ اے دیوالاں اے شر تر زاناں غ بیت کنت من یک
رندے یک دروشمے چارگ نے جہد ہم کنگ۔ بے اے واہش ء روج ء
روشنائی ء جلسکوکیں کندیش دروشم ماری ہیک ات۔ بے بخت ء ہماہاری نہ
کت۔ من آدروشم ہچہر دیست نہ کت ء نوں من جہد کنگ ہم یل داتنگ بن اصل ء
من اے حاکی رنگیں دیوالانی تہا ہچہر یک دروشمے ودی ہتیک ء نہ دیست۔

” من تئی بوسگ بے گپیت کناں؟“ آئی ء انا کہ جست کت۔

” اناں “ من پودات۔

آئی ء دیم ترینت ء سبک سبک ء وتی دست دیوال ء سرا پر مشان کت۔

” ترا گوں اے دنیا ء چیزاں سک دوستی ہست۔“ آئی ء نریش گالواری ء گشت۔
من چچ وڑیں پودنات۔

داں کپڑے دیراں آئی ء منی نیمگانہ چارات۔ نوں آئی ء ادابتیک من ء تا
تاہیر کنگ ء ات۔ من آئی ء راہ روگ ء کٹکی اتاں کہ آنا کہ پر تر ات۔ گوں
جوش ء ترند ترند ء کٹک ء لگ ات۔

” اناں..... چچہر اناں..... من اے منگ ء جاڑی نہاں۔ تو یک
کش ء واہش کنگ کہ مرگ ء رند زندگ بہ بنے۔“

من گوں آئی ء گشت کہ اے راست ات۔ یک نہ یک وہدے انسان
مدام زندگ ہتیک ء یا مرگ ء رند زندگی ء واہک ء داریت بے انجش انت چو کہ
شہکو ر ء ترندیں ہارے گوں روکیں دار ء شاہے واہش کنگ ء بنا کٹکے یادا آے
بار ء دیم ء پوشتیت۔ یا پدا آپ ء ایر رنج ء نیمگ ء بدل ء برزی نیمگاروان بہ کنت کہ
آچٹ نہ ہتیکیں گپ ات۔ اے وڑیں واہش ودی ہتیک ء گوں مریت۔ پر چے
کہ یک زانت کاریں مردے سر پد بیت کنت کہ اے وڑا ہچہر بیت نہ کنت۔“

” توحدا ء رحمتاں پر چانا امیدے؟“ پادری ء نریش گالواری ء گشت۔

من آئی ء را گشت کہ وہدے انسان ء رانچ امید مدہ بیت۔ گڈا آج چیزے
پر داہ ء تداریت۔ من سر پد کنگ نے جہد کت کہ منی گوراد کہ وہد باز کم پشت کپتنگ ء
آئی ء من حدا ء سراہیر ان کنگ نہ لوٹاں۔ آئی ء گپ کار کنگ نے جہد کت۔

"تو یک رندے ہم من" "پاکیں پت" نام تو ارنہ کت۔ تو زان
نئے کہ من پادری آں۔"

من گیشتر برانز گپتاں۔ گوں آئی ء گشت کہ تو منی پت نہہ نئے۔ اے
گپ ء ابید کہ آدو میانی پلو ء دارگ ء انت۔

"اناں... اناں... منی چک... من تنی میگایاں۔ بل کہ ترا سماہنیک ء نہ
انت۔ تنی دل سنگ بیتگ۔ بلے من پتی واسہ نیک دعائی کناں۔"

پدا نزا ناں چے بیت۔ کش نئے منی تھا چیزے پرشت ء من ترند ترند ء
ککار کنگ ہنج کت۔ من آئی ء رازا ء بدات۔ گوں آئی ء گشت کہ من ء تنی
نیک دعایانی حاجت نہ انت۔ چہ فنا بیتگ ء شر ترانت کہ مردم دوزہ ء بروت۔ من
آئی ء گورجیک ء گپتگ ات۔ دشی ء زہر ء ہوار تواریں جز بگاں گوں ہما بل کہ منی تھا
چست بیتگ ء انت۔ من آئی ء سرا پر بیتگ انت۔ آچہ دت بھیسسی ء سر رچ
ات۔ بلے ہما گپانی سرا آئی ء ایمان سرجم ات آہانی گواچن یک جینی میدئی ء
کساس ء ہم نہ ات۔ آدو ایک لاشی ء وڑا ات۔ آئی ء وئی زندگ بیتگ ء سنک ہم
نہ ات۔ گندگ ء منی دست چٹ ہو رک انت۔ بلے من ء وئی سرا سرجمی ء سنک ء
باورات۔ من ء ہر چیزہ بابت ء سنک ات۔ کم چہ کم چہ آئی ء گیش من ء ہما مرگ ء سرا
سنک ات کہ نوں آئیگی ات۔ منی گورا ہے ہست انت۔ من پیرا راست بیتگاں ء
من انگہ ہم راست اتاں۔ من مدام راستی ء سرا بیتگاں۔ من وئی زندگی یک

حاصیں وڑی ء گوازیٹنگ ات۔ اگاں بلوٹ اتیں۔ گڈا دومی وڑی پتہماں ہم
گوازیٹنگ ات۔ من "ا" ء کار کنگ۔ "ب" ء "ج" نہ کنگ ات۔ بلے اے
گپ ء مطلب چے بیت۔ من دراہیں وہد ہے سہت ء ودار ء گوازیٹنگ ات۔
ہے محب ء ودار ء گوازیٹنگ ات کہ من ء راست پذیر کنگی انت۔ حق چیز ارزش
نداریت۔ حق چیز ء ستار نیست ء من سر پدا تاں۔

"پرچا"

آہم زامکارا ت پرچا۔ منی باعدات ء تہاریں آسمان ء مدام سبک سہکیں
کوشی ء کش انگ۔ اے گوات ء راہ ہما دراہیں حیاں ء فکراں تباہ کناں ات کہ آے
دکہ مردماں منی سرا جہنگ لوٹ انگ انت۔ بل کہ زندگی ء آروچ ہم ہے وڑا وروگیں
بیتگ انت۔ من ء چہ اے چیزاں چے فرق کہیت۔ اے دگرانی مرگ، مات ء مہر، یا
آئی ء خدا، کسی ء زندگی ء بار واد حیاں، گیشتر بخت... کہ آئی ء حیاں ء آئی ء درچنگ۔ من
ہم ہے بخت ء انگیزان اتاں کہ آئی ء انگیزاں لکھاں کر وڑانی سنگینیں مردم انت کہ
منی برات کشگ بیت کن انت۔ آئی ء رااے سر پد بیتگ لوٹیت کہ ہر زندگیں مردم
سنگین انت۔ دراہیں مردمانی گوں یک ٹولی ء سیادی انت۔ سنگینیں مردمانی ٹولی ء
گوں درستان ء مرگ ء سزا رگی انت۔ اے دگرانی وڑا آئی ء ہم باریک
کنیت۔ کوش ء بہتام ء رنداگاں یک مردی ء را وئی مات ء جنازہ ء نہ کریوگ ء
سوڑغ ء مرگ ء سزا دیک بہ بیت گڈا ہے بیت؟۔ چے تپاوت ودی بیت؟۔ آخر

(156)

(155)

{☆...ہلاس...☆}